

SUMAR

SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A BIBLIOTECILOR ȘI PREMIILE ANBPR 2004.....	3
---	---

DIALOGURI PROFESIONALE

REVISTELE DE BIBLIOTECĂ - CEL MAI EFICIENT SCHIMB DE EXPERIENȚĂ.....	4
INDEXAREA BILINGVĂ PE SUBIECTE ÎN BIBLIOTECILE INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ISRAEL - PRIVIRE DE ANSAMBLU -	6
COMPLETAREA ȘI ORGANIZAREA COLECȚIILOR BIBLIOTECII JUDEȚENE "PETRE DULFU"	9
DESCRIEREA PUBLICAȚIILOR SERIALE. UN PUNCT DE VEDERE.....	12
COTA - ACUM ȘI ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE.....	15
O VIZITĂ VIRTUALĂ LA BIBLIOTECILE DIN ȚARĂ. Episodul 1: Biblioteca Județeană "Petre Dulfu" Maramureș.....	17
PĂREREA LOR CONTEAZĂ! (Pe marginea unui sondaj de opinie).....	20
SECVENȚE DIN ACTIVITATEA UNEI BIBLIOTECI AȘEZATE ÎN "CREIERUL MUNȚILOR"	21

AGENDĂ DE BIBLIOTECĂ

ZILELE FILMULUI PENTRU COPII.....	24
HANS CHRISTIAN ANDERSEN și ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LITERATURII PENTRU COPII.....	25
BIBLIOTECĂ, PARTENER IDEAL ÎN PROIECTELE EDUCATIVE.....	27
ACTIVITĂȚI CU CARTEA LA GRĂDINIȚE ȘI ȘCOLI.....	29
O EXPOZIȚIE DE EXCEPȚIE sau "CE FAC BIBLIOTECARI CÂND SE ODIHNESC?".....	32
ETERNUL EMINESCU	33

EMINESCU - 155

"MARAMUREȘENI DESPRE EMINESCU" - SECVENȚĂ DE BIBLIOGRAFIE LOCALĂ.....	34
EMINESCU: DESPRE ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC.....	36

DIN COLECȚIILE BIBLIOTECII

ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA - XV	39
AUTOGRAFUL - VALOARE BIBLIOFILĂ (ȘI SENTIMENTALĂ)	40
EDIȚIA DE CARTE PREZENTĂ ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII JUDEȚENE "PETRE DULFU" (II).....	43
ALTE PREZENȚE ALE DIASPOREI ROMÂNEȘTI ÎN CADRUL COLECȚIILOR BIBLIOTECII JUDEȚENE.....	45

BIBLIOTECARI DE IERI, BIBLIOTECARI DE AZI

FOTOGRAFIE DE GRUP CU BIBLIOTECARI	50
70 DE ANI DE LA MOARTEA BIBLIOTECARULUI IOAN BIANU (1856-1935).....	53
CĂRȚI, CALCULATOARE ȘI UMBERTO ECO	54
FURCULISĂON ÎN GRAI BIBLIOTECONOMIC, TV ETC.	55

MIC DICȚIONAR AL LOCALITĂȚILOR DIN MARAMUREȘ

COMUNA BICAZ CU SATELE APARTINĂTOARE CORNI ȘI CIUTA.....	57
--	----

PAGINI CULTURALE

MEMORIA ETHNOLOGICĂ - PĂSTRĂTOAREA TRADIȚIILOR MARAMUREȘENE ANCESTRALE.....	64
ASPECTE ALE VIEȚII ȘCOLARE ȘI CULTURALE OGLINDITE ÎN ZIARUL "CHIOARUL"	
(2 FEBRUARIE 1930 - 22 AUGUST 1931).....	67
S-A ÎNTÂMPLAT ACUM 50 DE ANI (Extrase din articole ale ziarului "Pentru socialism")	70
RADU SĂPLĂCAN – GENERALUL DE PE VASER.....	73
TIMOTEI CIPARIU - 200 DE ANI DE LA NAȘTERE (1805 – 2005)	74

SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A BIBLIOTECILOR ȘI PREMIILE ANBPR 2004

Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România a organizat, în perioada 18-23 aprilie 2005, Săptămâna Națională a Bibliotecilor - prima campanie de promovare la nivel național a bibliotecilor. Cu acest prilej, biblioteca noastră a informat, prin diverse activități, atât autoritățile locale, cât și publicul larg, despre oportunitățile pe care le oferă instituția noastră, despre modernizarea activității de bibliotecă, în vederea satisfacerii cerințelor de informare, cultură și educație ale utilizatorilor.

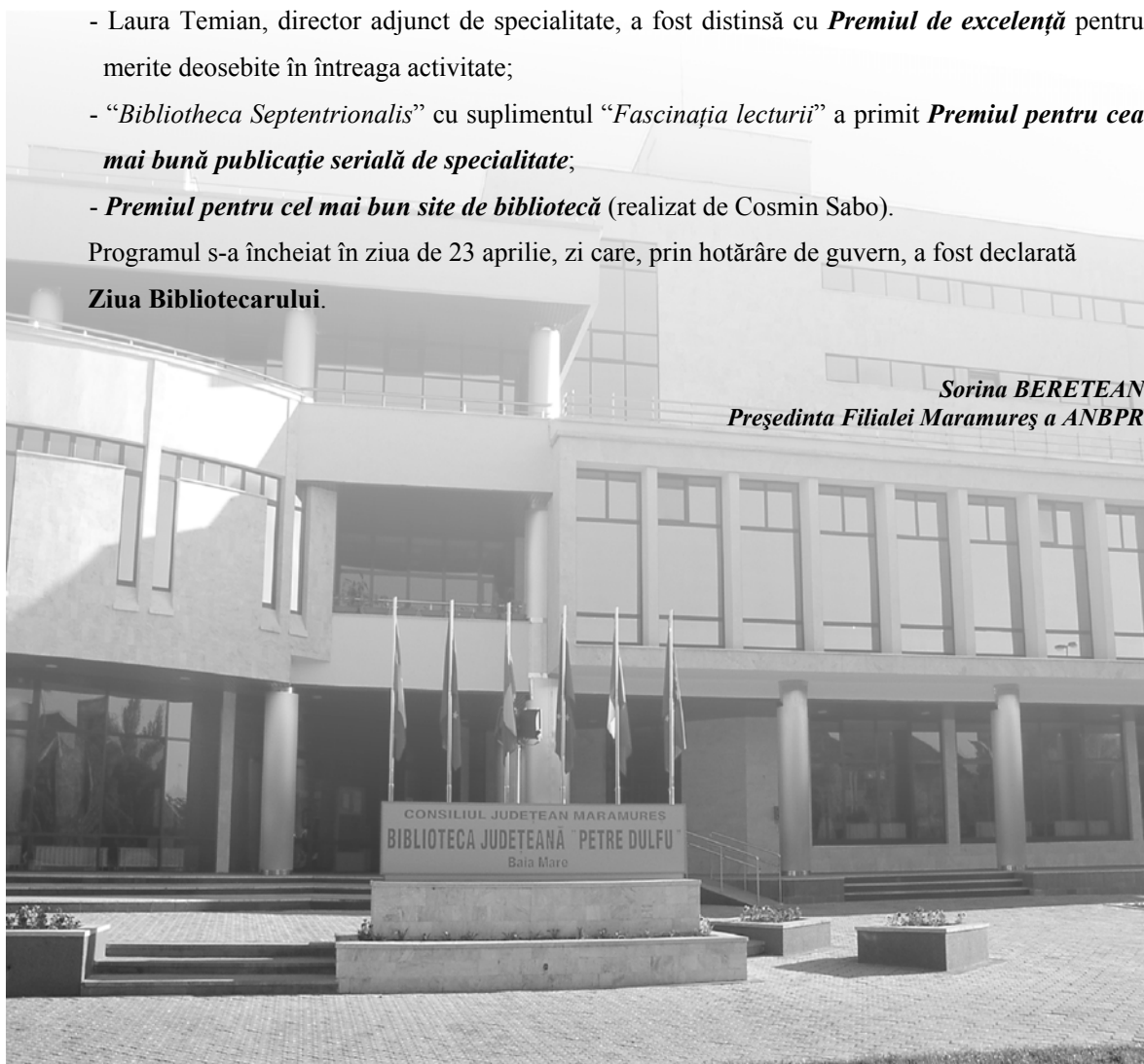
Săptămâna a început cu Conferința Națională a ANBPR, organizată la Bușteni, în 18 aprilie 2005, cu participarea ministrului Mona Muscă. S-au dezbătut subiecte de interes pentru biblioteci și bibliotecari.

Cu această ocazie au fost decernate premiile ANBPR pe 2004, trei dintre acestea revenind bibliotecii noastre:

- Laura Temian, director adjunct de specialitate, a fost distinsă cu **Premiul de excelență** pentru merite deosebite în întreaga activitate;
- “*Bibliotheca Septentrionalis*” cu suplimentul “*Fascinația lecturii*” a primit **Premiul pentru cea mai bună publicație serială de specialitate**;
- **Premiul pentru cel mai bun site de bibliotecă** (realizat de Cosmin Sabo).

Programul s-a încheiat în ziua de 23 aprilie, zi care, prin hotărâre de guvern, a fost declarată **Ziua Bibliotecarului**.

Sorina BERETEAN
Președinta Filialei Maramureș a ANBPR

REVISTELE DE BIBLIOTECĂ - CEL MAI EFICIENT SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

Laura TEMIAN

Reluând o tradiție existentă la nivelul anilor 1975 - 1980, tot mai multe biblioteci județene editează reviste și buletine, instrumente deosebit de utile în diseminarea informației în lumea noastră profesională. Ele oferă cel mai potrivit cadru de exprimare a ideilor, de confruntare a opiniilor și constituie un veritabil schimb de experiență. Prin diversitatea studiilor publicate, bibliotecarii dovedesc preocupări multiple, o susținută activitate de cercetare, o documentare riguroasă și, în multe cazuri, creativitate.

Biblioteca Județeană "Petre Dulfu" Baia Mare editează, începând cu 14 ianuarie 1993, buletinul semestrial "Bibliotheca Septentrionalis".

Câteva dintre motivele care ne-au determinat să pornim la drum au fost:

- preocuparea de-a conferi profesiei de bibliotecar prestigiul meritat în competiție cu alte categorii profesionale;
- nevoia noilor încadrați în bibliotecile publice de-a se informa cu problemele de specialitate, pentru a se integra rapid și a se realiza la locul de muncă;
- dorința de a permanentiza un dialog deschis și obiectiv, cu colegii din județ și din țară, în încercarea de a rezolva, rapid și unitar, problemele noi și complexe ivite în activitatea profesională;
- consemnarea activităților importante din viața și activitatea bibliotecii și a bibliotecarilor din Baia Mare și din județul Maramureș, pentru o istorie a bibliotecii.

În "Gând de început" era schițat profilul buletinului: o paletă bogată și diversificată de probleme de specialitate, care să ofere, în același spațiu, o deschidere informațională și spre alte categorii socio-profesionale, în scopul integrării cât mai armonioase în aria de acțiune culturale ale instituțiilor similare din municipiu.

Prin tradiție, biblioteca acționează în patru mari sfere: educație, informare, cultură, recreere. Pornind de la acest aspect, tematica studiilor cuprinse în buletin este de o mare diversitate: istoria cărții și a bibliotecii, fișe biobibliografice ale personalităților locale, acțiuni de popularizare a colecțiilor și serviciilor de bibliotecă, dialoguri profesionale, pagini culturale din viața comunității locale, aniversări

și comemorări etc., statornicindu-și astfel un profil în care se regăsesc atât aspectele din interiorul bibliotecii cât și cele vizând viața culturală din exteriorul ei, încât buletinul să fie, în timp, o reală cronică documentară prin oglindirea universului profesional, a vieții bibliotecii și a prezentului cultural maramureșean.

Primul și cel mai important rol atribuit buletinului a fost acela de a realiza **intercomunicarea profesională** la toate nivelele. Astfel, au fost propuse soluții izvorâte din experiența proprie în rezolvarea problemelor din toate serviciile, au fost prezentate activități de succes realizate în diferite secții, modalități de implicare a bibliotecii în activitatea culturală și educativă a municipiului, incitând la dialog direct prin titluri care ar putea, decupate din buletin, să se constituie într-un volum de sine stătător, purtând chiar numele rubricilor respective. Astfel, la rubrica "**Dialoguri profesionale**", dedicată profesiei și profesionalismului bibliotecarului, au apărut de-a lungul celor 12 ani articolele: Catalogarea - o simplă rutină? Suferințele catalogatorului, Clasificatorul în tranziție, Puncte sensibile în clasificare - subiectivitatea clasificatorului, Clasificarea lucrărilor cu conținut religios, Modificări CZU și aplicarea lor, Catalogarea materialelor audio-video, Catalogarea materialelor cartografice, Cotarea publicațiilor, Publicații seriale, Soluții informatice de căutare în periodice, TINLIB între deziderate și posibilități, TINLIB - fața nevăzută a icebergului, Corespondența cu IME, Înregistrarea retroactivă a fondului de publicații, ABC-ul bibliotecarului comunal.

Alte studii cu deschidere largă spre cultură completează și rotunjesc fiecare număr: Un autor (maramureșean) și cartea sa (V.R. Ghenceanu, V. Băințan, Mircea și Felix Marian, Săluc Horvat, Maria și Pamfil Bîlțiu ș.a.), Mic dicționar al localităților din Maramureș (22 de localități), S-a întâmplat acum 50 de ani, Prezențe ale diasporei în colecțiile Bibliotecii Județene (10 numere), Cultul pentru carte în lumea satelor (din Maramureș), Colocviile profesionale zonale și interjudețene ale bibliotecarilor, Fișă de editură (Gutinul, Umbria, Proema, Helvetica, Maria

Montessori - edituri băimărene) etc.

“Bibliotheca Septentrionalis” este însoțit de suplimentul pentru cititorii elevi, “Fascinația lecturii”, care-și precizează clar scopurile: atragerea spre lectură a copiilor și adolescenților (în condițiile concurenței cu alte modalități de informare și recreere: calculator, TV., discotecă), familiarizarea cu biblioteca și colecțiile sale și, în mod special, formarea gustului pentru lectura de calitate. Titlurile articolelor exprimă scopurile enunțate: Biblioteca - o treaptă spre succesele școlare, Biblioteca și prietenii săi, O oră de lectură în bibliotecă, Lecturi eterne pentru adolescenți și tineri, Cărți citite, cărți regăsite, Examenul de capacitate - bibliografie de recomandare a cărților existente în colecțiile bibliotecii, Săptămâna cărții pentru copii, Lecturile vacanței - oră specială, Recomandări pentru vacanță (lecturi noi și vechi), Eternitatea... clipei, Copilăria, Carte - Internet efectul Bumerang? Topul cititorilor, Topul cărților anului, Topul școlilor cu elevi cititori ai bibliotecii, Vocabular biblioteconomic pentru copii, Pledoarie pentru meseria de bibliotecar, Reviste școlare de ieri și de azi, Creații ale copiilor - compuneri, desene, grafică (inspirate din lumea cărților) etc.

Acestea sunt publicațiile bibliotecii băimărene. Prin mesaj și conținut ele se alătură celorlalte publicații editate de bibliotecile județene, venind să completeze, cu subiecte de interes, gama studiilor și informațiilor din revista centrală BIBLIOTECA și să îmbogățească peisajul revuistic de specialitate.

Primate cu bucurie colegială, în colecțiile noastre au intrat, de-a lungul timpului,

Începând din iunie 1994, buletinul următoarele publicații: Biblioteca Bucureștilor, Biblioteca “Gh. Șincai”/. Buletin / Caiet metodic (Oradea), Biblioteca de Vest (Oradea), Sănătatea cărților (Oradea), BiblioPolis (Chișinău), Caiet bibliografic, Studia Bibliologica și Bibliotecarul (Biblioteca Municipală “M. Sadoveanu”), Buletinul Bibliotecii Județene “Panait Istrati” Brăila, Ex Libris (Brăila), Caiet metodic (Iași), Caiete (Reșița), Cartea (Bacău), Casa Cărții Vâlcene (Râmnicu Vâlcea), Curier (Dâmbovița), Filigran (Satu Mare), Info-Biblio (Deva), În sprijinul bibliotecarului (Timișoara), Lector (Focșani), Lectura (Cluj-Napoca), Lectura publică (Tulcea), Libris (Giurgiu), Odobesciana (Călărași), Raftul liber (Zalău), Revista Bibliotecii Naționale a României, Zori de zi (Slatina). Unele și-au încetat apariția, altele, după 2000, și-au schimbat numele și/sau au îmbrăcat haină nouă: format A4, copertă color, caracteristici grafice superioare.

La acestea se adaugă publicațiile Asociațiilor bibliotecarilor: BiblioPolis (buletinul Asociației bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României), Biblos (revista filialelor ieșene ale asociațiilor de bibliotecari din România), Buletin (buletinul ABIR-ului).

Toate aceste publicații - buletine de informare, buletine metodice, caiete metodice, reviste de bibliologie și cultură, de informare bibliologică și atitudine culturală - își motivează în primele numere demersul publicistic, scopul fiind aproape identic cu cel propus de buletinul nostru: *“Gândul care ne animă este ca revista să-și câștige un loc al ei în peisajul publicistic cultural, iar numele bibliotecii să-și consolideze un meritat*

loc în conștiința cititorilor...” (Argument, “Cartea”), “Cui folosește o asemenea revistă? Oamenilor din bibliotecă, ca profesioniști, cărții se dăruie și dăruiesc, colegilor noștri din județ și din țară, scriitorilor, cercetătorilor, tinerilor studioși - elevi și studenți, adică tuturor celor interesați de carte...iar tematica ei, foarte largă și generoasă, va cuprinde rubrici și pagini de istorie a cărții și a existenței bibliotecilor în Vâlcea, de prezentare a colecțiilor noastre și a bibliotecilor din județ, a noutăților editoriale, a activității culturale cotidiene, a manifestărilor tradiționale sau ocazionate de evenimente cultural-educative dedicate cărții și autorilor ei.” (De ce? “Casa Cărții vâlcene”).

Rubricile publicațiilor reflectă preocupările bibliotecarilor din bibliotecile respective, pe primul loc situându-se, așa cum subliniam anterior, cele privitoare la îmbogățirea experienței profesionale prin realizarea unui schimb de opinii, prezentarea realizărilor deosebite din propria activitate, sugestii, idei și variante noi din domeniul biblioteconomic: Consultații metodice și bibliografice, Dialoguri / Probleme profesionale, Info profesional, Meridiane biblioteconomice, Viața profesională, Teorie și practică în bibliotecă, Cronica / Agenda evenimentelor / Din viața bibliotecii / Actualitatea bibliotecară, Experiment, Puncte de vedere etc. La acestea se adaugă articole

utilizatorilor serviciilor bibliotecii - publicul -, pentru care oamenii

referitoare la istoricul bibliotecii, a localităților, biobibliografii ale personalităților locale, prezentarea colecțiilor curente și de patrimoniu, recenzii, calendare culturale ș. a.

Lecturând publicațiile editate de bibliotecă, cu regretul că nu deținem colecția completă pentru cele mai multe, pot spune că nu a fost număr din care să nu fi reținut cel puțin o idee, o sugestie, o experiență, demne de-a fi puse în aplicare și în biblioteca noastră, sau o informație importantă, o noutate. Prin intermediul lor am cunoscut mult mai bine bibliotecile, personalul și preocupările acestuia.

Ceea ce mi se pare deosebit de important este următorul aspect: problematica propusă de reviste este la dispoziția tuturor colegilor, oferind un câmp de discuții mai bogat, în timp și spațiu, decât îl oferă sesiunile de comunicări sau simpozioanele, unde, de regulă, este prezent un bibliotecar (cel mult doi) dintr-o bibliotecă.

În concluzie, acordând o importanță deosebită revistelor de bibliotecă, apreciez contribuția tuturor colegilor care le realizează, considerând că prin acestea se creează nu numai o punte de legătură profesională permanentă ci și una de suflet, elemente atât de necesare profesiei noastre.

INDEXAREA BILINGVĂ PE SUBIECTE ÎN BIBLIOTECILE INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ISRAEL - PRIVIRE DE ANSAMBLU -

Erika VÂRȘESCU

Indexarea pe subiecte în bibliotecile instituțiilor superioare de învățământ din Israel, se face, în majoritatea cazurilor, în limba engleză și, în paralel, în limba ebraică. Indexarea are câteva trăsături specifice, care sunt legate, mai ales, de modul de învățământ, de specificul limbii ebraice și de nivelul studenților.

În Israel sunt două limbi oficiale, ebraica și araba, engleza fiind limba a treia, recunoscută în domeniul învățământului superior și în cel al cercetării, în special.

După cum se știe, limba ebraică modernă este o limbă semitică, în care se scrie, se citește, se gândește și se simte de la dreapta la stânga, are sunete specifice, fără corespondență în alfabetul latin, iar ceea ce numim noi vocale prezintă altă semnificație decât în limba latină, fiind posibilă scrierea cu vocale și fără vocale, în aceeași măsură.

Limba ebraică modernă se bazează pe limba ebraică veche și, în decurs de cca. 120 de ani, au trebuit să se găsească cuvinte care să acopere explozia de termeni (tehnologici, îndeosebi), ce nu se regăsesc în limba ebraică veche. Academia de limbă ebraică introduce continuu termeni noi pentru acest vocabular specific, dar utilizarea lor în literatură și în viața de toate zilele este dificilă și de lungă durată. Neologismele merg în paralel cu o limbă vorbită care se naște din realitatea specifică Israelului, iar

bibliotecarul care trebuie să indexeze o lucrare de specialitate (în engleză sau în ebraică) se găsește în situația de a decide cum să facă indexarea, astfel încât regăsirea lucrării să fie cât mai simplă și mai rapidă.

În Israel există două tipuri de învățământ superior - cel universitar și cel al colegiilor. Una din diferențele dintre cele două tipuri este limba în care este scrisă bibliografia obligatorie pentru studenți. În domeniul universitar, unde are loc și cercetarea, 95% din bibliografia pentru studenți este în limba engleză, iar în colegii se caută ca bibliografia să fie în limba ebraică, în special la științele socio-umane.

Trebuie să precizez că, deși s-ar putea spune că nivelul de cunoaștere a limbii engleze de către studenții din colegii este mai scăzut, nivelul de predare și pretențiile academice sunt foarte ridicate.

Există biblioteci, ale colegiilor, care preiau indexarea de la o anumită universitate, dar există și biblioteci ale colegiilor care au indexare proprie; și sunt, de asemenea diferențe în modul de indexare și între bibliotecile diferitelor universități.

Politica de achiziții pentru dezvoltarea colecțiilor în domeniul științelor exacte și aplicate este diferită de cea din domeniul științelor umaniste, sociale și politice, în ceea ce privește limba materialelor comandate de către corpul profesoral.

Există mulți alți factori care decid modul de indexare: directorul bibliotecii (în special), vârsta și tipul instituției, programele cu care s-a început computerizarea, programele noi la care s-a trecut ulterior (și la cât timp), nivelul de pregătire al colectivului bibliotecii.

Bibliotecile instituțiilor de învățământ superior au o mare autonomie, dacă nu chiar independență totală, în ceea ce privește modul și limba de indexare.

Bibliotecile universităților au colective mari în care bibliotecarii au funcții și îndatoriri foarte bine definite; în schimb, colegiile au un colectiv foarte restrâns de oameni cu diferite obligații și nevoiți să cunoască și să execute diverse sarcini în aceeași zi.

Dacă ne întoarcem la "clasica" în biblioteconomie, este cert că în toate bibliotecile din Israel trebuie construite, din cauza alfabetelor diferite, cel puțin două cataloage de titluri și două cataloage de autori, pentru aranjarea fișelor de catalog în ordine alfabetică. Biblioteca Congresului (și alte biblioteci) utilizează transliterația ca soluție în construirea unui singur catalog, într-un singur alfabet.

Care este situația cu catalogul pe subiecte?

După o cercetare generală a cataloagelor diferitelor biblioteci care sunt legate de MALMAD (**Israel Center for Digital Information Services**), pe WEB, se constată că există mai multe moduri de efectuare a indexării, cu diferite versiuni fiecare:

- ◆ indexarea tuturor publicațiilor exclusiv în limba ebraică;
- ◆ indexarea în limba engleză a publicațiilor scrise în engleză și indexarea în limba ebraică a celor scrise în ebraică;
- ◆ indexarea tuturor publicațiilor în limba engleză și în ebraică pe aceeași fișă de catalog;
- ◆ indexarea tuturor publicațiilor în limba engleză - acest mod are mai multe variante - cu adăugiri precum:
 - ❖ cuvinte cheie în limba ebraică numai la literatura pentru copii;
 - ❖ subiecte de nume și locuri în limba ebraică;
 - ❖ subiecte de nume, locuri, edituri, organizații transliterate în alfabetul latin;
- ◆ indexarea tuturor publicațiilor în engleză și construirea unui „dicționar ebraic-englez” de subiecte folosind fișe de trimitere de la termenul în ebraică la subiectul în limba engleză.

Se remarcă, de asemenea, că există biblioteci care nu au încă fișe de trimitere.

Pentru cele mai multe biblioteci, unul din motivele principale care au stat la baza alegerii unui tip sau altul de indexare a fost: în ce limbă caută studentul subiectul?

Problema cheie ar trebui să fie: indiferent în ce limbă se caută subiectul, rezultatul căutării trebuie să fie același număr de publicații, indiferent în ce limbă au fost scrise, cu alte cuvinte, toate fișele de catalog ale tuturor publicațiilor cu un anumit subiect să fie la un loc, indiferent de limba în care sunt redactate.

Rezolvarea nu este ușoară și, dacă este, nu e perfectă.

Este viabilă indexarea pe subiecte în mai multe limbi a unei publicații? Dacă răspunsul este pozitiv, în ce condiții?

Dacă nu este viabilă și se folosesc trimiteri de la o limbă la alta - care să fie limba în care să se indexeze? Cum să se facă traducerea și dacă este obligatorie construirea tezaurului?

Luând în considerare faptul că există biblioteci care achiziționează în mod curent cărți în ebraică,

engleză, arabă și rusă, ceea ce înseamnă 4 alfabet complet diferite, probabil există și alte moduri de indexare pe subiecte - variantele fiind totuși limitate.

Astăzi, indexarea pe subiecte a Bibliotecii Congresului este baza pentru indexare în limba engleză și, în parte, în limba ebraică.

O parte din bibliotecari consideră că nu e suficientă indexarea LC, mai ales în domeniul tehnic, aceasta trebuind să fie completată/combinată cu utilizarea indexării cu descriptori și cuvinte cheie.

Pentru creatorii programelor de bibliotecă, una din cele mai grele încercări a fost rezolvarea scrisului în cele două sensuri, pe același rând, în alfabet diferite (multiscript records). Dacă primele programe nu au avut această soluție, azi aceste programe au evoluat și au soluții pentru aceste înregistrări. Cu toate acestea, nu toate problemele au fost rezolvate.

De asemenea, foarte multe dificultăți s-au ridicat după transferarea datelor dintr-un program la altul.

Redăm mai jos o exemplificare a unei căutări după *subiect*, în cazul de față *chimie*, (autor John C. Kotz) și care arată astfel:

THI database - Full view of document

to mail the record to your e-mail account.

Call.no	540.13 Kot
Holdings	
Author	Kotz, John C.
Title	Saunders interactive general chemistry CD-ROM [book + electronic resource] / John C. Kotz, William J. Vining ; Archipelago Productions
A-title	Interactive general chemistry CD-ROM
Imprint	Ft. Worth, TX : Saunders College Pub., 1999
Pages Y	2 computer optical discs : s.d., col. ; 43/4 ins. + 1 workbook (various pagings : ill. ; 24 cm.) + installation instructions
Add-Auth	Vining, William J.
Add-Auth	Archipelago Productions
Subject	Chemistry
Subject	כימיה
Note	System requirements for Windows: MPC level II compliant 486 DX-33 computer; 8MB RAM; Windows 3.1 or greater; color VGA display 256 color capable MPC level II compliant VGA video board
Note	Macintosh requirements- see p.viii of Workbook
System.no	0062513

Se observă indexarea bilingvă pe aceeași fișă de catalog – subiect *chimie*.

O altă problemă este formatul MARC care nu este sută la sută aplicabil pentru limba ebraică.

O problemă o constituie și traducerea termenilor de specialitate (și nu numai) din engleză în ebraică sau invers.

Bibliotecarul, la fel ca și utilizatorul, care caută publicații pe un anumit subiect în diferite biblioteci este pus în situația de a „învăța” modul de indexare pe subiecte la fiecare catalog în parte. Această dificultate poate fi îndepărtată datorită informatizării și introducerii calculatorului în biblioteci prin căutare liberă după cuvinte de pe oricare câmp de catalogare și căutare combinată.

În concluzie, se poate spune că, o dată cu informatizarea și introducerea OPAC, munca indexatorului a devenit, pe de o parte, mai ușoară, având mult mai multe surse de documentare (de inspirație și ajutor profesional) decât în trecut, dar și mai complicată, pe de altă parte pentru că trebuie definită foarte bine politica de indexare, în primul rând, și adaptată cerințelor clienților direcți ai bibliotecii.

După părerea mea, indexarea pe subiecte în Israel trebuie făcută, cel puțin în această perioadă, atât în engleză cât și în limba ebraică, deoarece prima limbă oficială a Israelului este ebraica, iar limba engleză este limba oficială internațională în domeniul științei și tehnicii. Asta nu înseamnă că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, acest punct de vedere nu se va schimba.

Israel, aprilie 2005

Bibliografie

- Adler, Elhanan. "Multilingual and Multiscript Subject Access: the Case of Israel", 66th IFLA Council and General Conference: onference proceedings (Jerusalem, Israel, 13-18 August, 2000).
<http://www.ifla.org/IV/ifla66/papers/035-130e.htm>
- Goian-Senocov, Natalia. Catalogul pe subiecte – veriga importanta in sistemul de cataloage.
http://www.hasdeu.md/bibliopolis/informatia2/catalogul_pe_subiecte.htm

COMPLETAREA ȘI ORGANIZAREA COLECȚIILOR BIBLIOTECII JUDEȚENE "PETRE DULFU"

Sorina BERETEAN

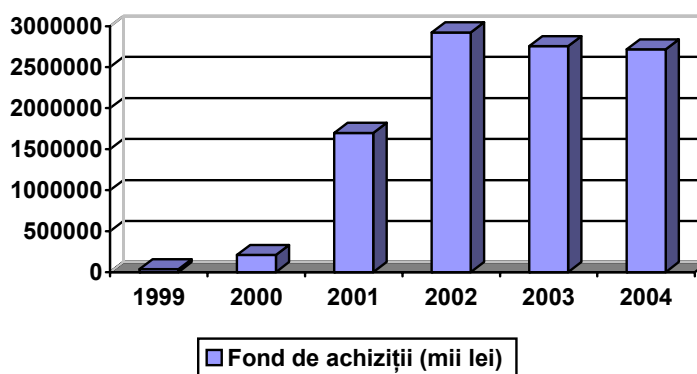
Completarea colecțiilor unei biblioteci reprezintă totalitatea operațiunilor destinate asigurării creșterii patrimoniului ei. Achiziționarea tuturor titlurilor din producția editorială tradițională sau electronică fiind imposibilă, se procedează selectiv, ținându-se cont, firește, de posibilitățile financiare de moment ale instituției, de profilul și de dimensiunile ei, de organizarea acesteia (pe secții și filiale), de interesul de lectură al populației (populație care include utilizatori activi, pasivi și virtuali), de dinamica pieței editoriale.

În Baia Mare există trei universități și trei colegii, pe lângă celelalte instituții de învățământ (preșcolar și școlar de nivel gimnazial, profesional, liceal, postliceal). E de la sine înțeles că ponderea cea mai mare din numărul celor care vizitează biblioteca noastră aparține elevilor și studenților. În activitatea de completare a colecțiilor trebuie să se țină cont de solicitările lor, orientate mai ales spre bibliografia școlară, din care acum fac parte și cărți pe subiecte de toxicomanie sau cărți de educație sexuală, un loc important revenind aici celor despre SIDA. Până de curând, particularitatea profesională a zonei era dată de minerit, prelucrarea lemnului, industria ușoară și a construcțiilor de mașini. În prezent, pe lângă aceste ramuri ale economiei naționale (dintre care unele s-au dezvoltat, iar altele și-au redus mult activitatea), apar unele noi și, o dată cu ele, noi subiecte de interes pentru cititori, cum ar fi - într-o regiune ca a noastră, cu echilibrul ecologic afectat - poluarea și protecția mediului. Dacă fondul de publicații din respectivele domenii este insuficient pentru satisfacerea cererilor, bibliotecarul de la "relații cu publicul" solicită achiziționarea unor noi titluri sau suplimentarea numărului exemplarelor existente.

Biblioteca noastră a avut, în timp, dar mai ales în ultima perioadă, șansa deosebită a atragerii, printr-un management de înalt nivel, a unor resurse bănești deosebit de generoase, fapt reflectat în calitatea completării colecțiilor. Pentru a putea urmări, de-a lungul ultimilor ani, evoluția nivelului mijloacelor bănești destinate achizițiilor, redăm, în tabelul de mai jos, situația ultimilor șase ani:

<i>Anul</i>	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Fond de achiziții (mii lei)	36033	208407	1698005	2922540	2755475	2715336

Raport	-	578%	814%	172%	94%	98,5%
Fond nou/ fond precedent						

Pentru a putea interpreta corect tabelul și graficul de mai sus, trebuie să știm că inflația în acești ani a avut următoarele valori:

Anul	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Inflația %	54,8	40,7	30,3	17,8	14,1	9,2

Observăm că în anii 2000 și 2001 a avut loc o creștere spectaculoasă a rezervei bănești destinate achizițiilor, aceasta depășind cu mult chiar și creșterea care ar fi fost dictată de valoarea inflației. În anul 2002 creșterea a fost, de asemenea, foarte mare și peste nivelul inflației. În anii 2003 și 2004, în ciuda faptului că s-a scumpit foarte mult cartea, iar fondul pentru achiziții a fost mai mic decât în anii precedenți, achiziția de carte s-a situat, totuși, la un nivel ridicat. În acești doi ani s-au făcut și foarte mari investiții pentru dotarea noului sediu cu mobilier modern și cu tehnică de calcul de ultimă generație, destinată atât personalului bibliotecii, cât și cititorilor. De asemenea, studioul audio-video a fost echipat cu tehnica necesară.

S-au achiziționat, în tot acest timp, publicații deosebite, din toate domeniile și în numărul de exemplare necesar. În principal, cartea nouă se achiziționează de la Centrul de Librării, direct de la Editura Teora, care are reprezentanță în oraș, sau de la edituri care nu au carte în Centrul de Librării, cum ar fi Editura Academiei sau Editura Tehnică. Volumele autorilor maramureșeni se achiziționează direct de la aceștia, prin programul „Scriitorii maramureșeni și cărțile lor în bibliotecile publice din Maramureș”.

Completarea colecțiilor nu se limitează la procurarea publicațiilor curente, pe măsura apariției lor, ci se face și în mod retrospectiv, prin cumpărare din anticariate sau de la persoane fizice, prin primirea unor donații și prin schimb interbibliotecar. Trebuie amintite aici donațiile Ministerului Culturii, precum și generoasa donație a Editurii Polirom, donație care depășește valoarea de un miliard de lei.

În ce privește presa, completarea colecțiilor se face în primul rând prin abonamente la periodicele curente (astăzi, avem aproximativ 150 de abonamente la ziare și reviste), dar și pe alte căi, identice cu ale altor documente și menționate în paragraful anterior. Se cumpără sau se primesc atât colecții întregi, cât și colecții incomplete sau numere dispartate ale unor seriale.

Informatizarea, respectiv programul TINLIB (cu modulul Catalogare, pe care îl folosim acum), poate fi de ajutor în activitatea de completare a colecțiilor. Accesul la Internet este un alt mare avantaj de care profităm, prin paginile Web ale editurilor și cataloagele *on-line* ale bibliotecilor românești și străine.

În situația în care documentele sunt înregistrate în baza de date, putem afla foarte repede dacă un anumit titlu se află în colecțiile bibliotecii, putem vedea ce lucrări avem de un anumit autor, în câte exemplare și de la care edituri. Dezavantajul este că trebuie să accesăm, uneori, mai multe meniuri pentru a găsi aceste informații. Datorită informatizării, putem, de asemenea, afla rapid, de exemplu, ce cărți avem de la o anumită editură, dintr-un anumit an, pentru a ști ce mai trebuie să alegem dintr-o ofertă editorială.

Organizarea colecțiilor se referă atât la orânduirea documentelor și localizarea lor prin cotă, cât și la repartizarea acestora pe secții. În ce privește acest din urmă aspect, vom arăta, în continuare, evoluția fondurilor de carte ale câtorva din secțiile și filialele noastre, consemnând cifrele de la sfârșitul anilor 2001-2004:

Filiala Anul	SL	Adulți	Copii	CV	CT	M
2001	82.195	121.203	33.712	21.706	44.279	21.708
2002	86.100	123.393	35.625	20.832	43.712	20.868
2003	90.605	132.343	38.385	22.257	46.920	22.037
2004	94.592	140.392	40.964	24.131	49.998	23.169

Siglele indică: SL - Sala de lectură de la sediul bibliotecii, CV - Filiala "Ion Țugariu", CT - Filiala "Traian" și M - Filiala "Nicolae Iorga". Prin "Adulți" și "Copii" sunt indicate secțiile Împrumut pentru adulți și Împrumut pentru copii și tineret, ambele de la sediu.

Se poate remarca ușor că fondul secției Împrumut pentru adulți este cel mai numeros, deoarece aici se repartizează, de regulă, mai multe exemplare din fiecare carte, spre deosebire de Sala de lectură, spre care se dirijează, de obicei, doar câte un exemplar, excepție făcând lucrările despre Maramureș sau cele ale autorilor maramureșeni. La Sala de lectură, unde cartea nu părăsește biblioteca (deci scoaterile din inventar datorită pierderilor sunt neînsemnate), observăm că fondul a crescut constant în fiecare an, cu aproximativ 4000 u.b. La filialele "Ion Țugariu", "Traian" și "Nicolae Iorga", în anul 2002 se constată o scădere a fondului față de 2001, nu pentru că nu s-ar fi repartizat carte la aceste filiale, ci pentru că scoaterile, în urma inventarului din 2002, au fost destul de mari (a fost primul inventar după mutarea în sediul nou).

Vom avea o vedere de ansamblu asupra colecțiilor bibliotecii și repartizarea acestora pe secții și filiale din următorul tabel (în care nu apar totuși fondurile de la CIC sau Bibliografic, precum și cele cu circuit intern):

Secția	SL	Adulți	Copii	Documentar	Studio AV	Britannica	Filiala Iorga	Filiala Traian	Filiala Țugariu	Filiala Vârștinici	Filiala Cuore
u.b.	94592	140392	40964	21899	2928	3865	23169	49998	24131	1504	2852
%	20,83	30,92	9,02	4,82	0,65	0,85	5,10	11,01	5,31	0,33	0,62

Ne dorim ca, pe viitor, atât posibilitățile bănești, cât și oferta de publicații să fie la înălțimea așteptărilor publicului.

DESCRIEREA PUBLICAȚIILOR SERIALE. UN PUNCT DE VEDERE

Radu CĂRBUREAN

Descrierea unei publicații seriale este un proces complex, deoarece serialul este o publicație în continuă creștere, existența lui putând dura ani de zile, și suferind, de regulă, modificări.

În consecință, descrierea serialelor este un proces continuu, care începe cu consemnarea primului număr dintr-o publicație, continuă pe parcursul tuturor aparițiilor și se încheie doar la încetarea publicării ei, cu descrierea ultimului număr.

La seriale putem vorbi de descriere definitivă doar în cazul celor cu apariție încheiată (când nu mai pot interveni nici schimbări de înregistrare bibliografică, nici creșteri cantitative) și de descriere în continuare pentru cele care apar mai departe și la care sunt posibile multe schimbări.

Dintre datele bibliografice care fluctuează pe parcursul apariției unui serial, unele sunt foarte importante pentru definirea publicației (schimbările de titlu, de subtitlu, de responsabil, de localitate de editare), altele sunt mai puțin importante (schimbarea persoanelor fizice responsabile la un moment dat de editarea revistei, schimbarea locului de tipărire, variații ale dimensiunilor).

Consemnarea tuturor schimbărilor bibliografice duce la o descriere completă a

publicației. Înregistrarea doar a elementelor obligatorii pentru identificarea serialului are ca rezultat o descriere prescurtată. Situația ideală ar fi descrierea definitivă și completă, adică consemnarea tuturor datelor pentru o colecție completă care și-a încetat apariția.

Datele bibliografice necesare întocmirii descrierilor se obțin din câteva surse de informare, în următoarea ordine de prioritate:

a) pagina de titlu sau substituentul ei (coperta, frontispiciul, alte pagini, căsuța tipografică);

b) surse complementare (coperta, frontispiciul, alte pagini, căsuța tipografică etc.)

c) restul paginilor publicației (prefață, cuvânt înainte, texte anexe);

d) surse exterioare publicației (lucrări de referință, bibliografii etc.).

Presa este unul din produsele caracteristice societății moderne. Ca efect al condițiilor economice, tot mai mulți cititori solicită zilnic ziare și reviste la compartimentul pentru periodice al sălii noastre de lectură. Este o necesitate ca publicațiile seriale să se regăsească în baza de date a TINLIB-ului.

Din activitatea noastră

Din motive de continuitate, avem rezervat un interval de numere de inventar pentru publicațiile seriale. Lor li se va atribui un număr în Registrul de Mișcare a Fondurilor astfel:

MM2004/P1 - pentru lunile ianuarie - martie

MM2004/P2 - pentru lunile aprilie - iunie

MM2004/P3 - pentru lunile iulie - septembrie

MM2004/P4 - pentru lunile octombrie - decembrie

Fondului retroactiv îi corespunde numărul MM2004/P0.

S-a făcut această împărțire pentru a putea exporta din TINLIB registrul inventar (nu se mai completează "de mână"). Acesta urmează a fi editat, listat și legat.

Se merge încă, în paralel, cu evidența primară pe fișe.

La ora actuală, lista de titluri cuprinde 2.320 de înregistrări și 7.425 de numere de inventar atribuite. Diferența provine din faptul că

la unele titluri sunt mai multe numere de inventar, la alte titluri nu este nici un număr de inventar și din faptul că unele publicații și-au schimbat numele.

Pentru prelucrarea serialelor procedăm astfel:

1. În câmpul **Titlu** se introduce titlul propriu-zis și explicațiile la titlu.

Exemplu: *Adevărul economic : Săptămânal pentru oamenii de afaceri*

2. Câmpul **Mențiune de responsabilitate** se completează cu autor, redactor-șef, președinte, coordonator etc. care răspund de conținutul unui periodic și se redau exact cum apar pe pagina de titlu.

Exemplu: *Director: dr. Viorel Sălăgean*

3. Câmpul **Editor** se completează cu vedetele corespunzătoare.

Exemplu: Editor: *Sălăgean, Viorel*
 Responsabilitate: *dir.*

În cadrul câmpului **Responsabilitate** cei mai utilizați termeni prescurtați sunt: colab., coord., dir., dir. fond., dir. onorific., edit., fond., președ., președ. de onoare, președ. fondator, red., red. șef., trad.

4. Câmpul **Editura** se completează cu editura propriu-zisă sau societatea care editează periodicul respectiv.

5. Pentru câmpul **Mediu** se folosesc cel mai des: almanah, anuar, revistă, ziar.

6. În blocul **Numere deținute** se completează numărul de abonamente, filiala, localizarea, cota, numerele deținute și modul de achiziționare (prin abonament sau donație).

Completăm anul apariției și numerele pe care le avem astfel:

Numere deținute: An 2002, nr. 1 - 50

An 2003, nr. 1 - 17

Aceasta înseamnă că avem, din anul 2002, numerele de la 1 până la 50 (fără lipsuri), iar, din anul 2003, numerele de la 1 la 17 (fără lipsuri). Dacă din colecție lipsesc numerele 7 și 34 din anul 2002 și numărul 9 din 2003 completăm astfel:

Numere deținute: An 2002, nr. 1-6, 8-33, 35-50

An 2003, nr. 1-8, 10-17

Pentru a nu încărca prea mult câmpul **Numere deținute**, în cazul periodicelor cu numerotare dublă, menționăm acest lucru la **Note**: "Periodic cu numerotare dublă. Numărului 1 îi corespunde, în numerotarea veche, numărul 97".

7. În câmpul **Frecvență** cei mai utilizați termeni sunt: anual, bilunar, cotidian, de 3 ori pe an, de 8 ori pe an, de 10 ori pe an, la 2 ani, la 2 luni, la 2 săptămâni, lunar, număr unic, periodicitate variabilă, săptămânal, semestrial, trimestrial.

În modulul de evidență a publicațiilor se completează următoarele câmpuri:

Număr inventar

Filiala

Localizarea

Clasă unitate

Cotă

Note

Note păstrare

Note legare

Numere deținute

Preț legătură

RMF intrare ex

Exemplu: Serial/Lucrări: *Adevărul* :
Ziar național independent

Număr inventar: 543176

Filiala: *Biblioteca*

Localizarea: *P - Sală periodice*

Clasă unitate: *Împrumut la sala de lectură*

Cotă: *P IV 3*

Note: *luna februarie*

Note păstrare:

Note legare:

Numere deținute: *An 2003, nr. 3919 - 3942*

Preț legătură: *80000 lei*

RMF intrare ex: *MM2004/P1*

Exemplu de catalogare completă a unui serial:

Catalogare - Titluri documente - Căutare/Editare Titluri Seriale

Serial/Lucrări: *Lumea femeilor*

Mențiune de responsabilitate: *Dir. onorific: Ecaterina Oproiu ; Red. șef.: Mariana Andronic*

Editor: *Oproiu, Ecaterina*

Responsabilitate: *dir. onorific*

Editor: *Andronic, Mariana*

Responsabilitate: *red. șef*

Loc publicare: *București*

Data primei apariții: *1994*

ISSN: *1223-1479*

Limbă: *rum*

Mediu: *Revistă*

Tip publicație: *femei 3-055.2*

Tip publicație: *periodic 05*

Note: *Descrierea s-a făcut după numărul 4 din 1994*

Note: *Periodic cu numerotare dublă. Numărului 1 îi corespunde, în numerotarea veche, numărul 97*

Note catalogator: *Se leagă în volum.*

Vedetă de subiect: *femei*

Cota: *P II 212*

Clasificare CZU: *3-055.2(05)*

Divizionară: *3/32*

Numere deținute -----

*Abonament la titlu D/N?: *Y*

Nr. de exemplare care se împrumută: *1*

*Număr exemplar: *1*

Acest exemplar se poate

împrumuta? D/N: *Y*

Filiala: *Biblioteca*
Localizare: *P - Sală periodice*
Cotă exemplar: *P II 212*
Note:
Note păstrare:

Note legare:
Numere deținute: *An 2002, nr. 1 - 29*
Numere deținute: *An 2003, nr. 1 - 50*
Numere deținute: *An 2004, nr. 1 - 6*
Frecvență: *Lunar*

Catalogare - Evidența publicațiilor - Registrul de mișcare a fondului - Seriale

Serial/Lucrări: *Lumea femeilor*
Mențiune de responsabilitate: *Dir. onorific: Ecaterina Oproiu ; Red. șef.: Mariana Andronic*
Editor: *Oproiu, Ecaterina*
Editor: *Andronic, Mariana*
Loc publicare: *București*
Data primei apariții: *1994*
ISSN: *1223-1479*
Note: *Descrierea s-a făcut după numărul 4 din 1994*
Note: *Periodic cu numerotare dublă. Numărului 1 îi corespunde, în numerotarea veche, numărul 97*
Note catalogator: *Se leagă în volum.*
*Număr copie: *1*
Exemplarele din această copie se pot împrumuta? D/N: *Y*
Filiala: *Biblioteca*
Localizare: *P - Sală periodice*
Cotă copie: *P II 212*
RMF intrare general: *MM2003/P1*
 Sursă RMF:
 RMF ieșire general:
 Motiv ieșire:
Număr inventar: *476374*
Filiala: *Biblioteca*
Localizarea: *P - Sală periodice*

Clasă unitate: *Împrumut la sala de lectură*
Cotă: *P II 212*
Note:
Note păstrare:
Note legare:
Numere deținute: *An 2002, nr. 1 - 12*
Preț legătură: *142800 lei*
RMF intrare ex: *MM 2003/P1*
 Sursă exemplar:
 RMF ieșire ex:
 Motiv ieșire ex.:
Număr inventar: *476375*
Filiala: *Biblioteca*
Localizarea: *P - Sală periodice*
Clasă unitate: *Împrumut la sala de lectură*
Cotă: *P II 212*
Note:
Note păstrare:
Note legare:
Numere deținute: *An 2002, nr. 12 - 29*
Preț legătură: *200300 lei*
RMF intrare ex: *MM 2003/P1*
 Sursă exemplar:
 RMF ieșire ex:
 Motiv ieșire ex.:

COTA - ACUM ȘI ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE

Angela-Monica JUCAN

MOTO:

În cartea chineză a rânduielilor și ceremoniilor: *Li-Ki* - una din cele cinci cărți care alcătuiesc tezaurul literaturii clasice chineze - stă scris că un tânăr prinț, de curând urcat pe tronul părinților săi, din Principatul Lu, s-a dus să întrebe pe înțeleptul Kong Fuzi (vestitul *Confucius* al iezuiților): “Care este prima îndatorire a unui stăpânitor de curând urcat pe Scaun?”

Înțeleptul i-a răspuns:

“Să păzească dreapta accepciune a termenilor, și acolo unde, de pe urma vitregiei împrejurărilor, această justă accepciune a termenilor s-a tulburat, să o îndrepte!”

Și cronicarul acestui principat chinezesc povestește, mai departe, cum un înaintaș al prințului în chestiune ar fi greșit odată, cu prilejul săvârșirii unui act impus de ceremonial, cu mai nimic, înțelesul cuvântului “*Li*” - care pe chinezește înseamnă “lege”, “normă”. Și el adaugă că, după 259 de ani, tot crescând pe nesimțite, din prinț în prinț, greșeala a ajuns atât de lată, încât nedreptatea a luat locul dreptății în faptele stăpânirii și strănepoții prințului vinovat de ea și-au pierdut Tronul.

(Mircea Vulcănescu)

Vorbeam, în numărul trecut al publicației noastre, despre indicele de autor, dar n-am terminat. Această componentă a cotei trebuie salvată. Ea se află în pericol, din cauza neglijării din ultimul timp a sensului adevărat al cuvântului *cota*. Faptul că aceasta este un indicator al locului unui document tinde să rămână simplă teorie (de unde și simplu decor pentru carte, sau simplă formalitate de îndeplinit pentru cine o stabilește).

Până de curând, bibliotecile noastre practicau, la secțiile de împrumut, ordonarea sistematic-alfabetică a documentelor, ordonare invariabilă în toate aceste instituții. Lucrurile evoluând în favoarea extinderii accesului liber la raft, suverane devin preferințele, interesele, exigențele cititorilor. Grupele tradiționale s-au dislocat. Echilibratele domenii de cunoaștere, în “lungul” cărora se desfășura (să recunoaștem, logic) firul cotelor de „extracție” CZU se retrag tot mai mult în fața capriciului unor momentane și „regionale” sfere de interes. Configurația cărților de pe raft este, astăzi, sub semnul labilității (interesele schimbându-se cu o frecvență neregulată) și al specificului local (solicitările publicului putând diferi de la bibliotecă la bibliotecă), tinzând spre „polimorfism”. Urmarea este că, din ce în ce mai des, cota, rămasă credincioasă aranjării sistematic-alfabetice, este necorespunzătoare situației de la raft și nu te mai conduce la carte. Înseamnă că sectorul „cotare” se găsește într-un

moment de criză. Dacă cota nu mai indică locul, reiese că ea însăși... s-a pierdut.

Situația, devenită gravă, nu este fără scăpare. Cota este, de fapt, o convenție și nu o normă în deplinul înțeles al cuvântului. Erau și până acum, în spațiul aceleiași biblioteci, două-trei cote pentru un titlu dintr-o ediție, adică: „tip” CZU (la secțiile de împrumut) și tip „pe format”¹ (la sălile de lectură) funcționând, într-o bibliotecă, atâtea cote, câte depozite (de exemplu, și cel al secției de colecții speciale). Se vede că există deja „germenele” variației, deci caracterul de lege al cotei era, de la întemeierea ei, impur.

Voi semnala două consecințe ale stingerii înțelesului de „localizare” al cotei.

1. Când cărțile se aranjează pe sfere de interes, „sfera” se constituie din volume selecționate de la cotele clasice, care rămân și ele. Un subiect foarte căutat este „Paranormalul”, care poate reuni, în funcție de existent, unele cărți de la grupele sau clasificările: 001.94, 133, 159.9, 231.73, 248.2, 291.32, 291.33, poate și de la 39 și chiar de la 821 (SF).

Pentru a fi mai ușor de identificat și mai rapid de pus la raft, aceste cărți se marchează, de obicei, cu o bulină colorată sau/și având imprimată pe ea un simbol grafic. Partea proastă apare când (zilnic!) aceste cărți trebuie luate de

¹ În „lume”, există și alte tipuri de cotare.

pe raft. Cataloagele indică în continuare vechea cotă, care nu te mai duce la „adresa”, cum i s-a spus, a cărții. Atunci, în loc să scurtezi timpul de căutare, umbli din loc în loc (cel puțin două), sau revii la catalog căutând la vedete de subiect, sau ai o memorie foarte bună etc.

Rezolvare: Cota ar putea consta foarte bine din chiar simbolul de pe bulină, aplicat nu numai pe carte, ci și „pe” fișa electronică (foarte ușor: prin validare dintr-o listă cu simboluri). Fișele de carton nu mai intră în discuție, cataloagele tradiționale fiind înghețate și, probabil, în viitor, scoase din uz. Rămâne registrul-inventar, în care, la locul cotei, se poate aplica tot o bulină autocolantă, cu respectivul simbol. De ce nu? Evident, simbolului i s-ar adăuga indicele de autor.

2. Cărțile beletristice, într-o secție „poliglotă”, amenajată după criteriul limbii în care lucrările sunt scrise, nu se mai așază pe literaturi, ci pe limbi. Partea de la numărător a cotei nu mai are mare importanță aici. Cu totul alta este situația numitorului. Чехов tradus în limba franceză apare pe carte: Tchekhov (indice util: T31); tradus în germană - Tschekow (T89); în italiană - Čechov (C33); în maghiară - Csehov (C92). Indicele de autor C34 (stabilit după grafia românească) e nesatisfăcător și de-a dreptul extravagant: n-ai nici unde să-„l” pui, nici de unde să-„l” iei la franceză, germană și celelalte. Чехов? - Чехов nu știm ce indice (și dacă) are. Îl punem alfabetic, la limba rusă, după alfabetul acestei limbi (nici într-un caz la C34!).

Rezolvare: a) La cărțile traduse destinate

unei biblioteci aranjate pe literaturi, în stil clasic, indicele de autor e corect să fie stabilit după vedeta uniformă, românească, pentru că Чехов, tradus în oricâte limbi, trebuie adunat la literatura rusă.

b) La cărțile traduse dirijate spre o secție de limbi străine, unde volumele se distribuie la mai multe limbi, indicele de autor trebuie să se conformeze grafiei traducerii, cu atât mai mult cu cât, într-o astfel de secție, cărți în limba română nici nu există. La ce bun C34?

În localizarea unui document, cota e totul. În cazul cotării sistematic-alfabetice, „numărătorul” conduce într-un „cartier”. „Numitorul” duce exact la „stradă” (litera) și locuință (numărul). Locuința poate fi un bloc cu mulți locatari (un bun exemplu este indicele S33, care-i cuprinde, cu generozitate, pe: Scharrer, Scherg, Schick, Schiller și alții din intervalul *Scha-/Schi-*). Indicele de autor face din cotă aparatul de precizie al așezării publicațiilor pe raft și al găsirii lor. Cum locatarii se pot muta, trebuie să li se facă, de fiecare dată, „mutația”, adresa lor trebuind să indice „zilnic” locul în care pot fi găsiți.

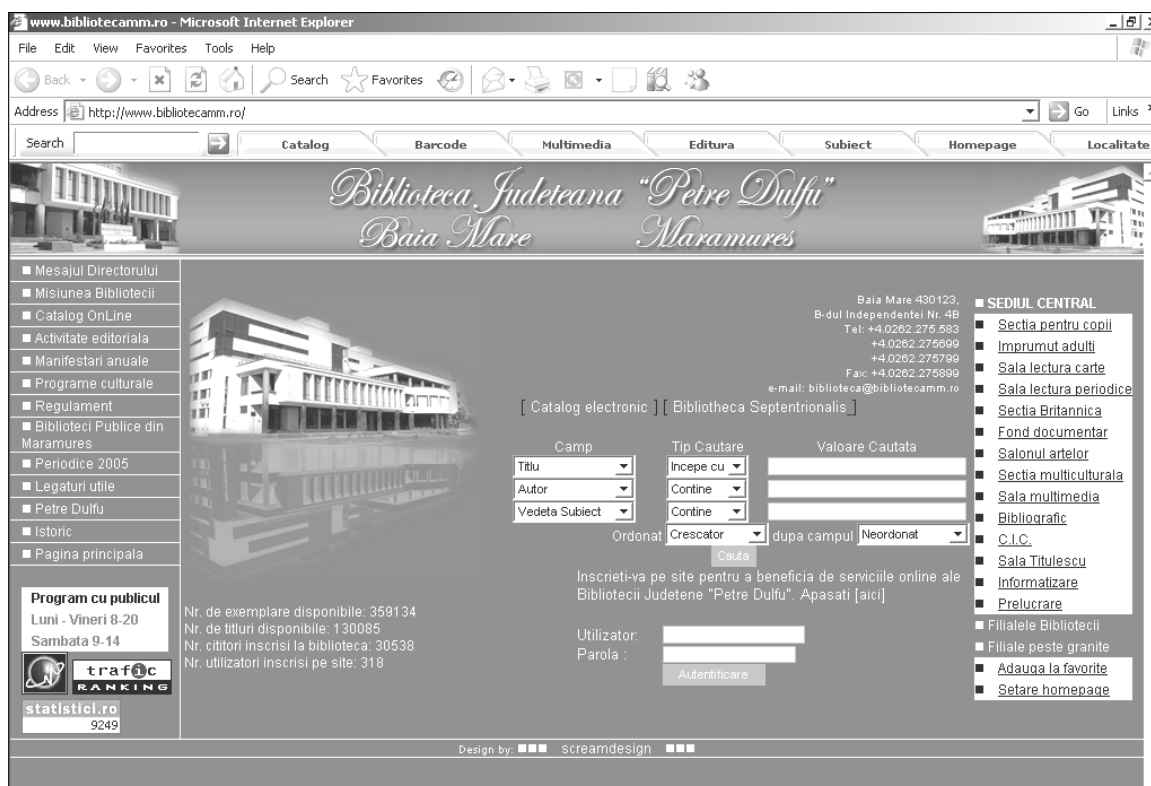
Maleabilitatea secțiilor de relații cu publicul are nevoie de un unghi (de vedere) corespondent din partea secției de prelucrare a colecțiilor. E adevărat că, pentru cotate, lucrul acesta reprezintă o degradare. Până acum, cota a fost un lucru ideal (dar și ordonarea la raft era idealizată). De-acum, trebuie să fie unul real. Păcat. Dar asta-i epoca în care trăim: o epocă, din punct de vedere spiritual, compromisă.

O VIZITĂ VIRTUALĂ LA BIBLIOTECILE DIN ȚARĂ. Episodul 1 : Biblioteca Județeană “Petre Dulfu” Maramureș

Ștefan SELEK

Nu știu câți dintre cei aflați într-un internet café sau acasă au accesat vreodată pagina web a unei biblioteci, câți, aflând de oferta de servicii, au pășit pragul bibliotecii ca vizitatori și câți au rămas utilizatori fideli.

Ideea unei excursii virtuale prin bibliotecile din țară a pornit, firește, de la site-ul bibliotecii noastre și din dorința de a face o comparație între conținutul și prezentarea acestuia și a altor pagini de profil cu scopul de a găsi sugestii, soluții optime pe care să le putem adapta cerințelor propriiei comunități. În martie 2003 este realizată pagina web a bibliotecii (www.bibliotecamm.ro), înregistrându-se în primul an 22.437 de vizite virtuale din țară și străinătate.

Un site web concentrează o sumă de date specifice unui anumit domeniu, cuprinzând o suită de pagini consacrate informațiilor sale specifice. Paginile web se aseamănă cu filele unei cărți, cele două elemente îndeplinind o funcție similară. Paginile web care compun site-urile sunt asemănătoare din punct de vedere al rolului lor, dar numai una din ele îndeplinește o funcție specială. Pagina de bază (home page), este prima pagină care se afișează atunci când un utilizator accesează site-ul web, reprezintă punctul de plecare pentru toate paginile incluse în site constituind un fel de „copertă” a lui.

Caracteristicile unei pagini web de calitate înglobează o sumă de elemente : o structură logică de aranjare a conținutului, accesibilitate, viteză bună de navigare pe site, o prezentare grafică adecvată, un motor de căutare a informației în site (bibliotecii îi e specific catalogul electronic de titluri).

Pagina de start trebuie să ofere o serie de informații despre conținutul și structura site-ului. Pe lângă acest lucru, rolul ei e, de asemenea, de a-i atrage pe eventualii vizitatori ai site-ului atât prin conținut, cât și prin formă. Design-ul paginii de start va avea o contribuție majoră la succesul și notorietatea site-ului dezvoltat, fiind principalul element care va determina utilizatorul să acceseze și celelalte pagini, în mod ideal, să viziteze periodic site-ul.

Să pornim, așadar, la prezentarea bibliotecii noastre. Bazat pe o structură în stea, din pagina de start sunt accesibile legături către celelalte pagini, site-ul Bibliotecii Județene Petre Dulfu (www.bibliotecamm.ro) are un design atractiv (un antet cu denumirea bibliotecii, încadrat de două instantanee ale sediului central), iar informațiile sunt aranjate pe două coloane, centrul paginii fiind destinat catalogului electronic de titluri din baza de date a bibliotecii. Programul de funcționare, precum și filialele bibliotecii (din oraș și de peste granițe) sunt menționate tot pe prima pagină, de asemenea datele statistice privind numărul de utilizatori înscriși la bibliotecă și numărul de unități biblioteconomice deținute sunt afișate tot aici.

Din punct de vedere al timpului de încărcare în browser a paginii de start, www.bibliotecamm.ro are un raport optim de încărcare, aproape instantaneu.

Mai departe, conținutul este bine structurat; pe de-o parte reținem mesajul domnului director Teodor Ardelean și misiunea bibliotecii, agenda, programele și activitățile culturale derulate de către și cu sprijinul instituției noastre, regulamentul intern destinat relațiilor cu utilizatorii, istoricul bibliotecii și medalionul biobibliografic „Petre Dulfu”, patronul nostru spiritual.

La secțiunea „Legături utile” sunt menționate o serie de pagini web de interes biblioteconomic, site-uri ale bibliotecilor universitare și județene din țară și străinătate. Întrucât obiectivul urmărit este tocmai cel de prezentare a unor biblioteci din rețeaua națională și din străinătate prin intermediul paginilor web, voi menționa câteva site-uri pe care le voi discuta cu viitoarele ocazii.

Pagini de biblioteci naționale:

- Biblioteca Națională a României <http://www.bibnat.ro/>
- Bibliothèque Nationale de France <http://www.bnf.fr/>
- The British Library <<http://www.bl.uk/>>
- Biblioteca Nazionale Centrale di Roma <<http://www.bncrm.librari.beniculturali.it/>>

Pagini ale unor biblioteci universitare și județene din țară:

- Biblioteca Centrală Universitară București <<http://www.bcub.ro>>
- Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați <<http://www.bvau.ro>>
- Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași <<http://www.bjiasi.ro>>
- Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” Botoșani <<http://petar.warpnet.ro/biblioteca/>>

Adresele web ale unor publicații și reviste de specialitate prestigioase, precum și asociații profesionale de bibliologie și știința informării:

- ALA <http://www.ala.org/>
- IFLA <http://www.ifla.org/>
- Associazione italiana biblioteche <<http://www.aib.it/>>

În cele ce urmează voi face o succintă descriere a serviciilor oferite de bibliotecă utilizatorilor, întrucât structura și aranjarea fondului de carte pe colecții este accesibilă pe site și în catalogul de prezentare a bibliotecii recent publicat.

Colecțiile bibliotecii sunt oferite spre consultare în mai multe săli, fiind grupate în funcție de tipul documentelor, de destinația lor, de categoria de cititori care le solicită. Astfel, colecțiile Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” au un caracter enciclopedic, achiziția de documente acoperind toată gama de domenii necesare nevoilor de studiu, informare și divertisment ale utilizatorilor.

Voi menționa doar noile servicii puse la dispoziția utilizatorilor, pe lângă cele tradiționale de împrumut la domiciliu și consultare a documentelor în regim de sală de lectură.

Astfel, la parterul clădirii este găzduită *Secția pentru copii* compusă din trei module, dintre care ies în evidență, ca elemente inedite, atelierul de creație “Mircea Pop” (cu 45 de locuri) destinat desfășurării unor activități practice - ore de artă plastică, ore de lectură (poezie, basm), ore speciale (literatură, istorie,

geografie, religie, dirigenție etc.) și *Ludoteca* - spațiul interferenței dintre joc, lectură, informație - dotată cu jucării, jocuri tradiționale (șah, rummy), cărți-jucării, jocuri electronice, toate folosite în scopul educării și informării prin distracție și joc.

La etajul I, *Sala de lectură pentru periodice* pune la dispoziția celor interesați un fond de peste 900 de titluri de reviste și 150 de titluri de ziare, oferă informații legislative prin colecțiile de "Monitoare oficiale", "Legi și decrete", "Hotărâri ale Guvernului" și prin programul informatic LEX Expert.

Sala multimedia este un spațiu modern, destinat serviciilor electronice, studioul audio-video având un modul de audiții cu 12 locuri și acces la internet.

Secția Britannica este un element de noutate în cadrul bibliotecii, un modul ce deține un bogat fond de documente în limba engleză destinat studenților, profesorilor, din domenii variate: cultură și civilizație, limbă și literatură engleză și americană, cursuri pentru inițierea și completarea cunoștințelor de limba engleză: TOEFL, Cambridge, GRE CAT, GMAT.

Salonul artelor, tot o premieră, dispune de un modul expozițional, amenajat special pentru organizarea vernisajelor de artă plastică; un modul de lectură (peste 1350 de titluri: albume, dicționare, enciclopedii de istoria artei) și un modul de activități culturale: expoziții de carte, medalioane aniversare, recitaluri poetice și muzicale.

Secția Biblioteca multiculturală pune la dispoziția utilizatorilor un fond bogat de documente: lucrări de referință, literatură de specialitate și beletristică în limbile franceză, italiană, germană, spaniolă, greacă, latină etc. Foarte bine reprezentat este fondul de manuale și ghiduri de conversație, gramatici și cursuri practice de învățare a limbilor străine.

La serviciul de *Achiziție și completare a colecțiilor, evidență și prelucrare*, noutatea constă în informatizarea procesului de prelucrare a fondului curent și retroactiv, fapt ce a permis ca, începând cu anul 1998, să fie "înghețate" cataloagele tradiționale.

Serviciul de Informatizare are, ca rezultate remarcabile, implementarea sistemului VPN cu filialele, realizarea catalogului on-line al bibliotecii, precum și sistemul de comunicații la Biblioteca Județeană și e-mail individual pentru personalul instituției, lansarea în aprilie 2003 a catalogului electronic de carte - *Bibliophil*, instrument de căutare în funcție de diverse criterii în colecțiile bibliotecii. Înregistrările transferate din programul de bibliotecă TINLIB sunt accesibile pe site sub forma fișei de descriere bibliografică, cu câteva noi elemente impuse de practica de bibliotecă și din dorința de a preîntâmpina nevoile de informare ale utilizatorilor. Astfel, accesând programul și introducând un element de căutare putem afla dacă un titlu este existent, disponibil și unde este localizat în bibliotecă.

Închei aici prezentarea cu precizarea că în următoarele articole voi face în permanență referire la datele prezentate mai sus, tocmai pentru a compara și a găsi soluții, sugestii și elemente noi pentru optimizarea accesului la serviciile oferite de biblioteca noastră.

Bibliografie:

Ghid de informatizare a bibliotecilor mici și mijlocii. - Constanța : Ex Ponto, 2000.

Cojocaru, Silviu Ștefan. **Un site Web la îndemâna tuturor! : cunoștințele și aplicațiile de care aveți nevoie pentru a-l concepe, crea, publica, promova.** - București : Compania, 2003.

www.bibliotecamm.ro

PĂREREA LOR CONTEAZĂ! (Pe marginea unui sondaj de opinie)

Natalia ȚOIA

Pentru început vom arunca o privire în urmă, spre a vedea realizările, mai mici sau mai mari, pe care Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” a reușit să le materializeze în anul 2004. În acest an s-a finalizat instalarea Bibliotecii Județene în noul sediu. Demersurile datează din 1970, dar abia în 1978 se aprobă construirea localului propriu al bibliotecii din Baia Mare, iar în 1986, Consiliul Popular aprobă, prin Decizia 196, Planul de situație. Cu toate acestea, abia în iunie 1991 se pune „piatra de temelie”, mutarea în noul edificiu începând în 25 ianuarie 2001, iar finalizarea realizându-se în anul 2004. După atâția ani de greutate și eforturi, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” își deschide porțile pentru cititori în noul sediu, care are o desfășurare de 7800 mp. Dotarea instituției atinge standarde europene, iar fondul de carte este, la 31 decembrie 2004, de 425.889 unități de bibliotecă.

La începutul anului 2005, conducerea Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare a hotărât chestionarea utilizatorilor pentru a se vedea în ce măsură aceștia sunt mulțumiți de serviciile oferite de instituție. În același timp, s-a urmărit și identificarea nevoilor cititorilor, pentru ca ele să fie satisfăcute cât mai curând și în proporție cât mai mare.

Din «Sinteza activității desfășurate de Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare în anul 2004» am aflat că frecvența în acest an a fost de 296.402 cititori, rezultând o medie zilnică de 1073 de utilizatori ai serviciilor instituției. Chestionarele s-au aflat în toate secțiile bibliotecii. Vârsta celor care au răspuns este cuprinsă între 15 și 75 de ani. Totalul celor chestionați e de 111 persoane. Dintre acestea, 34% au studii universitare, 23% au studii liceale, 13% sunt elevi până în clasa a X-a, 12% au studii postuniversitare. Restul sunt absolvenți de școli profesionale, tehnice, colegii. În ceea ce privește ocupația actuală a utilizatorilor, 53% sunt studenți și elevi, 26,8% intelectuali, 3,6% muncitori, 4% tehnicieni, 1,8% maiștri, 1,8% casnice, 5,5% pensionari și 3,5 % șomeri.

Chestionarele au fost împărțite în patru grupe de întrebări referitoare la:

- serviciul de împrumut la domiciliu;

- serviciile de consultare pe loc a documentelor;
- cataloagele colecțiilor bibliotecii;
- activitatea, pe ansamblu, a Bibliotecii Județene.

O întrebare a fost dacă utilizatorii găsesc în număr satisfăcător titlurile din domeniul lor de interes, atât la serviciul de împrumut pentru adulți, cât și la cel în regim de sală de lectură: 30% s-au declarat foarte mulțumiți, 52% mulțumiți, 12% foarte nemulțumiți, iar 6% nu au apreciat acest aspect. Dacă, la domenii precum beletristica, istoria ș.a., se găsește un număr semnificativ de titluri și exemplare, nemulțumirile multor din cei chestionați sunt legate de domenii precum medicina, dreptul, arta, tehnologia. În ceea ce privește numărul de periodice, 37% sunt foarte mulțumiți, 47% mulțumiți, 7% nemulțumiți, iar 9% nu pot să răspundă.

Programul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” este: luni - vineri între 8 și 20 iar sâmbăta între 9 și 14. De acest program 58% din utilizatori sunt foarte mulțumiți, 35% mulțumiți, 3% nemulțumiți, 2,8% foarte nemulțumiți, restul neapreciind acest aspect.

În ceea ce privește promptitudinea bibliotecarilor și amabilitatea cu care este servit publicul, peste 75% din cititori s-au declarat foarte mulțumiți și 22,5% - mulțumiți. Atât pentru serviciul de împrumut la domiciliu, cât și pentru cel de împrumut la sala de lectură există câte o persoană nemulțumită și câte una foarte nemulțumită.

Pentru condițiile în care se desfășoară activitatea (spațiu, iluminare, mobilare, alte dotări), procentajul este următorul: 85% - foarte mulțumiți, 12% - mulțumiți, 2,2% - nemulțumiți și 0,8% - foarte nemulțumiți.

În ceea ce privește numărul de cărți care pot fi împrumutate la o vizită (maximum trei), 31% sunt foarte mulțumiți, 46% - mulțumiți și 22% - nemulțumiți.

Perioada de împrumut la domiciliu este de 21 de zile. În legătură cu această perioadă, 43% s-au declarat foarte mulțumiți, 43,8% - mulțumiți, 12% - nemulțumiți, iar 1,8% nu au apreciat în vreun fel problema.

Una din schimbările fundamentale din

biblioteca a fost accesul liber la raft. Dintre cei chestionați, 48% s-au declarat foarte mulțumiți, 42% - mulțumiți, 1,5% - foarte nemulțumiți și 4,5% nu au notat acest aspect.

Cărțile sunt organizate la raftul liber pe trei module:

- I. etnologie, folclor, lingvistică, literatură română, critică și teorie literară;
- II. literatură universală;
- III. domeniile de la grupele: 0 - 7 și 9.

Sondajul relevă faptul că 46% dintre cititori sunt foarte mulțumiți, 48% - mulțumiți, 1,5% foarte nemulțumiți și 4,5 % nu au știut sau nu au putut să evalueze modul de aranjare a cărților.

Secțiunea a treia a chestionarului se referă la cataloagele tradiționale și electronice ale bibliotecii. De rapiditatea obținerii informațiilor cu ajutorul calculatorului, 61% din utilizatori sunt foarte mulțumiți, 29% - mulțumiți, 2,8% -

nemulțumiți, iar 7,2% nu au răspuns. De utilitatea și eficiența catalogului tradițional, 38% din utilizatori sunt foarte mulțumiți, 50,5% sunt mulțumiți, 6% nemulțumiți, iar 5,5% nu au răspuns. În general, utilizatorii preferă să solicite ajutorul bibliotecarilor pentru a găsi informația care îi interesează, căutarea în catalogul tradițional necesitând mai mult timp.

Impresia generală a cititorilor despre bibliotecă reiese din secțiunea a patra a chestionarului: 69,36% din utilizatori sunt foarte mulțumiți, 28,82% mulțumiți, 0,9% nemulțumiți și 0,9% foarte nemulțumiți.

Serviciile fiecărei secții pot fi și vor fi îmbunătățite. Activitatea întregii biblioteci în folosul beneficiarului este cea mai importantă.

Noi existăm pentru cititori, deci părerea lor contează!

SECVENȚE DIN ACTIVITATEA UNEI BIBLIOTECI AȘEZATE ÎN “CREIERUL MUNȚILOR”

Elisabeta POP

Pe o vale străjuită de munți înalți, cu brazi puternici și semeți, cu păduri de fag și de stejar ce acoperă înălțimile domoale ale munților și văilor, cu turme risipite în poienile pline de verdeață și “aer curat”, se află **Băiuțul**. La 80 de kilometri sud-est de municipiul Baia Mare, comuna are două sate aparținătoare, Strâmbu Băiuț și Poiana Botizii cu vestita “Peșteră a Oaselor”.

Chiar dacă localitatea a trecut și trece prin multe transformări, de la așezare cu specific minier, la

zonă turistică, cererile de lectură ale locuitorilor sunt în permanentă creștere. Singurul “lăcaș” de cultură, în afară de Biserică, a rămas Biblioteca. Reînființată în 1990, a funcționat 10 ani la marginea localității, într-o clădire veche, cu trei săli, în care erau aranjate aproape 7000 de volume cu acces liber la raft. Cu tot

efortul depus, frecvența utilizatorilor era redusă din cauza distanței mari și a degradării clădirii.

Din anul 2000, biblioteca s-a mutat într-un spațiu nou, primitor, elegant, situat în vatra satului, în apropiere de școală. Dispunând de cinci săli, aranjarea cărților pe domenii (și estetic) nu a fost o problemă. O sală este rezervată special micilor cititori. Aici, cărțile destinate vârstei lor stau în compania personajelor din desene și picturi.

Prin generozitatea unei Fundații olandeze, biblioteca a fost dotată cu mobilier și tehnică de calcul noi: rafturi, calculator, mese, scaune etc. - totul aranjat cu gust; adăugați parchet laminat, luminozitate, încălzire centrală: motive suficiente pentru a păși într-un asemenea lăcaș și a poposi în această "lume mirifică" a cărților.

Zilnic îi trec pragul 10-25 de utilizatori, care au la dispoziție un fond de carte de peste 9.500 de volume din literatura română și universală, în limbile germană, engleză, franceză, olandeză. Pentru toate categoriile de cititori există și material informativ (în toate domeniile științei), atât în limba română cât și în limba maghiară (mai puțin): enciclopedii, dicționare, literatură de specialitate. Multe exemplare au fost

primite sub formă de donație.

Încercând să facem față solicitărilor, îmbogățim trimestrial colecțiile prin achiziții noi. Dispunem și în acest an de 40.000.000 de lei destinați acestui scop.

Sunt înscriși la bibliotecă 493 de utilizatori, majoritatea elevi și pensionari, cu cerințe de lectură foarte diverse: de la literatură obligatorie pentru elevi, până la cărți de medicină naturistă sau horoscoape.

Atragerea la lectură nu se datorează doar aspectului deosebit al bibliotecii, ci și activităților culturale organizate aici: colocvii, expoziții, vernisaje, concerte, diverse alte spectacole (muzică, teatru), aniversări și comemorări - copiii, mai ales, venind cu plăcere la orice activitate organizată de Bibliotecă.

Colaborarea foarte bună dintre Primărie și Bibliotecă, Școală și Bibliotecă se resimte în toate activitățile întreprinse.

Nu se poate spune care a fost cea mai reușită activitate. Toate au fost făcute din suflet, cu pasiune, nu din obligație (de exemplu, confecționarea a 1.000 de felicitări dăruite, în acest an, cu ocazia zilei de 8

Martie, tuturor femeilor din localitate, efortul fiind pe deplin răsplătit de mulțumirile care ni s-au adus).

O experiență deosebită, care ne-a onorat județul și comuna, a fost vizita delegației bibliotecarilor din Iași care “au ars distanța care ne separă pe hartă” și au venit să-și sporească și să ne împărtășească zestrea lor de cunoștințe în ale biblioteconomiei, într-un schimb de experiență, în august 2003. Fiind plăcut impresionați de localitate și, bineînțeles, de bibliotecă, s-au reîntors în anul 2004, cu alți colegi bibliotecari dornici să cunoască, să vadă, să rețină tot ceea ce este frumos și demn de preluat.

Ocupația de bază a locuitorilor comunei fiind mineritul, în incinta bibliotecii s-a amenajat un muzeu de mineralogie, o atracție pentru străinii care ne vizitează.

Pragul bibliotecii este trecut, de multe ori, de oficialități din județ, mai ales primari, care ne laudă activitatea și căroră le propunem să fie mai receptivi la doleanțele colegilor bibliotecari și să le dea tot sprijinul pentru ca toate bibliotecile din județ să fie în “top”.

Băiuțul stă mărturie susținerii și importanței pe care fiecare Primărie trebuie să le acorde singurei instituții de cultură din mediul rural cu un program zilnic și cu un rol decisiv în formarea culturii și personalității tinerei generații.

Nota. red.: Elisabeta Pop este singura bibliotecară din județ care a obținut, de două ori în cei 15 ani de activitate, premiul și diploma “Cel mai bun bibliotecar al anului”, acordat de ANBPR - filiala Maramureș.

ZILELE FILMULUI PENTRU COPII

(la Biblioteca Județeană “Petre Dulfu”)

Corina ȘPAN

Filmul ca mijloc de învățare destinat elevilor, filmul ca mijloc de comunicare este o realitate cu care elevii vin în contact, chiar dacă mesajele cinematografice pe care ei le recepționează în calitate de spectatori poartă sau nu numele generic de “film pentru copii”.

Încă de la vârsta preșcolară, copiii sunt deja descoperitori ai acestei irealități în continuă mișcare, ascunse în cutia televizorului, pe ecranul căruia văd imagini care seamănă cu câte un lucru sau o persoană cunoscută lor, de la care aud sunete care le plac, dar și sunete care îi sperie uneori. Televizorul, această “cutie cu imagini și sunete multe”, care trec repede se unesc și se despart, se încurcă și se descurcă în crâmpoșe de interes, care, la rândul lor, devin din ce în ce mai mult poveste, pe măsură ce copilul înaintea în vârstă, televizorul este prima sursă de mesaje cinematografice pe care mulți copii o cunosc încă înainte de a face primii pași.

Amestecându-ne printre preșcolari și școlarii mici la o vizionare de film, ne trezim furați de avalanșa râsului copilăresc declanșat de buclușe desene animate sau ne molipsim de spaima micilor spectatori care ar face orice ca personajele negative - lupul, balaurul - să nu învingă.

Copiii văd filme, le povestesc pe cele mai “frumoase”, discută despre ele cu alți copii sau cu părinții, se joacă “de-a ce au văzut în filme” și, treptat, învață să înțeleagă “limbajul” cinematografului.

Creatorii filmelor pentru copii sunt vrăjitorii care le arată lumea prin ocheanul fermecat cu care se poate vedea orice, oricând și oriunde pe pământ, sub pământ, în cer sau sub ape.

Aspect de la vizionarea unui film

Aparatul de filmat poate pătrunde în orice loc, poate culege imagini din orice mediu. Filmul se poate juca cu spațiul și cu timpul. Andrew Collins presupune că televiziunea determină efecte mai pronunțate la nivelul comportamentului copiilor de vârstă mică datorită faptului că ei sunt mai puțin conștienți de caracterul de ficțiune al mesajelor cinematografice și de televiziune, știu mai puțin despre aceste mijloace de comunicare, înțeleg mai puțin complexitatea dramatică a mesajelor și, ca atare, sunt mai puțin selectivi.

Prin conținutul și personajele sale, filmul oferă modele de atitudini și comportamente sociale, pe

care copiii le vor prelua, cu atât mai puțin selectiv, cu cât experiența lor de viață este mai restrânsă.

Cu ajutorul unui sondaj realizat printre copiii claselor IV-VIII am făcut un top al celor mai îndrăgite filme:

1. Harry Potter	6. Câini și pisici
2. Stăpânul inelelor	7. Troia
3. Epoca de gheață	8. Alexandru cel Mare
4. Attila	9. Shrek
5. Peter Pan	10. Eu, robotul

Filmele pentru copii, filmele cu copii, filmele istorice și documentare, filmele care-i vor ajuta să înțeleagă mai bine valoarea unui pictor, a unui om de știință, modul de formare a unui continent, vor constitui, în timp, fondul de film în format DVD al Bibliotecii Județene "Petre Dulfu".

"Zilele filmului pentru copii" s-au desfășurat, la Biblioteca Județeană "Petre Dulfu" în perioada 21 martie - 4 aprilie 2005 și vor fi reluate, din timp în timp, atât în vacanțele copiilor, cât și în cursul anului școlar, cu filme care pot veni în completarea programei de învățământ.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN și ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LITERATURII PENTRU COPII

Delia FLOREA

Cei care vizitează Danemarca și au citit poveștile lui Andersen nu pot trece prin Fionia fără să se abată pe la Odense, orașul natal al scriitorului. Există în Odense două case memoriale *Andersen* pentru că aceea în care s-a născut scriitorul și a fost inaugurată ca muzeu la 2 aprilie 1905, cu ocazia centenarului nașterii lui, s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru colecțiile, mereu sporite, de obiecte și cărți care i-au aparținut.

Popularul scriitor **Hans Christian Andersen** a creat o operă a cărei semnificație "atât sub raportul atitudinii sociale implicate cât și ca realizare artistică, depășește sfera de interes a simplei literaturi pentru copii" (Ovidiu Drimba).

A debutat cu versuri de factură romantică și umoristice: "Râsul printre lacrimi era felul meu la acea epocă", notează el într-o autobiografie. Însă încercările sale literare s-au concentrat mai ales în jurul scenei: tragedii, vodeviluri, drame și comedii, poeme dramatice și melodrame. A vrut să se realizeze ca romancier și dramaturg, dar astăzi este foarte puțin cunoscut în aceste posturi. Primul din cele cinci romane ale sale, *Improvizatorul*, l-a impus în Germania iar romanul *Doar un scripcar* a fost apreciat - spune Ovidiu Drimba - "și pentru evidenta identitate între erou și autor".

Un alt domeniu în care s-a manifestat scriitorul este acela al memorialului de călătorie (*Bazarul unui poet*). Datorită numeroaselor sale

călătorii (în jur de 30) a fost poreclit "domnul Europa." În anul 1841 a poposit și pe meleagurile țării noastre.

Hans Christian Andersen a rămas în literatura universală "ca un mare stăpânitor al narației fantastice. Mai presus de orice a fost un adevărat filosof al basmului, așa cum puțini sunt pe lume." (Zoe Dumitrescu-Bușulenga). Nu întâmplător, ziua sa de naștere - **2 aprilie** - a fost aleasă în anul 1967 pentru sărbătorirea **Zilei internaționale a literaturii pentru copii**.

După Ovidiu Drimba, capodopera autorului în zona povestirii realiste rămâne *Fetița cu chibrituri*. "Ferice de cei umili, căci a lor este împărăția" - scrie Andersen în *Carte de chipuri fără chipuri* - în timp ce "Icarii cei trufași ce se avântă spre soare vor cădea în țărână". *Privighetoarea* din parcul minunat al împăratului, protagonistă povestirii cu același nume, nu se face auzită decât de către pescar și slujnică. Ceilalți curteni iau drept cântec al privighetorii orăcăitul broaștei.

Fericirea, consideră povestitorul, e prezentă "acolo unde este iubire reciprocă", un ideal moral în care cele trei valori fundamentale - adevărul, binele și frumosul - își dau întâlnire. El crede în forțele morale ale omului și de aceea e optimist: "Omul este, fără îndoială, capodopera creației". Scriitorul a construit de multe ori o altă lume, întregind lumea aceasta plină de solitudine și nefericire cu alta pe care a găsit-o în basmele și legende foarte vechi ale tezaurului scandinav.

El a știut să îmbine vechi credințe prăfuite de vreme cu unele motive ale realismului european.

După Andersen, există anumite lucruri care cer în mod imperios să fie respectate: fapta bună, suferința umană, munca cinstită și sentimentele curate, armonia vieții de familie, natura. Nu de puține ori el s-a dovedit a fi un veritabil cunoscător al învățăturilor scripturistice, pe care le-a răspândit prin intermediul operei sale, dăruindu-ni-le din iubire, nouă, semenilor săi, stăpânit de o dorință de nestăvilit de a ne metamorfoza sufletește pentru a deveni mai buni, mai înțelepți și mai puternici.

Scriitorul, care la vârsta de 16 ani se juca încă cu păpușile, nu și-a pierdut niciodată inocența și încrederea: “Mă simt copilul Fericii!”- exclamă Andersen la o vârstă înaintată - “cu aceeași ingenuitate a *Rășuștii cea urâtă*, personaj în care se regăsește ușor transferul simbolic al unor elemente autobiografice” (Ovidiu Drimba).

Uneori umorul său este nuanțat de malițiozitatea aluziei ironice. În *Hainele cele noi ale împăratului*, un copil din mulțime strigă adevărul evitat de toți ceilalți, al goliciunii împăratului, spulberând ridicolul convenției care apasă asupra celor mari.

Datorită meritelor sale literare, în iarna anului 1867, Andersen a fost numit cetățean de onoare al orașului Odense. Despre acea zi de 6 decembrie scriitorul spune: “A fost cea mai frumoasă zi din viața mea”. Încă de pe când trăia, i s-a ridicat o statuie, iar la moarte i s-au făcut funeralii grandioase. *Mica sirenă* rămâne emblema capitalei daneze, Copenhaga.

Anul acesta s-au împlinit 200 de ani de la nașterea marelui scriitor danez. Cu această ocazie, Secția pentru copii a Bibliotecii Județene “Petre Dulfu” - Baia Mare a organizat mai multe activități în perioada 4 aprilie - 8 aprilie. Expozițiile au cuprins mai ales cărți de basme

traduse în diferite limbi: română, engleză, franceză, germană, maghiară. În data de 5 aprilie a avut loc o masă rotundă cu tema *Valori etice ale basmului în literatura populară și cultă*, la care au participat elevi și studenți baimăreni. Aspecte referitoare la basme, în general, au fost evidențiate de lector dr. Delia Suiogan. Despre *Viața și opera lui Hans Christian Andersen* a vorbit prof. Elena Muntean.

De asemenea, este de remarcat un articol mai vechi al colegei noastre Maria Bîlț, material apărut în revista “Millennium”.

Secția Colecții speciale a bibliotecii noastre păstrează câteva exemplare rare din lucrările acestui autor. Dintre ele, le consemnăm pe cele traduse de Natalia Negru, apărute la București în anul 1926 și editate de Imprimeria Fundației Culturale Principele Carol: *Lebedele și alte*

povestiri, Privighetoarea și alte povestiri, Grădina raiului și alte povestiri. Există, de asemenea, în această secție, *Carte de chipuri fără chipuri*, apărută la București și editată de Librăria Universală, precum și o traducere a acesteia în limba maghiară, apărută la Budapesta în anul 1882, cu numele maghiarizat al autorului: Andersen János Kéresztely.

“Se cade să-l ascultăm pe Andersen nu ca pe un povestitor pentru copii, ci ca pe un gânditor a cărui înaltă concepție despre frumos, bine și adevăr s-a întrupat, printr-o ciudățenie a fanteziei, în poveste și basm” (Zoe Dumitrescu-Buşulenga).

Bibliografie selectivă:

- Andersen, Hans Christian. **Basme**. - București : Vizual, 1997.
- Andersen, Hans Christian. **Povestea vieții mele**. - București : Editura Tineretului, 1969.
- Bîlțiu, Maria. **Din “Povestea vieții mele” : Momente din viața scriitorului H. Ch. Andersen**. Millennium, 1, nr. 4, august 2001, p. 36-37.
- Drimba, Ovidiu. **Istoria literaturii universale** ; vol. 2. - București : Saeculum I. O. ; Vestala, 1980.
- Drimba, Ovidiu. **Scriitori scandinavi și alte eseuri**. - Cluj Napoca : Dacia, 1980.
- Dumitrescu-Buşulenga, Zoe. **Cuvânt înainte**. În: Andersen, Hans Christian. **Crăiasa zăpezii**. - București : Editura Ion Creangă, 1978.
- Ileașă, Dumitru. **Mica sirenă - Danemarca**. - București : Sport-Turism, 1975.
- Pas, Ion. **Hans Christian Andersen**. București : Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1955.

BIBLIOTECA, PARTENER IDEAL ÎN PROIECTELE EDUCATIVE

Corina ȘPAN

Numite proiecte de parteneriat educațional, proiecte de colaborare, proiecte educative sau acorduri de parteneriat, programele noastre în colaborare cu instituțiile de învățământ au un singur scop: să îndrume elevii să citească suplimentar.

Începând cu anul 2002, Secția pentru copii a Bibliotecii Județene "Petre Dulfu" a început să încheie astfel de proiecte educaționale cu grădinițele, căminele și școlile din oraș. Educatori, profesori, părinți și bibliotecari sunt implicați activ în derularea lor, toți fiind conștienți de faptul că biblioteca este locul ideal pentru a dezvolta interesul pentru citit, a forma deprinderi de selectare a cărților și a oferi modalități de conștientizare, înțelegere și utilizare a elementelor esențiale din lectură.

Secvență dintr-o activitate cu preșcolarii de la Grădinița "Mihai Eminescu"

Cel mai bine se citește în sala de lectură a unei biblioteci. De acest lucru încercăm să-i convingem pe copiii care consideră că a împrumuta o carte de la bibliotecă și a o citi acasă - în pat sau la birou - este mai comod. Acest lucru are partea lui de adevăr, dar mai adevărat este că sala de lectură și biblioteca oferă "mii" de cărți pentru tema studiată: aici stau la dispoziție materiale ajutoare: dicționare, enciclopedii, publicații seriale, atlase, albume.

Scopul acestor proiecte este și acela al atragerii instituțiilor de cultură și a familiei în satisfacerea nevoii de cultură a copilului; formarea deprinderilor de a citi și a reda conținutul celor citite; îmbogățirea și activarea vocabularului elevilor, dezvoltarea capacității de a exprima cele citite prin dialog sau desen.

Obiectivele proiectului, în funcție de categoriile de vârstă sunt: copiii să se familiarizeze cu lectura în bibliotecă; să deprindă, cu ajutorul adulților, disciplina de lectură; să dorească să aibă cărți și să li se citească în grădiniță sau în familie; să știe utiliza și păstra cărțile; să comunice cu copiii sau cu adulții despre cărți, popularizându-le în mediul lor social; să le ofere prietenilor; să consulte singuri fondul de carte destinat copiilor, să cunoască serviciile care le sunt puse la dispoziție de Biblioteca Județeană și să știe să le folosească.

Grupul țintă: este format din preșcolarii sau elevii cuprinși în proiecte.

Factorii implicați direct în organizare sunt: educatori, profesori, bibliotecari.

Durata programului: 1 sau 2 ani.

Beneficiarii sunt preșcolarii și elevii din proiect, cadrele didactice, părinții.

Rezultate scontate:

- includerea cadrelor didactice în acțiuni educative desfășurate în parteneriat cu Biblioteca Județeană "Petre Dulfu";
- creșterea calității actului educațional în favoarea copilului prin acțiuni extracurriculare; apropierea copiilor de lumea cărților în cea mai mare instituție de profil din județ.

Activitățile propuse au în vedere, în general, calendarul cultural al Bibliotecii Județene "Petre Dulfu" sau alte evenimente culturale cu tradiție sau nu din cadrul instituțiilor implicate.

Loc de desfășurare: sediul Bibliotecii Județene "Petre Dulfu" sau sediul școlilor ori al grădinițelor (situație în care biblioteca participă cu expoziții și prezentări de carte).

Grup de preșcolari participanți la o activitate organizată la Biblioteca Județeană "Petre Dulfu"

Toate proiectele au un termen de realizare, activitățile sunt programate din timp, evitându-se astfel riscul suprapunerii cu alte manifestări și sunt popularizate prin mass-media locală, lansându-se, astfel, invitații de participare, în calitate de spectatori, altor grupuri de elevi din oraș. Putem spune că mediatizarea aceasta a avut un efect deosebit mai ales în ceea ce privește expozițiile, care au fost vizitate de sute de elevi de la școlile din oraș.

Iată câteva dintre temele realizate până în acest moment:

Otilia Cazimir și versurile copilăriei;
Scrisoare către personajele din Creangă;
Curiozități din lumea animalelor;
Toată lumea-i mai frumoasă când zâmbește mama mea;
Mihai Eminescu - Luceafărul Poeziei românești;
Unire-n cuget și-n simțiri;
Personalitatea lui Ștefan cel Mare în paginile literaturii române.

Din anul 2002 și până în prezent s-au încheiat peste 20 de proiecte de parteneriat cu instituții de învățământ preșcolar și școlar din oraș.

ACTIVITĂȚI CU CARTEA LA GRĂDINIȚE ȘI ȘCOLI

Activitățile organizate în scopul apropierii copiilor de bibliotecă s-au desfășurat, de cele mai multe ori, în cadrul instituției noastre, dar, uneori, și în spațiile oferite de unitățile școlare colaboratoare, grădinițe și școli. Timp de patru săptămâni au fost multe surprize care au produs bucurie.

Mai aproape de copii. Activități cu cartea la grădinițe și școli

Liana Silaghi

Cartea este, pentru copii, o jucărie, iar cititul este un joc, dar un joc deosebit pentru că el le oferă totul: distracție, recreere, cunoștințe din lumea înconjurătoare. Preșcolarul manifestă interes pentru carte ca obiect (formă, culoare, mărime), și pentru conținutul ei (imagini, text).

Mediul în care copiii își petrec timpul devine unul familiar. Acesta este motivul pentru care am realizat diverse activități chiar în locul în care ei își petrec cel mai mult timp: grădinița, căminul.

Biblioteca a organizat expoziții de carte și CD, alese conform temelor solicitate de educatoare: "Cartea - prietena mea" (Grădinița "Mihai Eminescu"), "Din lumea animalelor" (Grădinița nr. 26), "Basmele ne încântă copilăria" (Grădinița "Gabi"), "Veniți în lumea basmelor!" (Grădinița nr. 36), "Tuturor copiilor le plac poveștile" (Grădinița nr. 10).

Expozițiile de carte au fost destinate copiilor de vârstă preșcolară din grupele mari și pregătitoare. Au fost selectate cele mai frumoase cărți, cu o realizare grafică deosebită și imagini care captează atenția copiilor. Expoziția a fost bogată și din punct de vedere al tipului de carte: a) carte tradițională, în care predomină textul științific sau beletristic, b) carte în care cântărește mai mult imaginea (carte de colorat, album, carte-pliant, cu poze), c) carte-jucărie (cu imagini în relief sau combinată cu o jucărie).

Un sector important al expoziției l-au constituit CD-urile cu povești, din care copiii și-au ales o poveste pe care au ascultat-o cu multă plăcere și interes.

În final, copiii au expus desene realizate de ei, având ca subiect tema activității desfășurate.

Copiii preșcolari sunt fascinați de carte și de contactul cu lumea ei. Unele cărți accesibile copiilor ținesc spre dezvoltarea limbajului și a comunicării, spre lărgirea universului lor de cunoaștere, spre îmbogățirea fondului lor afectiv.

Principala misiune a acestui gen de activități este familiarizarea preșcolarilor cu lumea literelor, cultivarea interesului pentru carte și lectură.

Dialogul purtat între bibliotecară și copii a urmărit îndeplinirea unor obiective: să știe ce este o carte; să cunoască elementele distinctive ale unei cărți: copertă, titlu, autor, foi, text scris, imagine etc; să știe utiliza și păstra cărțile; să știe de unde și cum se procură cărțile; să dorească să le aibă și să li se citească; să-și îmbogățească cunoștințele cu noțiuni noi legate de carte.

Reușita activității noastre s-a reflectat în bucuria și nerăbdarea cu care copiii răsfoiau cărțile, în dorința de a recunoaște poveștile în imagini, în curiozitatea lor de a afla noutăți despre animale dragi sau necunoscute de ei, în plăcerea de a găsi noi contururi pentru colorat.

Întâlniri cu cartea, întâlniri de suflet atinse de miracol

Maria BILȚ

Descoperirea universului științific și a noțiunilor de specialitate cu care copiii sunt familiarizați de mici constituie teme interesante, propuse chiar la nivel de grădiniță: "Corpul omenesc și sănătatea lui" și „Comportamente pozitive”. Două activități desfășurate precum o călătorie prin lumea poveștilor au constituit temele săptămânale din cadrul proiectului educativ și de colaborare „Poveștile copilăriei mele” conceput de educatoarele Mariana Butoi și Simona Costin, la grupa pregătitoare de la Grădinița cu program prelungit nr. 30. La fiecare întâlnire, selecția lucrărilor și comentariile despre subiect au aparținut

bibliotecarului. Dialogul susținut de bibliotecar, educator și copii a dezvoltat interesante întrebări care, bineînțeles, așteptau răspunsuri corecte. „Corpul omenesc. Ghid pentru copii” (dr. Naomi Craft) sau „Din tainele și curiozitățile corpului omenesc” și Mică enciclopedie școlară din serialul „Planeta animalelor” de Anca Neagu au fost de un real sprijin în această incursiune plină de capcane. Pornind de la armonia anatomică și ajungând la miracolul funcționării trupului omenesc, copiii au descoperit multe despre virtuțile și performanțele umane. Toți au fost atenți și activi, participând cu bucurie la ceea ce s-a întâmplat în jurul lor.

A doua întâlnire cu prichindeii a fost marcată de o temă la fel de interesantă: „Comportamente pozitive”. Pentru a încerca dezlegarea unor taine ale relațiilor interumane, le-au fost prezentate copiilor mai multe cărți: „Învăț de la toate” (educație pentru societate), „Conviețuirea. Familie, justiție, alegeri...” (enciclopedie pentru copii), „Primul pas spre prietenie” și mai multe poezii. Avem convingerea că mesajul acestor lecturi a fost receptat corect de cei mici.

Colecțiile bibliotecii se îmbogățesc permanent cu numeroase titluri din inepuizabila producție editorială. Pentru o mai bună popularizare a acestora, s-au organizat, în școlile băimărene, prezentări de noutăți editoriale.

La Școala „Nichita Stănescu” expoziția de carte a cuprins noutăți din literatura română și din literatura universală, din lectura obligatorie și din cea destinată timpului liber, cărți la prima apariție sau reeditări foarte căutate de cititorii noștri: „Harry Potter...” (J. K. Rowling) cu cele cinci titluri existente în bibliotecă în traducere românească, „Cheia secretă a lui Harry Potter” (John Granger), „Parry Hotter și fața afurisită a magiei” (K. C. Ellis), „Fetița celei de a Șasea Luni” (Moony Witcher) toate romane de aventuri, „unde fantezia și magia, și nimic altceva, pot să creeze realitatea...” J. R. R. Tolkien, priceput în „arta de a crea suspans”, este cunoscut cititorilor prin „Povestea unui Hobbit”. Romanele „Coolt” conțin povești din care se evidențiază mai multe titluri care sporesc dispoziția spre lectură: „Incredibila carte despre hipnotism a lui Molly Moon” (Georgia Byng), „Profeția pietrelor” (Flavia Bujor), „Secretul din Lacul Verde” (Louis Sacher).

Multe gânduri frumoase s-ar putea așterne pe hârtie și despre profesorii Simona Bănică, Lucia Ivegheș, Adriana Vasil, Maria Ghiț, Liviu Stancu sau învățătoarea Maria Moldovan.

Urmărirea pe casetă video a filmului „Harry Potter și piatra filozofală” a fost surpriza cu care s-a încheiat vizita noastră.

Experiența a fost repetată cu elevii Școlii nr. 18, de mărțișor, expoziția de carte și prezentarea având în vedere, pe lângă noutățile editoriale, și scrieri ale mai multor autori români, născuți în luna martie: Ion Creangă, Radu Tudoran, Petre Dulfu, Constantin Chiriță, Tiberiu Utan și Nichita Stănescu. Profesorii de limba și literatura română ai școlii - Maria Suciu, Krizsanoszki Izabella, Lazăr Temian - au venit în întâmpinarea noastră cu toată gratitudinea și bucuria sufletelor alese, care știu să prețuiască asemenea întâlniri cu cartea. A fost o oră de înaltă ținută spirituală, dialogul cu elevii încurajându-ne în efortul de a mai organiza astfel de evenimente.

Prezentare de carte religioasă

Amalia TALPOȘ

Când suntem preocupați de cunoașterea Cuvântului lui Dumnezeu, căutăm căile cele mai accesibile și mijloacele cele mai sigure pentru a ajunge la Acesta, încercând totodată să le insuflăm și celor mici astfel de preocupări.

Prin urmare, ce poate fi mai potrivit pentru copii, în acest scop, decât niște cărți de povești biblice relate pe înțelesul lor și însoțite de o mulțime de imagini atrăgătoare?

Modul în care Dumnezeu a creat Lumea, Viața primilor oameni și Căderea lor în păcat, Potopul lui Noe, Nimicirea Sodomei, Trecerea Mării Roșii, Lupta cu uriașul Goliat par pentru mulți din cititorii zilelor noastre niște povestiri prea neobișnuite spre a fi demne de crezare. Și asta pentru că fiecare dintre ele presupune intervenția lui Dumnezeu prin felurite minuni în care oamenii din jurul nostru nu se mai simt azi în stare să creadă.

Ele nu sunt însă doar pagini de istorie adevărată, ci reprezintă și documente de neprețuit ce atestă că Dumnezeu este acolo, în mijlocul evenimentelor sau în umbra lor, veghind cu prezența Lui copleșitoare mersul lucrurilor și acțiunile oamenilor. Iar Noe, Avraam, Iosif, Faraonul, Moise, David ori Solomon nu sunt decât niște actori ce interpretează întocmai rolurile încredințate lor de Creator. Viețile

lor – și faptele ai căror eroi sunt – au fost consemnate în cadrul prezentării de carte din domeniul religiei, prezentare de carte care a avut loc la Școala nr. 17 (director Grigore Mureșan), susținută la clasa a II-a C (învățătoare Ioana Danciu), la ora de religie având tema: “Familia creștină” (profesoară de religie Maria Gligan).

Contribuția bibliotecii la ora de religie a fost aceea de a le pune la dispoziție – atât copiilor cât și profesoarei – numeroase cărți. Cărțile au fost alese cu grijă, special pentru cei mici, scrise într-o limbă accesibilă lor, inspirată totuși de Biblie. Ușor de citit și de înțeles, povestirile pot fi primul pas către educația ulterioară a copiilor. Ilustrațiile care însoțesc textele adaugă multă culoare și lumină, îmbogățind conținutul fiecărei povestiri. Câteva din cărțile pe care le-am selectat pentru prezentare sunt:

1. Biblia ilustrată pentru copii. - București : The Bible league, 2000.
2. Biblia pentru adolescenți. - Espana : Verbo Divino, 1993.
3. Biblia pentru cei mici. - București : Rao, 1999.
4. Ce povestesc icoanele... - Sibiu : Transilvania, 1991.
5. Enciclopedia pentru tineri : Religiile lumii. - [s.l.] : Rao, [s.a.].
6. Lumea ta explicată : Religiile. - Oradea : Aquila, 1993.
7. Băncilă, Vasile. Inițierea religioasă a copilului. - București : Anastasia, 1996.
8. Frank, Penny. Biblia pentru copii : Noul Testament. - București : Lumina lumii, 1999.
9. Frank, Penny. Biblia pentru copii : Vechiul Testament. - București : Lumina lumii, 1999.
10. Hastings, Selina. Biblia ilustrată. / Selina Hastings, Eric Thomas. - București : Rao, 1999.
11. Mehedinți, Simion. Parabole și învățături din Evanghelie. - București : Sophia, 2002.
12. Popescu, Petru Demetru. Florile din Grădina Ghetsimani. - București : Vremea, 2000.
13. Vasilescu, Ileana. Povestiri pentru copii. - București : Sophia, 2002.
14. Vries, Anne de. Biblia povestită copiilor. - [s.l.] : Lumina lumii, [s.a.].

În cadrul prezentării de carte s-a pus accent mai ales pe marile evenimente din viața Mântuitorului Isus Cristos și a ucenicilor Săi. Frumoaseleilde, mărețele minuni săvârșite de Fiul lui Dumnezeu pe Pământ își găsesc ecoul în povestioarele relatate plăcut și antrenant, putând fi astfel pătrunse chiar și de către cei mai mici.

Copiii au primit cu entuziasm prezentarea și au manifestat un mare interes pentru cărți. La finalul lecției copiii și-au adus aportul prin jocuri de rol, evidențiind astfel anumite momente din existența unei familii, momente pe care apoi le-au analizat: și anume dacă sunt demne de urmat sau nu.

Această prezentare de carte s-a făcut chiar în incinta școlii pentru a veni în întâmpinarea cititorilor, cu scopul de a le face cunoștință cu termenii religioși, pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu, iar cunoscându-L să-L înțeleagă și înțelegându-L să-și consolideze Credința. Atât magnetismul cărților cât și entuziasmul și curiozitatea copiilor la răsfoirea lor ne-au făcut să concluzionăm că sunt binevenite experiențele de acest gen.

Testarea națională - eveniment decisiv în viața tinerilor

Paula RUS

Testarea Națională reprezintă un eveniment important în viața elevilor. Succesul sau nereușita la acest examen decid viitorul școlar și/sau profesional, de mai târziu, al lor.

Biblioteca Județeană “Petre Dulfu” pune la dispoziția elevilor claselor a VIII-a o colecție (mereu în creștere) de lucrări special elaborate spre a servi pregătirii pentru testare. Mai mult, bibliotecarii nu-și așteaptă în mod pasiv tinerii (unii de pe acum) cercetători, ci își face cunoscută “oferta”, neezitând să aleagă pentru aceasta alte spații decât propriile săli.

În vacanța din martie 2005, Secția pentru copii a bibliotecii noastre a prezentat, la Școala “Avram Iancu”, o expoziție de carte, având ca obiect studiul celor patru discipline din programa examenului de testare națională (limba și literatura română, matematică, istoria românilor și geografia României). Cărțile propuse de noi elevilor oferă cele mai bune metode de recapitulare și fixare a cunoștințelor. Datorită lor, puși în situații noi, elevii pot opera singuri cu noțiunile însușite, găsind mai rapid soluții de rezolvare.

Tinerii au primit cu mult interes expoziția, au răsfoit cărțile, încercând să afle care le-ar fi cele mai utile în pregătirea examenului, s-au consultat între ei, au cerut părerea profesorilor și au constatat că multe din ele le pot fi de folos în aprofundarea cunoștințelor. Astfel, elevii au descoperit ce ajutor le poate oferi biblioteca în vederea pregătirii examenului și s-au interesat de orar, de formalitățile de înscriere și de condițiile de împrumut. Bibliotecarul i-a asigurat că sediul și filialele instituției noastre le pun la dispoziție nebănuind de multe alte lucrări și că sunt așteptați.

Din fericire, acest demers n-a rămas fără ecou, fiind receptat corect de către destinatarii săi care au solicitat în număr mare lucrările prezentate. Putem spune că și această prezentare a fost o reușită deplină.

O EXPOZIȚIE DE EXCEPȚIE sau “CE FAC BIBLIOTECARIII CÂND SE ODIHNESC?”

Camelia Ofelia MOISIMA

În dorința de a găsi o cât mai expresivă definiție a frumosului, am consultat “Micul dicționar al spiritului uman”, Editura Albatros, București, 1983.

Iată o considerație aparținând lui Petru Comarnescu care cred că se aplică foarte bine expoziției slujitorilor Bibliotecii Județene “Petre Dulfu”: frumosul este “rezultatul plăcerii pe care o găsim punând sufletul în relație cu un obiect” (pag. 166).

Această relație de suflet între bibliotecari și obiectele de pe simeze ne-a inspirat și în “compunerea” acestei expoziții pentru că, într-adevăr, o expoziție este, în primul rând, o compoziție.

Fie că este vorba de obiecte de colecție (autentice costume populare din zona Lăpușului și Chioarului aparținând Adrianei Brandlhofer și Liviei Grigor, o înduioșătoare colecție de îngerași ce formează “zona eterică” a expoziției, o colecție valoroasă de cusături și țesături populare) sau de obiecte create de bibliotecari (icoane pe sticlă și lemn, reliefuri în lemn, spectaculoase obiecte din hârtie realizate prin tehnica origami, goblen și frivolité, macrameuri – toate cu parfumul unor stări de liniște, familiale, de pace), se simte trăirea frumosului.

Nu aș vrea să uit încercările sensibile în pictură și portret (Mara Pop, Lăcrimioara Grosos, Lia Sabău, Adriana Brandlhofer, Maria Bilt) și frumusețea demersului poetic și intelectual în cărțile care alcătuiesc expoziția de carte în care, un loc aparte a fost destinat cărților ai căror autori sunt bibliotecarii (n.r.) și, nu în ultimul rând, fotografia artistică cu care cochetează Viorica Cosma.

Goblenul este bine reprezentat în expoziție și aș putea spune că este făcut cu culorile sufletului fiecăruia: delicatețe și acuratețe a execuției la doamna Silvia Ardelean, sensibilitate cromatică la Antoaneta Turda, Ioana Dragotă și Liana Silaghi.

O lucrare de excepție este chipul Maicii Domnului, goblen ce amintește, prin prețiozitatea culorilor, de vechile tapiserii din mănăstirile

Moldovei de Nord. Autoarea acestei cizelate “bijuterii” este Ioana Dragotă.

Costum popular din zona Lăpuș

Un cuvânt despre bibliotecara Mara Pop care este un talent autentic: are forță, culoare, expresivitate, într-un cuvânt “stofă” de pictor.

Și panoul decorativ este prezent prin lucrarea Margaretei Gîrdea care știe să exploateze culoarea și forma banalilor nasturi într-o compoziție geometrică de o “veselă” frumusețe.

Nu am pretenția că am epuizat tot ce s-ar fi putut spune despre această expoziție. Este, cred, o expoziție specială în sensul în care fiecare expонат a constituit, pentru colegi, o revelație.

Este și un prilej de cunoaștere și de sudare a acestui colectiv de elită – bibliotecarii.

Tot ce am văzut pe simeze se înrudește cu cartea, cu spiritul ales și cu dăruirea ce caracterizează această meserie de excepție: bibliotecarul.

O expoziție de excepție a unor oameni de | excepție!

Notă: Cuvânt la vernisarea expoziției “Din culisele sufletului. Bibliotecarii între profesiune-pasiune-hobby” dedicată zilei de 8 martie

ETERNUL EMINESCU

Dorina CADAR

Din suta de manifestări care plasează Biblioteca Județeană “Petre Dulfu” pe un binemeritat loc de frunte printre instituțiile culturale din oraș, s-a făcut remarcat momentul “Eminescu și Maramureșul” desfășurat în Salonul artelor vineri, 14 ianuarie 2005.

Evenimentul prilejuit de împlinirea a 155 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu a fost cu multă atenție organizat de colectivul Sălii de lectură, coordonat de Laura Temian, director adjunct al bibliotecii.

Structurată pe patru segmente, activitatea a fost astfel concepută încât să fie o adevărată retrospectivă a vieții și operei marelui poet:

I. Deschiderea, a fost făcută de un grup de elevi ai Liceului de Artă, care au prezentat momentul poetic și muzical “Sara pe deal” pregătit sub îndrumarea profesoarei Doina Motica.

II. Colocviul “Repere eminesciene” a fost susținut de: prof. Terezia Filip de la Inspectoratul Școlar Maramureș, lector Crina Bud de la Universitatea de Nord, scriitorul și publicistul V. R. Ghenceanu, prof. Sălcu Horvat, președintele Asociației Scriitorilor și prof. Lazăr Temian de la Școala Nr. 18. Temele abordate au fost incitante: *Eminescu sau fascinația desăvârșirii* (Terezia Filip), *Eminescu și folclorul* (Crina Bud), *Ioan Slavici despre Eminescu și I. L. Caragiale* (Sălcu Horvat), *Eminescu și Maramureșul* (Lazăr Temian).

III. Cu această ocazie a fost prezentată lucrarea bibliografică “Eminescu în presa Maramureșeană - Maramureșeni despre Eminescu”, realizată de colegele noastre, de la Serviciul de Informare Bibliografică și Documentare, Ana-Maria Brezovszki, Ana Grigor și Florina Vanciu. Au fost consemnate peste 380 de cărți, studii și articole referitoare la Eminescu apărute în presa maramureșeană.

IV. Centrul de interes al întâlnirii a fost expoziția de carte, “EMINESCU - fondul de aur

al bibliotecii” realizată și prezentată de Laura Temian. Au fost minuțios selectate cărți din creația eminesciană, lucrări despre viața și opera lui Eminescu: ediții bibliofile, volume omagiale, alte realizări editoriale de valoare, cuprinzând operele poetului, referințe critice, traduceri din lirica eminesciană. N-a fost o expoziție oarecare, a fost un regal al cărții. Este sugestivă aprecierea publicistului Ion M. Mihai, care spunea că, dintre manifestările culturale dedicate marelui Eminescu, aceasta “a fost cea mai reprezentativă, cea mai sobră, mai completă și mai selectă” și că “echivalează cu vizionarea unui film despre viața și opera marelui poet”.

Locul central l-a ocupat revista “Familia” nr. 6 din 25 februarie/9 martie 1866, în care a fost publicată creația de debut a lui Eminescu - poezia “De-aș avea”. Această revistă, aflată în colecțiile bibliotecii noastre, face parte din Patrimoniul național. A fost de asemenea pus în valoare volumul de debut editorial al lui Eminescu, “Poesii” îngrijit de Titu Maiorescu în 1883 și publicat în 1884, precum și edițiile bibliofile: ediția Murărașu cu gravuri și ilustrații de Ion Alexandru Brătescu-Voinești, publicată în 1941, cea editată de “Cartea Românească” în 1944, alte ediții vechi prefăcute de I. L. Caragiale, E. Lovinescu, Garabet Ibrăileanu, Sextil Pușcariu,

G. Călinescu, un volum omagial publicat de municipiul București la comemorarea poetului din 15 iunie 1933, drama istorică “Bogdan Dragoș” publicată în 1904 etc.

S-au expus cărți vechi despre Eminescu, scrise de Ioan Slavici, Eugen Lovinescu, George Călinescu, Tudor Vianu, Tudor Arghezi, Gala Galaction. Un loc aparte a fost destinat corespondenței poetului cu Veronica Micle.

“Istoria Literaturii Române de la origini până în prezent” a lui George Călinescu, precum și volumul “Critice” al lui Titu Maiorescu, care marchează un moment referențial pentru Eminescu, nu puteau lipsi din expoziție.

Prin expunerea celor 17 volume din ediția critică, întocmită, începând cu anul 1939, de către Perpessicius, și a celor 7 volume apărute la inițiativa academicianului Eugen Simion, s-a scos în evidență existența a două momente importante în editarea lucrărilor eminesciene: momentul Perpessicius și momentul datorat Academiei Române.

De asemenea, a fost prezentată ediția de lux a lui Alexandru Piru (1993).

Un loc distinct a fost rezervat “Luceafărului” cu traduceri sale în engleză, franceză, italiană, rusă, maghiară și edițiile bilingve.

Edițiile eminesciene dedicate copiilor având ilustrații artistice de valoare, au constituit o altă zonă a expoziției.

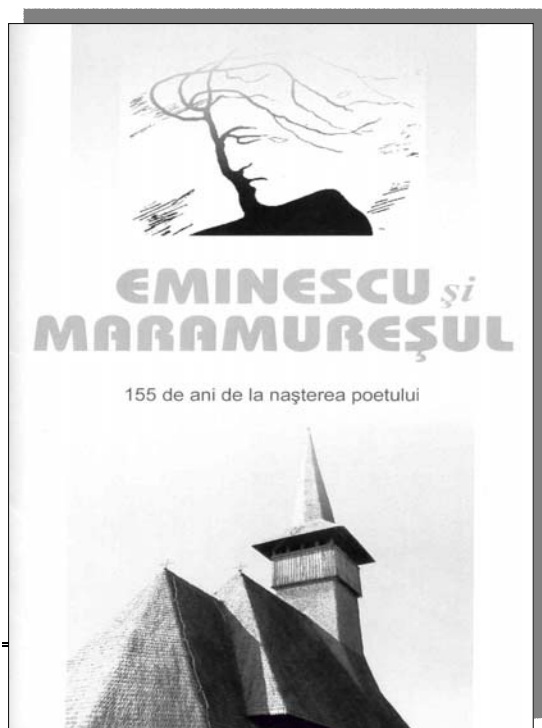
Salonul, ca de altfel întreaga activitate, a fost apreciat la adevărata lui valoare; publicul (format din cadre didactice, bibliotecari, utilizatori fideli ai bibliotecii, elevi de la Colegiul Național “Vasile Lucaciu”, reprezentanți ai mass-media) s-a detașat, preț de o oră, de problemele cotidiene, aducând un meritat omagiu marelui poet.

Cum era de așteptat, evenimentul a avut ecou în presa locală care a prezentat pe larg întreaga manifestare.

“MARAMUREȘENI DESPRE EMINESCU” - SECVENȚĂ DE BIBLIOGRAFIE LOCALĂ

Ana GRIGOR

Istorici și critici literari, generații de cititori și exegeți continuă, de mai bine de un secol, să cerceteze și să interpreteze noi înțelesuri ale simbolului spiritualității românești: Mihai Eminescu.

În cadrul manifestărilor organizate de Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” cu prilejul aniversării a 155 de ani de la nașterea Poetului, s-a lansat lucrarea bibliografică *Maramureșeni despre Eminescu*, (pe copertă, *Eminescu și Maramureșul*), realizată în cadrul Serviciului de Informare Bibliografică și Documentară de către Ana-Maria Brezovszki, Ana Grigor și Florina Vanciu; tehnoredactare computerizată: Ana-Maria Brezovszki și Alexandru Roman; coperta: Firuța Șomcutean. Este o bibliografie selectivă, are 23 de pagini și conține 382 de referințe bibliografice.

Autoarele și-au propus să evidențieze contribuția maramureșeană la cunoașterea operei eminesciene prin cărți, studii și articole, traduceri, precum și creația literară dedicată Poetului.

Maramureșeni despre Eminescu se deschide cu poezia lui Ion Țugariu *Mihai Eminescu*, apărută în revista “Afirmarea” din ianuarie 1939.

Materialul bibliografiat este structurat în patru secțiuni: *Volume, Studii și articole, Traduceri, Lui Eminescu... Versuri*. Organizarea

informației s-a realizat alfabetic.

Prima secțiune semnalează volumele de critică literară (5 referințe) dedicate lui Eminescu de către universitarii Gheorghe Glodeanu, Gheorghe Mihai Bârlea, Săluc Horvat.

A doua diviziune - *Studii și articole* - este cea mai bogată în titluri - 349 de descrieri bibliografice ale lucrărilor unor personalități bine cunoscute de la Universitatea de Nord din Baia Mare (Ioan Chiș-Șter, Petru Dunca, Gheorghe Mihai Bârlea, Gheorghe Glodeanu, Victor Iancu, Cornel Munteanu, Nicolae Felecan), jurnaliști (Augustin Cozmuța, Ștefan Bellu, Iulia Bel Mureșan, Alina Andreica, Grigore Ciascai), scriitori (Vasile Radu Ghenceanu, Gheorghe Pârja, Aurel Ion Brumaru, Alexandru Ivasiuc, Nicolae Steinhardt, Vasile Dobra), ale altor personalități maramureșene (Justinian Chira - episcopul Maramureșului și Sătmăruului, Viorel Thira - preot, Paul Antoniu - actor), ale unor bibliotecari (Laura Temian, Adrian Pop, Maria Bîlțiu, Ioana Dragotă, Maria Gârbe, Anca Grobei).

Cele mai numeroase studii și/sau articole aparțin lui Cornel Munteanu (30 de semnalări), Săluc Horvat (27), V. R. Ghenceanu (25), Gheorghe Glodeanu (16). Studiile și articolele au apărut în revistele de cultură: „Tribuna”, „Astra”, „Archeus”, „Pro Unione”, „Ramuri”, „România literară” (Al. Ivasiuc), „Familia” (I. Moldovan, C. Munteanu), „Luceafărul”, „Convorbiri literare”, sau ziare locale: „Pentru socialism”, „Glasul Maramureșului”, „Graiul Maramureșului”, „Informația zilei de Maramureș”, „Opinia”, „Clipa”.

Partea intitulată *Traduceri* ocupă un spațiu mai restrâns (doar 5 menționări), numărul traducerilor din creația eminesciană realizat de

maramureșeni nefiind prea mare. Majoritatea traducerilor sunt în limba maghiară; traducători: Kibédi Sándor și Révay Károly. O mențiune aparte se impune pentru Laurențiu Bran și Révay Károly care traduc și publică la Baia Mare în anul 1909 în culegerea “Román Költökből” = [Din poezii români]. Nicolae Maliarciuc traduce în limba ucraineană; poeziile au apărut la Cluj-Napoca în 1982.

Din secțiunea *Versuri... Lui Eminescu* (22 de referințe bibliografice), amintim poezii: Valentin Bîlț (*Lui Eminescu*, “Steaua”, 1979), Radu Felecan (*Eminescu*, „Cronica”, 1979), Nicolae Herteg (*Spre Luceafăr*, „Graiul Maramureșului”, 2000), Nicolae I. Petricec (*Poarta lui Eminescu*, „Pentru socialism”, 1989), Vasile Dobra (*Ipotești*, „Pro Unione”, 2000), Gheorghe Chivu (*La statuia Luceafărului*, în volumul *Zumbe*, 1966), Alexandru Bălănescu (*Limba lui Eminescu*, „Pentru socialism”, 1986, *Chemarea domnului Eminescu*, „Graiul Maramureșului”, 1991).

Pentru întocmirea lucrării s-au utilizat fișierul sistematic tradițional de la Serviciul de Informare Bibliografică și Documentară și baza de date TINLIB. Aceștia li s-a adăugat parcurgerea unei liste de periodice ale căror articole nu figurează încă în TINLIB.

Descrierile bibliografice au fost alcătuite conform standardelor în biblioteconomie, informare și documentare în vigoare SR ISO 690/1996 Referințe bibliografice: Conținut, formă și structură.

Cu imperfecțiunile inerente de selecție sau sistematizare, credem că lucrarea *Maramureșeni despre Eminescu* poate fi utilă cercetătorilor, profesorilor, elevilor, studenților interesați de personalitatea și creația lui Eminescu reflectată în scrierile maramureșenilor.

EMINESCU: DESPRE ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Angela SITAR

În activitatea de profesor (mai bine de un an și jumătate a fost profesor de limba germană, logică și alte discipline) și revizor școlar, sau în activitatea de analist al fenomenului educativ, Eminescu a dovedit o excepțională intuiție asupra rostului școlii și educației.

Câteva din sursele opiniilor sale pedagogice sunt: Robert von Zimmermann (al cărui curs de filozofie Eminescu l-a frecventat la Viena), Theodor Vogt (pe care, de asemenea, l-a audiat), Moritz Lazarus (din ale cărui lucrări de psihologie a tradus), Eduard Zeller (ale cărui cursuri le-a urmat), Emil Du Bois-Reymond (pe care l-a cunoscut), Hermann Ludwig Ferdinand von Helmholtz (ale cărui cursuri le-a audiat la Berlin), Jean-Jacques Rousseau (cu a cărui concepție pedagogică Eminescu era familiarizat încă din perioada vieneză), Johann Heinrich Pestalozzi (ale cărui principii de învățământ le cunoștea).

Nu e deloc de neglijat contactul cu școli de prestigiu din Cernăuți și Blaj, de unde unele modele de profesori i-au oferit sugestii în legătură cu stilul didactic adoptat de el mai târziu, l-au convins de eficiența diferitelor metode de predare, de importanța calității mediului în educație.

Pentru mai puțin de un an (1 iul. 1875 - 4 iun. 1876), este revizor școlar al județelor Iași și Vaslui, în urma numirii lui în această funcție de către Titu Maiorescu - ministru, atunci, al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

În acest scurt timp, experiența adunată în materie de pedagogie, învățământ, instrucție, educație, didactică și metodică este de-a dreptul uluitoare. În trăsură, cu căruța sau pe jos, pe drumurile lungi de țară, prin satele uitate de Dumnezeu, inspecta școli, redacta procese-verbale, propunea soluții *"a tuturor rușinoaselor rămăneri în urmă"*. Mihai Eminescu cunoștea, ca puțini alții, care sunt deficiențele sistemului de învățământ al epocii și știa că numai pornind de la cunoașterea în particular a stărilor reale de lucruri se poate începe o acțiune de îmbunătățire a situației.

Prima sa acțiune de revizor școlar e reorganizarea, cu competență și conștiinciozitate,

a conferințelor învățătorilor rurali, activitate mult timp neglijată. Constatând lipsuri serioase în pregătirea didactico-metodică a învățătorilor, propune schimbarea datei conferințelor, pentru a se putea beneficia de prezența în Iași a profesorilor școlilor secundare, *"a căror metodă ar putea servi de model învățătorilor rurali și a căror prelegeri le-ar putea îmbogăți cunoștințele"*. Cu acest prilej, al conferințelor, Eminescu constată *"lipsa absolută de mijloace pedagogice, lipsa unei foi învățătoresci în România"*, faptul că învățătorii, *"cei mai buni chiar, știu ceea ce au învățat în școală, mai mult nu... Ei n-au ce ceti, chiar dac-ar voi"*.

Dorind să cunoască situația reală a școlilor din cele două județe, Eminescu începe, în vara lui 1875, o amplă acțiune de inventariere a localităților, cu numărul de contribuabili, evaluarea stării economice a locuitorilor, a posibilităților de funcționare sau a mijloacelor de înființare a unor școli. "Tabloul general pentru reorganizarea școalelor rurale din județul Vaslui" ne dezvăluie o deosebită conștiinciozitate în înregistrarea unor informații de toate categoriile: satele comunei în care există școală și în care nu există, gradul școlii, posibilitatea transferării în grad, de cine e întreținută școala, *"cotuna"* în care ar trebui înființată școală nouă, numărul contribuabililor, numele învățătorului, sumele prevăzute pentru școală în bugetul comunei, înregistrarea exactă a cheltuielilor etc.: un adevărat raport de anchetă sociologică, desfășurată cu o deosebită competență.

Cu prilejul inspecțiilor făcute în școlile din cele două județe, Vaslui și Iași, Eminescu nota cu multă scrupulozitate realitatea tristă a școlii timpului:

"Localul de școală din Zapodenii e nesuficient. Cel construit de comună stă neisprăvit, pentru că Comitetul permanent al județului Vaslui au șters din bugetul comunei cei 300 de lei meniți pentru săvârșirea localului de școală".

"În cotuna Laza se află un ratuș de cărămidă cu patru odăi încăpătoare, proprietatea statului, care neîngrijit și neîntrebuințat de nimeni, se va ruina din ce în ce. Dacă statul ar

conveni să dăruiască acest han comunei, aceasta i-ar face reparațiile necesare și ar prefăce-o în școală.”.

“Localul de școală din Șipote l-am găsit prefăcut în locuință a notarului, ușa din tindă, care dă în clasă, am găsit-o zidită și deschisă, în perețele din nord, o altă ușă, încât de afară copiii intră de-a dreptul în școală. Școala nu funcționează de fel. În clasă d-nul notar își păstrează peste iarnă curechiul și nutrețul pentru vite. Toate acestea sub ochii d-lui primar”. Tabloul acesta referitor la învățământul românesc de atunci și propunerile revizorului de îndreptare a stării de lucruri cuprind o sferă largă: lipsa ori starea deplorabilă a localurilor de școală, slaba frecvență a elevilor, situația socială și economică a familiilor elevilor sau a învățătorilor și, mai ales, pregătirea lor profesională, necinstea, șicanele, abuzurile organelor administrative, ale “micilor tirani ai comunelor”, dar și ale “personagiilor” importante ale județelor și ministerelor.

Omenia revizorului Eminescu ni se dezvăluie în mod concret în cazul institutorului clasei a III-a de la școala primară de băieți din Vaslui, care a obținut “congediu, pentru a-și căuta de sănătatea sa cu totul zdruncinată, [dar încercările lui] n-au avut nici un rezultat”. El nu mai putea stăpâni elevii, dovedindu-se “incapabil de a conduce mai departe clasa”. Revizorul propune, firește, “punerea în neactivitate și pensionarea” învățătorului, ca măsură “de neapărată trebuință” în interesul învățământului, dar, în favoarea omului, Eminescu adaugă: “Vă rog a lua în considerație că numitul a fost un învățător bun și că starea în care se află astăzi cere ca punerea sa în neactivitate să se întâmple în condițiile cele mai bune posibile pentru dânsul”. Un gest de compasiune? Un act de omenie? Mai degrabă obligația morală, așa cum o înțelegea poetul, izvorând din respect pentru omul care s-a dăruit muncii, școlii, binelui public.

În scopul îmbunătățirii calității învățământului, Eminescu are mereu în vedere angajarea unor învățători bine pregătiți, cu studii de specialitate, conștiincioși și preocupați de continua lor perfecționare.

Cu prilejul conferințelor cu învățătorii, revizorul Eminescu îl cunoaște pe învățătorul **Ion Creangă**, de la “școala de băieți nr. II din Păcurari”, care face o expunere “asupra

metodului de a învăța pe copii citirea și scrierea (metodul logografic)”. Eminescu va intui valoarea manualelor sale și a “Povătuitorului”. În majoritatea școlilor inspectate, el va recomanda introducerea, “drept orice manuale”, a lucrărilor lui Ion Creangă, “Metoda nouă” și “Cartea de cetire”.

“Învățământul educativ din școalele primare și secundare” trebuie să pună accentul nu pe cantitatea de cunoștințe, ci pe “metodul de predare”, susținea revizorul Mihai Eminescu. Cunoștințele nu trebuie să fie multe, ci esențiale. “[...] c-un cuvânt, valoarea educativă a instrucției primare și secundare e cu mult mai mare decât valoarea a mii de cunoștințe pe jumătate percepute, prinse din aer, nesigure și secundare” și care “introduc un haos în mintea copilului” și mențin această situație “chiar când omul îmbătrânește”. El cerea cărții școlare să transmită nu numai cunoștințe, ci să dea “regulă și normă cugetării teoretice”, să formeze “cugetarea practică” și pe “cea morală” deopotrivă.

Rezultatele greșitei “politici școlare”, așa cum le-a descoperit revizorul Mihai Eminescu, sunt sintetizate într-un raport adresat, la începutul anului școlar 1875, ministrului său: “Impresia generală care mi-au făcut-o școalele rurale din acest județ a fost rea. Pretutindenea frecvența mică și incuria administrativă mare, pretutindenea sărăcia muncitorului agricol, mortalitatea adesea înspăimântătoare, greutățile publice și angajamentele de muncă născute din aceste greutăți aproape insuportabile. Atât mediul social cât și administrația fac ca școala să fie aproape un lucru de prisos”. “Noi - spunea Eminescu - n-avem alte clase pozitive decât pe țaran”. Omul rural are însă nevoie de instrucție și educație pentru a învăța să producă mai mult și mai bine: “Dacă instrucția va fi generală, putem spera că țăranul viitor va ști să-și caute de interese mult mai bine decât cel de azi”.

Ajuns redactor la ziarul “Timpul”, Eminescu va relua, cu alte mijloace, problema învățământului românesc.

Imaginea școlii, a dascălilor sau a elevilor este reflectată și în opera sa poetică. “Ascultând pe vechii dascăli căpăcind la haina vremii / Amețit de limbe moarte, de planeți, de colbul școlii / Confundam pe bietul dascăl cu un crai mâncat de molii...” (Scrisoarea II)

Bibliografie:

Almanah “Mihai Eminescu”. Târgoviște : Macarie, 2004.

Eminescu, Mihai. **Fragmentarium**. București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.

Eminescu, Mihai. **Scrieri pedagogice**. Iași : Junimea, 1977.

Istoria pedagogiei. București : Editura didactică și pedagogică, 1970.

Mihai Eminescu: o monografie în imagini. Iași : Junimea, 2000.

Neculau, Adrian. **Educația adulților : experiențe românești**. Iași : Polirom, 2004.

ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA - XV

Adina DOROLȚAN

Encyclopaedia Britannica este cea mai veche și cea mai cunoscută enciclopedie în limba engleză (cu publicare continuă începând din 1768). Editura Encyclopaedia Britannica Inc., care are dreptul de autor al enciclopediei, a fost fondată la Edinburgh în secolul al XVIII-lea. Tipograful Colin Macfarquhar și gravorul Andrew Bell s-au asociat pentru a crea o nouă carte. William Smellie a fost angajat să editeze primele trei volume. Prima ediție s-a numit *Encyclopaedia Britannica or Dictionary of arts and sciences*. În prefață s-a precizat că utilitatea este “principala intenție a fiecărei publicații”. Până în 1771 apar și celelalte volume ale lucrării care conține 2.659 de pagini.

Ediția a doua este mult mai cuprinzătoare, are 10 volume însumând 8.595 de pagini și apare între anii 1777 și 1784.

A treia ediție își mărește și ea numărul de volume, ajungând la 18. Are 14.579 de pagini și a fost publicată între 1788 și 1797. În 1801 apar două suplimente ale aceleiași ediții.

Ediția a patra iese de sub tipar între 1801 și 1809 în 20 de volume, cu un număr de 16.033 de pagini. Această ediție este forma revizuită a celei de-a treia ediții, incluzând și cele două suplimente. Apar articole noi, iar datele biografice sunt actualizate.

Ediția a cincea apare în anul 1815, în 20 de volume. Aceasta este doar o retipărire corectată a ediției a patra.

Ediția a șasea apare între anii 1820 și 1823. Este, de fapt, retipărirea ediției a cincea, cu articolele aduse la zi.

Ediția a șaptea apare între 1830 și 1842, în 21 de volume, cu un total de 17.101 pagini.

Ediția a opta are 21 de volume, și, în plus, un index. Are 17.957 de pagini și apare între 1852 și 1860.

Ediția a noua este în 24 de volume și un index. A apărut între 1875 și 1889. La realizarea ei au contribuit peste 1.100 de persoane.

Cea de-a zecea ediție a apărut între 1902 și 1903, fiind sponsorizată de The Times. La această ediție sunt adăugate (cu materiale actualizate) 11 volume, pe lângă cele ale ediției a noua.

Ediția a unsprezecea este tipărită de Cambridge University Press între 1910 și 1911. Cuprinde, în cele 29 de volume, peste 40.000 de articole - mai mult decât dublul articolelor din

ediția a noua (care a avut 17.000). Apar articole noi la domeniile istorie și literatură. A fost prima ediție ale cărei volume au apărut toate deodată.

Ediția a douăsprezecea apare între 1921 și 1922, ca o retipărire a ediției anterioare, având și 3 suplimente.

Ediția a treisprezecea apare în 1926 și este retipărirea ediției a unsprezecea, căreia i se adaugă 6 volume.

Ediția a paisprezecea a fost publicată între 1929 și 1973, și are 24 de volume. La ea au contribuit peste 3.500 de autori din aproape toate statele lumii. În această ediție s-au introdus multe articole noi și s-au restrâns articolele prea lungi. La această ediție, o noutate este adăugarea unui atlas al lumii. Începând cu 1936, enciclopedia este publicată anual cu schimbări și actualizări. În 1938 apare prima ediție a *Britannica - Book of the Year*, un volum care cuprinde toate evenimentele importante din anul anterior.

Ediția a cincisprezecea a fost elaborată între anii 1974 și 1985, și gândită într-o structură radical înnoită. Cuprinde trei părți: *Micropaedia* (10 volume), *Macropaedia* (19 volume) și *Propaedia* (un volum). La această ediție au colaborat peste 4.000 de persoane, din peste 100 de țări. În 1985 s-a făcut o revizuire definitivă a întregii ediții. Astfel, restructurarea *Macropaedia*-ei a constat într-o regroupare a articolelor pe domenii. Indexul apare în două volume și atât *Micropaedia* cât și *Propaedia* au fost, de asemenea, restructurate. Întreaga ediție conține acum 32 de volume.

Prima ediție pe CD-ROM a fost realizată în 1994. *Encyclopaedia Britannica* poate fi consultată și on-line, iar, din 1999, accesul este gratuit pe site-ul www.britannica.com. Este cea mai cuprinzătoare ediție, având 120.000 de articole (44 milioane de cuvinte). Pe CD sau DVD există peste 100.000 de articole.

În 2002 apare o nouă ediție tipărită care are 32 de volume și conține 65.000 de articole.

Biblioteca Județeană Petre Dulfu deține două ediții ale *Encyclopaedia*-ei *Britannica* sub forma tipărită: una din anul 1962, iar cealaltă din 1994 și este cea mai solicitată din fondul “Sălii Britannica” (1.170 de consultări în mai puțin de un an). Altă ediție este cea din 2004, pe suport electronic (DVD).

AUTOGRAFUL - VALOARE BIBLIOFILĂ (ȘI SENTIMENTALĂ)

Laura HORVATH, Paula RUS

“Pentru cel mai frumos popas de primăvară: Secția pentru copii, Biblioteca județeană Maramureș, unde primele zîmbete se împletesc cu prima lectură.”

(Mircea Pop, *Abecedarul de zăpadă*)

Termenul **autograf**, însemnând text, semnătură, scrise de autor cu propria mână, provine din grecescul *autos* (αὐτός) “el însuși” și *grafein* “a scrie”.

Autograful reflectă emoție, sentiment, păstrează prospețimea spontaneității autorului, completând o pagină de istorie la care Biblioteca Județeană “Petre Dulfu”, Secția pentru Copii, se constituie parte componentă. El ne vorbește despre proveniența cărților, despre bibliotecile prin care au trecut și despre proprietarii cărora le-au aparținut.

Am încercat să facem, pentru cititorii noștri, o selecție a acestor valori bibliofile în funcție de destinatar:

1. Autografe dedicate Bibliotecii Județene “Petre Dulfu”, exprimând dorința de a îmbogăți fondul de carte al acesteia, sentimente de prețuire, urări adresate colectivului, cu îndemnul la perseverență:

Bălănescu, Dana. *Taina dealului*. - Timișoara : Facia, 1990 (821rum/B19)

Berințan, George. *O sută de creiere și o minte : povești și povestiri pentru copii*. - Baia Mare : Enesis, 2003. (821rum/B48)

Bud, Florica. *Aventurile lui Nu-Motanul la curtea zmeului Ca-Fe-Mini*. - București : Scripta, 1994. (821rum/B88)

Chiorean, Maria. *Metode active în testul de matematică : [înmulțirea, împărțirea : operații matematice de gradul al doilea]* / Maria Chiorean, Raluca Maruda Codaș, Ileana Pop Zubașcu. - Cluj-Napoca : Risoprint, 2004. (51/C42)

Doman, Dan. *Laura în ținutul pădurilor*. - București : Alfa, 2001. (821rum/D65)

Feștilă, Aurel S. *Mărturii peste timp : Fapte și întâmplări din anii ocupației horyste 1940-1944*. - Baia Mare : Proema, 1997. (821rum/F43)

Rău, Aurel. *Omul de zăpadă*. - București : Editura Ion Creangă, 1978. (859.0/R30)

Sîntimbreanu, Mircea. *Caramelle cu piper*. - București : Editura tineretului, [1966]. (859.0/S59)

Sîntimbreanu, Mircea. *Mama mamușilor mahmuri*. - București : Editura Ion Creangă, 1980. (859.0/S21)

Theodoru, Ștefan Gheorghe. *Genius : întâmplări din viața mea*. - București : Editura

**AUREL
RĂU**

**Omul
de
zăpadă**

*Autograful
desenează aici o floare
pentru cititori să i
scrieți :*

*Da e așa că te pricești
la desenați mai frumoși?
Da mă îndrăvesc de tine, deii,
Că poți să scrieți!*

Aurel Rău

Societății Tempus, 1996. (821rum/T53)

Theodoru, Ștefan Gheorghe. Mărul din poveste : [povești]. - București : Editura Societății Tempus, 1998. (821rum/T53)

Țurcanu, Ianoș. Doi lei : [versuri]. - Chișinău : Museum, 1996. (821rum/T94)

Vangheli, Spiridon. Copii în cătușele Siberiei : nuvelă documentară. - Chișinău : Oltița, 2001. (821rum/V24)

Walter, S. Cristina. Fantezii aplicate : [abilități practice propuse pentru clasele I-IV]. - [Baia Mare] : [s.n.], 2004. (372/W21)

2. Autografe dedicate micilor cititori: "Pentru Măria sa cel mai mic și constant cititor al Bibliotecii Județene Maramureș "Petre Dulfu", așa cum se exprimă Ella Schmidt în dedicația autografă.

Adresându-se cu iubire micilor cititori, autorii le transmit urări de bun-venit în împărăția cărților, urări de succes, îi îndeamnă la lectură, cunoaștere și le dau sfatul de a-i învăța și pe ceilalți ceea ce au aflat din lectura cărților.

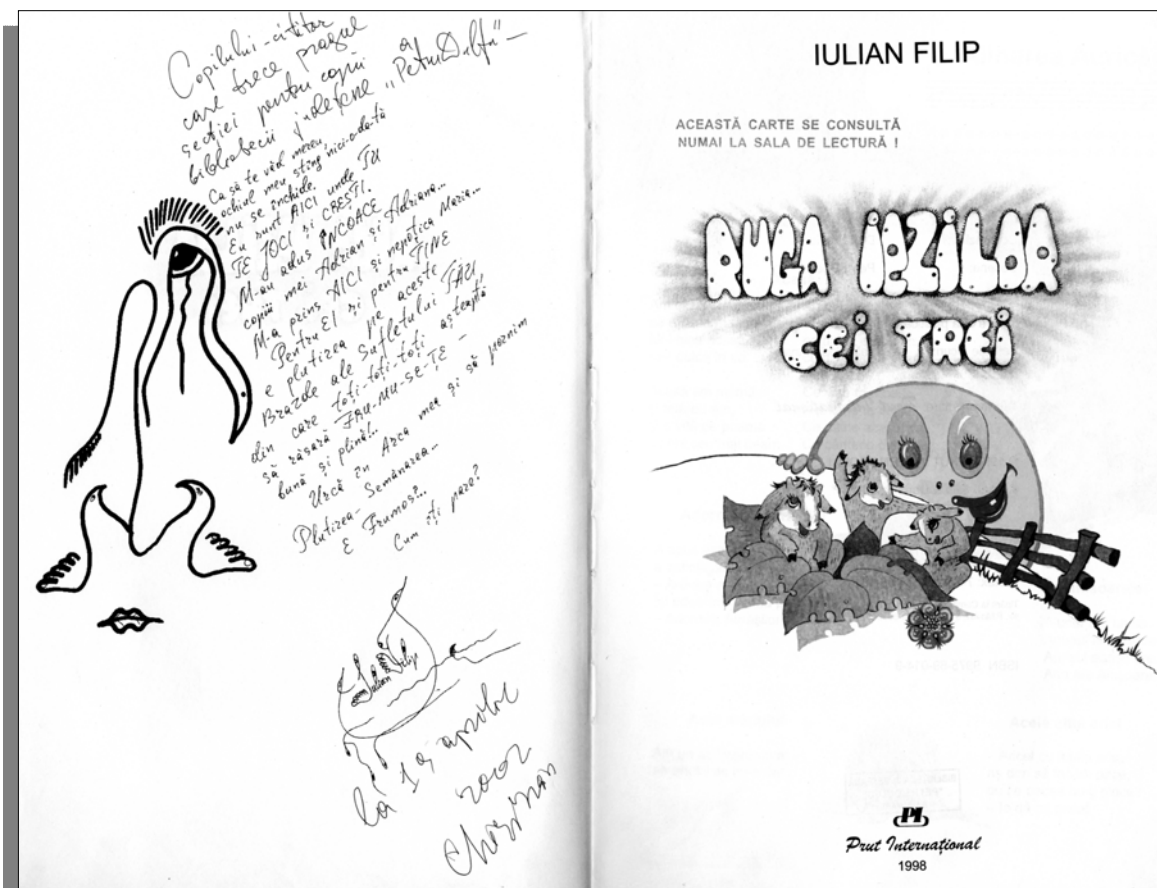
Ardelean, Selena Luminița. Pozne cu Jmeke : [povești]. - Baia Mare : Editura Maria Montessori, 2001. (821rum/A73)

Bud, Florica. Aventurile lui Nu-Motanul la curtea zmeului Ca-Fe-Mini. - București : Scripta, 1994. (821rum/B88)

Bud, Florica. Nu Motanul și zmeul Pager : poveste pentru copii. - București : Scripta, 1995. (821rum/B88)

Buteanu, Constanța. Moș Martin. - Timișoara, 1980. (859.0/B97)

Deac, Zamfira. Eu voi fi mâine școlar! : [caiete destinate copiilor între 5-7 ani]. - București : Editura Didactică și Pedagogică, 1996. vol. (Caietele didactice "Eu voi fi mâine școlar"). (372/D26)

Filip, Iulian. Ruga iezilor cei trei : [versuri]. - Chișinău : Prut Internațional, 1998. (821rum/F51)

Hadârcă, Ion. Bunicuța zburătoare : [versuri]. - Chișinău : Garuda-art, 2002. (821rum/H12)

Matei Gherman, Corina. Întîmplări din primul vis : [versuri]. - Iași : Universitas XXI, 2001. (821rum/M47)

Matei Gherman, Corina. Orașul melcilor : [versuri]. - Iași : Tehnopress, 1999. (821rum/M47)

Matei Gherman, Corina. Pădurea fericirii : [povești]. - Bistrița-Neamț, Iași : Universitas XXI, [2000]. (821rum/M47)

Mezei, Paulina. Planeta cu chip de copil : Poezii și scenete pentru preșcolari. - Baia Mare : Editura Maria Montessori, 2001. (821rum/M63)

Mitroi, Ștefan. Povestea prințului care a vrut să rămînă toată viața copil. - [București : Graffiti, 1992]. (859.0/M82)

Orjecovski, Florica. Răzbunarea lui Moș Nicolae. - Baia Mare : Editura Maria Montessori, 2000. (821rum/O-75)

Partole, Claudia. Un mare calendar pentru tine "mic" ștregar. - Chișinău : C.N.D. SRL, 1994. (859.0/P36)

Pop, Mircea. Abecedarul de zăpadă. - București : Editura Ion Creangă, 1990. (821rum/P78)

Popescu, Ștefan. Un pitic cît un ibric. - București : Editura Ion Creangă, 1972. (859.0/P81)

Prohin, Victor. Dacă ar fi mînzul fotograf... : [povești]. - Chișinău : Prut Internațional, 2002. (821rum/P94)

Romanciuc, Vasile. Toate întîmplările se prefac în cuvinte. - Chișinău : Prut Internațional, 2000. (821rum/R69)

Schmidt, Ella. Trupa lui Step : [poveste]. - Galați : Hypatia, 1996. (859.0/S34)

Suceveanu, Arcadie. Știu ca la școală : [versuri]. - Chișinău : Prut Internațional, 2002. (821rum/S94)

Theodoru, Radu. Călătorie neobișnuită. - București, 1975. (859.0/T53)

Țurcanu, Ianoș. Insula Madagascar. - Chișinău : Abeceluș, [2001?]. (821rum/T94)

Zarafu, George. Trenul alfabetului. - București : Editura Ion Creangă, 1979. (859.0/Z33)

3. Cărți cu autograf dedicate Maramureșului istoric și maramureșenilor, cu îndemnul autorului de a nu se uita originile, "obârșia":

Theodoru, Radu. Brazdă și paloș. Ediția a II-a revăzută. - București : Editura Tineretului, 1967. (821rum/T53)

Theodoru, Radu. Strămoșii. Ed. a 4-a revăzută și adăugită. - București : Albatros, 1987. 2 vol. (821rum/T53)

4. Cărți fără dedicație, avînd doar semnătura autorului:

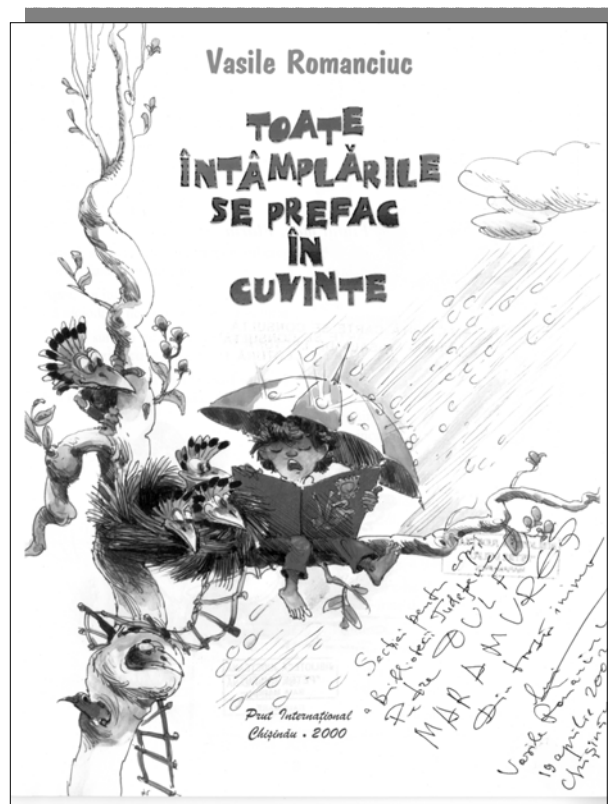
Bud, Florica. Nu-Motanul și Zmeul-Semafor-Roșu-Galben-Verde. - Cluj-Napoca : Clusium, 1998. (821rum/B88)

Adevărul despre regi : Scrieri din literatura română antimonarhică. - București : Editura Ion Creangă, 1977. (821rum/A21)

Ghenceanu, Vasile Radu. Paralele și memorie : note de călătorie. - Baia Mare : Gutinul, 1992. (91(100)/G39)

Mitroi, Ștefan. Povești din țara Arborado. - București : Editura Ion Creangă, 1988. (859.0/M82)

Negoiaș, Oliviu. Povestea lui Măghiran. - București : Editura tineretului, 1956. (859.0/N39)

Pop, Mircea. Băiețelul de fier : [Versuri]. - București : Editura Ion Creangă, 1976. (821rum/P78)
 Theodoru, Radu. Călărețul roșu. - București : Albatros, 1976. (821rum/T53)
 Theodoru, Radu. Țara fâgăduinței : roman. - București : Albatros, 1975. (821rum/T53)
 Zamfirescu, Violeta. Lacrima pietrei : versuri. - București : Cartea Românească, 1981. (821rum/Z25)

Semnătura, dedicațiile, însemnările autorului, potențiază valoarea exemplarului de carte, conferindu-i unicitate și căldură.

Lucrări consultate:

Ciorănescu, Alexandru. **Dicționar etimologic român**. - Editura Saeculum I. O. - București, 2002.
Dicționar enciclopedic român. - București : Politică, 1962 vol.1 : A-C.
 Matterlin, O. **Autographes et manuscrits**. - Paris : Éditions Mayer, 1985.
 Olteanu, Virgil. **Din istoria și arta cărții : Lexicon**. - București : Editura Enciclopedică, 1992.

**EDIȚIA DE CARTE
 PREZENTĂ ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII JUDEȚENE "PETRE DULFU" (II)**

Liana POP

Disponând, de multe ori, de mai multe ediții ale unei opere literare sau științifice, biblioteca le oferă spre lecturare pe acelea care prezintă un interes special pentru cititorul atras fie de prestigiul unei edituri, fie de aspectul (sunt și asemenea cazuri) comercial al cărții, fie de studiile critice conținute. Preferința pentru o ediție este, uneori, subiectivă (simplă curiozitate, gust, capriciu), alteori, însă, obiectivă (interesul cititorului centrându-se pe acuratețea cu care e redat textul, pe variante sau pe forma definitivă a lui, pe aparatul critic însoțitor etc.).

Continuând minidicționarul început în numărul precedent al revistei, vom defini încă câteva feluri de ediții, existente și ele în colecțiile bibliotecii noastre.

Ediție augmentată: ediție prezentând un text sporit atât cantitativ, cât și calitativ, prin adăugarea unor elemente de aceeași natură cu cele conținute în ediția anterioară.

Ex.: Fanache, V. Caragiale. - Ediția a 2-a augmentată. - Cluj-Napoca : Dacia, 1997. (cota II 37878)

Ediție actualizată: ediție repetată, cu aducerea la zi a textului, în conformitate cu normele ortografice în vigoare sau cu modificările operate de autor. În exemplul ales se urmărește actualizarea normelor contabile:

Ex.: Drehuță, Emilian. Bugetul public și contabilitatea unităților bugetare / Emilian Drehuță, Gheorghe

Neamțu, Elena Voicu. - Ediția a 3-a actualizată. - Bacău : Agora, 2000. (cota II 41433)

Ediție de lux: ediție executată în condiții grafice deosebite (hârtie scumpă, litere alese, legătură în piele etc.).

Ex.: Bacovia, George. Poezii. - Ediție de lux. - București : Editura pentru literatură, 1968. (cota V 263)

Ediție de uz intern: ediție a cărei folosire este autorizată exclusiv pentru membrii colectivității căreia îi este destinată prin conținut.

Ex.: Album de profile miniere tipizate - uz intern. Aprobă de Ministerul Minelor cu decizia nr. 139 din 15 ianuarie 1983. - Baia Mare, 1982. (cota IV 1889)

Ediție ilustrată: ediție al cărei text, spre deosebire de altele, este însoțit de gravuri, desene, fotografii etc.

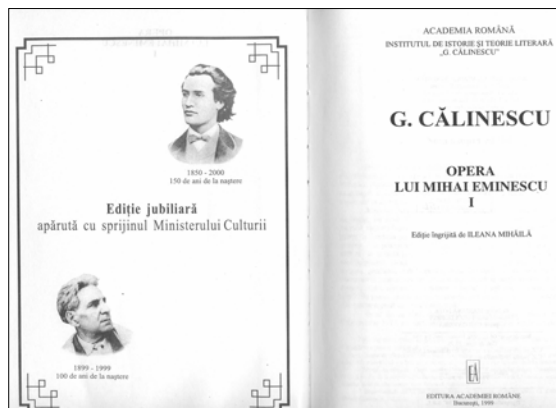
Ex.: Oișteanu, Andrei. Imaginea evreului în cultura română. - Ediție ilustrată. - București : Humanitas, 2001. (cota II 45090)

Ediție îmbunătățită: ediție la care s-au operat, față de precedentele ediții, modificări și/sau adaosuri.

Ex.: Moldoveanu, Gh. Cartea brutarului / Gh. Moldoveanu, N. I. Niculescu, N. Mărgărit. - Ediția a

2-a îmbunătățită. - București : Editura Tehnică, 1973. (cota II 8209)

Ediție jubiliară: ediție publicată cu prilejul împlinirii unui număr rotund de ani (de obicei cincizeci) de la nașterea autorului sau de la

debut.

Ex.: Călinescu, George. Opera lui Mihai Eminescu. - Ediție jubiliară. - București : Editura Academiei, 2000. (cota III 13504)

Ediție ne varietur: ediție definitivă, la care s-au stabilit, prin cercetări succesive, toate variantele manuscrise și tipărite, specialiștii oprindu-se la o formă, declarată finală, considerată cea mai apropiată sau chiar cea dorită de autor. Expresia *ne varietur* ("să nu se schimbe") a fost folosită, la început, pentru edițiile biblice autorizate de Vatican și a apărut, probabil, în practica acestuia de a interzice orice modificare în textul cărților canonice stabilit definitiv de comisii pontificale ad-hoc. Bulele papale stabilesc, sub pedeapsa excomunicării, faptul că tipărirea acestor cărți se poate face numai la Vatican sau după un exemplar tipărit la Vatican: *iuxta huiusmodi exemplar* ("la fel cu acest exemplar") (Clement VIII).

Expresia o întâlnim și la Eugen Lovinescu în *Scrieri*, Vol. III, cu sensul de "definitiv", adică ceva care nu impune sau nu admite refacere: "Nici elementarele traduceri ale lui D. Evolceanu

nu ieșeau, din nefericire, niciodată corect, clare, *ne varietur*, ci îngăimat, fără găsirea termenului."

Ex.: Vulpescu, Ileana. Rămas-bun casei părintești. - Ediție ne varietur. - București : Arta grafică, 1991. (cota II 33115)

Ediție nouă: ediție care cuprinde texte ori adnotări suplimentare sau prezintă alte caracteristici tipografice decât ediția precedentă, necesitând o nouă compoziție tipografică (zaț nou).

Ex.: Prodan, David. Transilvania și iar Transilvania. - Ediție nouă, cu o postfață de Aurel Răduțiu. - București : Editura Enciclopedică, 2002. (cota II 47141)

Ediție primă: ediție realizată după opera manuscrisă a unui autor (nepublicată anterior, nici chiar fragmentar, în alte lucrări sau în periodice).

Ex.: Filipașcu, Alexandru. Istoria Maramureșului. - Ediție primă. - București : Tipografia ziarului "Universul", 1940. (cota D II 207)

Ediție refăcută: ediție executată din nou.

Ex.: Prodan, David. Supplex Libellus Valachorum. - Ediție nouă, refăcută. - București : Editura Științifică, 1967. (cota II 2164)

Bibliografie:

Latine dicta : Citate și expresii latinești. / Ediție îngrijită, indici și bibliografie de Gh. Alexandrescu. - București : Albatros, 1992.

Munteanu, Eugen. **Aeterna latinitas : Mică enciclopedie a gândirii europene în expresie latină.** - [Iași] : Polirom, 1996.

Olteanu, Virgil. **Din istoria și arta cărții : lexicon.** - București : Editura Enciclopedică, 1992.

ALTE PREZENȚE ALE DIASPOREI ROMÂNEȘTI ÎN CADRUL COLECȚIILOR BIBLIOTECII JUDEȚENE

Antoaneta TURDA

Prezență extrem de discretă în peisajul artistic românesc, **Ioana Crăciunescu**, la cei aproape 55 de ani ai săi (care vor fi

aniversați în 13 noiembrie 2005), a lăsat, până în 1990, anul plecării din țară, amintiri de neuitat, atât iubitorilor de teatru și film, cât și celor de poezie. Actrița, licențiată a IATC în 1973, care a jucat (până la plecarea definitivă în Franța) la Teatrul Nottara, în peste 50 de roluri, în

piese de Cehov, Horia Lovinescu, Dostoievski și Shakespeare (majoritatea în regia lui Dan Micu) alături de actori precum Alexandru Repan și George Constantin și în peste 20 de filme, unde i-a avut parteneri, printre alții, pe Ștefan Iordache, Mitică Popescu și Gheorghe Dinică, și-a făurit propriul drum în această meserie, pornind de la un crez mărturisit cândva, și urmat cu sfințenie: „Nu poți să impresionezi un spectator fără ca el să simtă că îi ești contemporan.” Iubind la fel de mult și filmul (care din păcate, azi își pierde tot mai mult valoarea artistică lăsând loc aspectului comercial), Ioana Crăciunescu face, la un moment dat, o tulburătoare mărturisire referitoare la regizorii români de film: „Colaborarea cu marii regizori mi se pare cea mai importantă pentru un actor. N-am putut să lucrez, așa cum aș fi vrut, cu regizori ca Pintilie... dar am încercat să mi-i apropiez ca prieteni pentru că eram fascinată de ceea ce făceau ei. În *Pentru cine bat clopotele*, Mitică ? am jucat un rol mic numai din plăcerea de a fi în preajma lui Pintilie și de a-l vedea lucrând. Au fost filmări de neuitat. Daneliuc este regizorul căruia îi datorez cariera mea de film, pentru că datorită lui am debutat cu adevărat, în *Ediție specială*. Iar Mircea Mureșan mi-a dat șansa să o interpretez pe Ana, din *Ion*.” Referindu-mă la Ioana Crăciunescu - actrița de

film - menționez că, în 1979 și 1980, Academia de Arte Vizuale din România, o desemnează “Cea mai bună actriță a anului” pentru rolurile principale din filmele mai sus amintite. Succesul pe acest tărâm a fost încununat și după plecarea în Franța, unde primește, în 1990, Premiul de interpretare feminină la a 10-a ediție a Festivalului Internațional al Filmului de la Amiens, pentru rolul din filmul “La capătul drumului”. Amintind despre acest succes în țara de adopție (care, pe lângă faptul că a fost foarte răsunător, a fost și foarte rapid) nu pot să nu redau și prețul pe care l-a plătit pentru el, adică acomodarea cu teatrul, filmul și publicul francez: “Pronunția și frazarea mea erau de pe alt tărâm. Deci efortul meu a fost enorm și continuă să fie pe măsură ce joc piese mai dificile din teatrul clasic francez. La asta se adaugă efortul de a înțelege sensibilitatea publicului, care este de alt tip decât a noastră... Pe noi ne emoționează, să spunem, o anume simplitate, pe ei îi emoționează un anume rafinament... Deci pentru mine au fost două eforturi: de a mă pune la punct cu limba și de a mă pune la punct cu un univers, cu o societate în mișcare.”

Destinul de actriță a fost paralel cu cel de poetă, atât în România cât și în țara de adopție, și pe acest tărâm succesul fiind de partea sa încă de la debut (în revista liceului “Mihai Viteazul” din București, unde fusese remarcată de către Ștefan Augustin Doinaș și, în 1968, în “România literară”), fiind premiată, în 1970, cu Premiul “Nicolae Labiș” pentru cel mai bun debut literar. Acest început promițător a fost urmat de numeroase colaborări la marile reviste literare din România, precum: „Steaua”, „Tribuna”, „Ramuri”, „Viața Românească” etc., ele fiind urmate de debutul în volum - frumoasa carte de poezie: *Scrisori dintr-un câmp de maci*, apărută în 1977. Structurat în patru părți: *Prânz domnesc*, *Scrisori dintr-un câmp cu maci*,

Scrisorile sirenei către Ulisse și Post-Scriptum, acest volum aduce în fața cititorilor, un suflet tânăr, neatins de mizeriile vieții, dar frământat de întrebările ei, o ființă care își caută răspuns la chinuitoarea întrebare:

“Din ce pământ am fost făcută
de port atâta suflet?”

o voce care amintește, oarecum, de acea poezie a simțurilor, specifică Anei Blandiana, în versuri ca:

“îmi deschid ochii
și ochii lor își zbat pleoapele-n mine
de dor să vadă cer
de dor să vadă mare,”

dar care, prin originalitatea de netăgăduit, treptat, treptat se rupe de orice influență în versuri ca:

“Iartă-mi primăverile prea devreme
înmugurite
verile fierbinți răsturnate în suflet
toamnele nesosite dar vestite acum
timpul răsturnat în clepsidre de fum...”

Lectura acestui volum este, pentru cititorul atent, una dintre cheile ce deschid porțile universului liric al acestei poete întrucât aici el descoperă primele versuri specifice Ioanei Crăciunescu, versuri ce împletesc mereu deznădejdea cu speranța, imaginile diafane cu cele dure, acel pesimism, de asemenea specific artistei în acest volum cu versuri ca:

“Bate tăcerea mea
cu pumnii în cer”

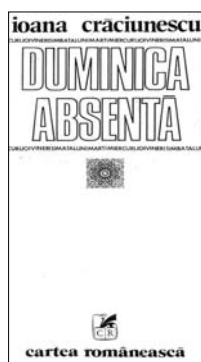
sau:

“Când mi-am ales tăcerea,
simțeam până și părul
crescându-mi zgomotos.
Mi-e liniște ca mierea,
n-o tulbura! -îți aud umbra
alunecând
în jos...”

întâlnim bucurii și suferințe,
chemări ciudate ale iubirii:

“Să ne iubim cu fanfară
duminica-n parc...
Eu pot fi o clipă
între primejdii,
săgeata din arc...”

Conceput și clădit pe aceeași bază afectivă, volumul următor, *Duminica absentă*, apărut în

1980, scoate la iveală aceeași voce, stârnind admirația cititorului prin metaforele și imaginile folosite. Iată, de exemplu, imaginea lumii și a divinității, raportate la percepția artistei:

“Lumea alunecă tot mai des.
Lacrima
este mult mai mare
decât fața
ochiul cum o să nască
făr' de prea multă
suferință?”

A
trecut
Dumnezeu
prin mine
la un început
sau mijloc de
iarnă
sfântă”

Pătruns de o stare depresivă ce uneori conduce la cinism, volumul dezvăluie imagini contradictorii care biciuiesc deseori și simțurile cititorului:

“Zarul cade mereu doar pe muchii
fără vreun semn.
E cartea măsluită, plină de umbre.
Mâna ta mi-este pleoapă.
Pe culoarea adormită din maci
jucăm de o noapte.
Tu zvârli pe masă
durerea ta de zvârlit.”

.....

în aceste condiții:

“Pe marginea ochiului deschis
din fiecare geană păsări aiurite priveau
ce greu stăpânită e lacrima.”

Pentru a accentua cât mai bine neliniștea și deznădejdea, poeta recurge la un decor desprins parcă din teatrul absurdului:

“obiectele pierdute pe plaja fără chip:
o mănășă grozavă de iarnă
în blana ei străluceau minuscule scoici
o săndăluță scâlciată
6 zaruri pierdute, 6 zaruri pierdute 6-6, 6-6, 6-6...
o mare mulțumită pe margini horcăind.”

Aflată la paroxism, neliniștea alungă deseori încrederea în divinitatea care este goliță

de orice urmă a sacralului:

“De mult nu mai am nici o șansă !
Cam de când am vândut pe un maidan
gloanțe prietenilor.
Cam de când am tras cu praștia în Dumnezeu
crezând ca am să-l nimeresc.”

Pendulând între lumină și întuneric, între bucurie și tristețe, poeta străbate universul “Mușcând din lumină / cu gingii de metal”, dând impresia de nepăsare, dar de fapt confesându-se, implicată fiind profund în realitatea înconjurătoare, așa cum o demonstrează volumul *Supă de ceapă*. La fel ca în volumele precedente, apare aceeași lume burlescă în care vocea poetei șochează prin “violența confesiunii. Începând cu primul poem (care dă titlul volumului), cititorul este izbit de zeflemeaua ce lovește totul, banala ceapă fiind, de fapt simbolul plânsului detașat, fără motiv. Aflată la anii maturității, autoarea percepe lumea sub forma unui culoar îngust unde se află:

“o tinere de minte îngustă așezată-n
picioare
sicrie înguste așezate-n picioare și loc de
trecere
pentru evenimente-nguste.”

La cei 31 de ani, cât avea în 1981 la apariția volumului, este atât de preocupată de problemele existențiale și de relația sa cu oamenii din jur, încât la un moment dat, meditează cu emfază:

“Să te așezi pe marginea unui om
și să-l privești înăuntru.
și el să-și vadă de ale lui
cele care în curând devin ale tale
și marginea astfel deschisă
se-nchide.”

Acum, la această vârstă, curiozitatea își întinde tentaculele peste tot, așa cum mărturisește în *Seara de familie*. În pragul maturității, declară, la un moment dat, cu sinceră deziluzie:

“Credeam că într-o seară am să termin
tot ce gândisem”.

Acum este cuprinsă de o aprigă dorință:

“semnul soarelui pe foi de tutun
rotindu-mi umbra în jurul umbrei tale
să schimb semnul pământului.”

Acum simte tristețea despărțirii de tinerețe:

„Tinerețea mea spânzurată în rame aurite
și numele meu caligrafic iscălit
în colțul de jos.”

și cum:

“La marginea fiecărei silabe
se-ntinde întunericul”.

Abandonându-se obișnuitei sale melancolii, vede tot mecanismul vieții asemeni unei mașinării cu aburi ce funcționează irațional. În acest univers bizar, descris în volumul *Mașinăria cu aburi*, orice bună intenție este anulată, rugăciunile sunt “bâzâietoare muște” care își freacă piciorușele și trompa “de urechile surde”, aici:

“Cei care detestă, cei care tropăie,
cei care își dau foc
se-nmulțesc prin neliniști
se-nmulțesc prin sărut.”

În acest decor ce amintește de cel baco-
vian, cititorul întâlnește:

“Servitori în haine de cuarț
Clinchenând pe tava de gheață
pahare. Ambițiile lor clare săpând galerii
într-un viitor aburos.”

Periplul prin creația poetei poate continua prin celelalte volume de poezii: *Caietul cu adnotări* (apărut la Cartea Românească în 1988), *Hiver clinique* (o frumoasă antologie bilingvă româno-franceză, apărută în 1996, grație colaborării a două edituri din Luxemburg și

Quebec) și *Creștet și gheare* = *Du front et des griffes* (apărută la Cartea Românească). Oprindu-

se la acest ultim volum, cititorul acomodat cu universul liric al Ioanei Crăciunescu este impresionat de starea de liniște și resemnare ce ia locul revoltei, de destăinuirile ce scot la iveală ochiul mereu treaz și vigilent al artistei. Acest ultim volum ne dezvăluie, încă din prima poezie care dă titlul volumului, lumea văzută ca o familie de cârți, care, avansând,

“ies la suprafață, ne împing cu forța în sus.
Spargem cu fruntea acoperișul cu creștetul
mutăm îngerii din loc,
îi obligăm să devină altceva, altundeva să
între într-un alt stadiu.”

Într-un asemenea univers, vocea artistei se aude, stinsă:

“Am mituit vigilența și mă întorc
învingătoare
Seringa. Domnule doctor mă doare felul
meu trist de a învinge.”
Recunoscându-se, cu oarecare resemnare,
învinsă, nu-și neglijează totuși menirea de scriitor:

“Scriu mersul trenurilor la comandă pentru
anii ce vin
înmoi pana de găscă în călimara cu iod
ofer pansamente sterile accidentatului
călător,
sunt fericit.
Sezon mort”,

lăsându-și sufletul modelat de lumea înconjurătoare:

“Așteaptă.
înăuntru și în afara ta se colorează poemul.
.....
Cu obraji umflați civilizația alcoolizată
sufală în strașnicul tău suflet de sticlă.”

A vorbi despre această poetă, care a îmbogățit atât literatura română cât și cea franceză, înseamnă a înțelege, în adevăratul său sens, următoarea mărturisire: “... nu succesul în sine sau un loc în ierarhia istoriei literaturii române mă motivează.”

Călătoria imaginară prin universul liric al Ioanei Crăciunescu demonstrează că poeta și-a urmat, nestingherită, drumul artistic conform propriei destăinui, făcută într-un interviu: “cred că nu fac parte din nici un curent literar, nu mă încadrez în nici o generație literară... Poezia este o stare de spirit a mea în care comunic cu omenirea sau cu universul pe niște căi foarte singurate. Nu a apărut din orgoliu sau ambiția

unei afirmări pe plan social și de aceea nu mă laud cu premiile. Premiile au fost, consider eu, datorate unor conjuncturi... Dacă mă uit... în urmă, la toate cărțile pe care le-am publicat în România, marea mea satisfacție este că nu am făcut nici un compromis politic... chit că uneori m-am bătut până la neputință. Am fost cenzurată dar cărțile mele au ieșit până la urmă cam cum am vrut eu, deși cu mari întârzieri.”

Apariția fiecărei cărți, deși “a fost ceva între infarct și comotie cerebrală”, precum și succesul în teatru și film, dincolo de a fi rezultatul unui mare efort, este de fapt, rodul unei personalități unice, așa cum singură recunoaște, fără falsă modestie: “Aș zice că sunt o natură bună. Cred că am foarte multă emoție și lumină în suflet, care mă fac, nu ușor, să trec greutățile. Cred că sunt un om cu vocație pentru singurătate, care știe să se prefacă bine în lume. Cred că știu bine să umplu o încăpere sau un loc public, plin de oameni. Este de fapt o formă prin care îmi protejez sensibilitatea. Singurătatea și sensibilitatea mea se ascund bine, în spatele acestor rochii cu volane, în spatele parfumurilor și al glumei.”

Abordarea acestei ARTISTE atât de complexe înseamnă a reflecta profund la o mărturisire, ce la o privire mai superficială, ar putea părea ciudată: “Nu aveam decât 5-6 ani și eram deja hotărâtă, convinsă, plină de certitudine, că voi ajunge, în același timp, actriță și scriitor... Probabil că este în mine o dualitate nativă, nu cred că una dintre aceste valențe este mai importantă decât cealaltă... Sunt două filoane permanente... Când eram mică provocam hazul familiei pentru seriozitatea și încrâncenarea cu care spuneam acest lucru. Apoi, în anii liceului, am început să public poezii, devenisem cunoscută ca poet și mi se prevedea o carieră literară. Dar iarăși se amuzau pe seama mea atunci când spuneam că vreau să fiu actriță, pentru că, se pare, în perioada pubertății nu aveam o frumusețe suficient de interesantă ca oamenii să creadă că pot face teatru... Voiam să devin actriță fără să fi mers la teatru. Abia în ultima clasă de liceu am ajuns într-o sală de spectacole...”

Pentru cei ce sunt interesați de universul literar al Ioanei Crăciunescu, artista care declara, la un moment dat, că: “Avantajul unui creator nealinear la vreo formațiune politică este acela că el poate să analizeze ideile bune și rele de la toate partidele și să-și exprime opinia”, biblioteca noastră pune la dispoziție următoarele titluri:

II 41258 ; 821rum/C81 Creștet și gheare =
Du front et des griffes. - București : Cartea
Românească, 1998.

- III 6639 Duminica absentă : Versuri. -
[București] : Cartea Românească, 1980.
II 26121 Mașinăria cu aburi : Versuri. -
București : Editura Eminescu, 1984.
II 13811 Scrisori dintr-un câmp cu maci:
[Versuri]. - [București] : Cartea Românească,
1977.
II 18408 Supă de ceapă. - Cluj-Napoca :
Dacia, 1981.

FOTOGRAFIE DE GRUP CU BIBLIOTECARI

Dorina CADAR

Secția Împrumut pentru adulți este “miezul fierbinte” al unei biblioteci și rolul ei este covârșitor în a da măsura valorii instituției, dacă ținem cont de faptul că secția este frecventată zilnic de un număr mare de utilizatori ce fac parte dintr-o categorie de vârstă cu discernământ, care se presupune că apreciază corect activitatea și profesionalismul celor ce lucrează aici. Pentru foarte multă lume, biblioteca se identifică cu împrumutul de carte. Că nu este așa, noi, bibliotecarii, știm cel mai bine. Zilele bibliotecii tradiționale a cărei activitate se rezuma la a da și a lua carte au dispărut. Biblioteca publică modernă își asumă din ce în ce mai mult, pe lângă rolul de instituție cultural-educativă, și misiunea de instituție socială. Totuși, activitățile tradiționale (împrumutul de carte, în primul rând) își păstrează importanța. De aceea, bibliotecarul de la secția pentru adulți are o mare responsabilitate în ce privește modul în care este percepută biblioteca de comunitatea deservită.

Statistic vorbind, cea mai mare pondere a utilizatorilor Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” se înregistrează la Secția Împrumut pentru adulți, motiv pentru care, aici se află concentrat cel mai mare număr de bibliotecari. Munca desfășurată în această “zonă” a bibliotecii ar putea părea banală, condamnată rutinei, dacă o comparăm, de exemplu, cu munca de cercetare de la Serviciul Informare Bibliografică și Documentare sau de la Colecții speciale, ori cu cea atât de plină de diversitate și culoare de la Centrul de Informare Comunitară.

De la primul meu contact cu activitatea secției, acum câțiva ani, am înțeles că, a fi bibliotecar aici, este aproape sinonim cu a fi un bun atlet, cu a avea o rezistență remarcabilă la efort fizic, bineînțeles, pe lângă cunoștințele și calitățile profesionale. Totuși, nimeni nu a “dezertat”, semn că dragostea pentru profesiune a fost mai presus de toate.

Dacă avem, astăzi, o bibliotecă model, este efectul acțiunilor întreprinse ale unui manager performer, cu cele ale unor oameni-factori de decizie care au susținut realizarea ei. Dar, ce-ar fi această clădire frumoasă, dotată cu aparatură de ultimă generație, cu mobilier ultramodern, având un fond de carte pe măsură,

fără anonimii care, în fiecare zi, își pun cu răbdare priceperea în slujba utilizatorilor? Este știut că omul dă măsura tuturor lucrurilor.

Seriozitatea și dragostea pentru muncă a fost moștenită; în ultima perioadă, biblioteca și secția noastră, a întinerit. Au venit oameni noi care s-au integrat rapid într-o colectivitate ce a avut un adevărat cult pentru munca temeinică făcută. Și, dacă s-a înțeles că scopul final al eforturilor este de a servi, la un înalt nivel calitativ, utilizatorul, nu este de mirare că 20 de temperamente și caractere foarte diferite pot forma o echipă, pot lăsa la o parte micile neînțelegeri și fac totul pentru ca atmosfera de aici să fie relaxată și plăcută.

Am venit, într-un colectiv deja conturat, nu fără emoții. Încet-încet însă, lucrurile au intrat pe făgașul normal și asta și datorită colegilor mei pe care i-am simțit alături. Au fost și câteva momente “critice”, dar au fost depășite. Schimbările majore în ce privește modul de lucru, accesul liber la raft și trecerea la efectuarea exclusiv electronică a formalităților de împrumut (lucru posibil datorită colegilor noștri, informaticieni, Firuța Șomcutean, Cosmin Sabo și Alexandru Roman), ne-au solicitat pe toți deopotrivă, bibliotecari, operatori, îngrijitoare. Fiecare și-a pus la “bătaie” experiența și priceperea. În calitatea mea de șef de serviciu, am înțeles că am o mare responsabilitate în evoluția lucrurilor, în condițiile în care experiența mea nu se ridică la nivelul altor colegi, mai vechi în secție.

Pot afirma acum, cu toată convingerea, că, dacă nu am avut probleme majore, acest lucru este în mare parte meritul lor, al celor care m-au sprijinit, m-au sfătuit, mi-au înțeles eventualele erori: toți colegii, dar în primul rând “veteranii” Adrian, Anca, Angela, Aristița, Livia. Spirite active, cu reale calități profesionale, preocupate cu adevărat de toate problemele secției, au fost, de altfel, punctele de reper pentru toți cei nou veniți, au fost cred, modelul pozitiv după care s-a format echipa. Dacă ar fi să le atribui fiecăruia câteva calități, acestea ar fi:

Anca Grobei - plină de inițiativă, bine

pregătită profesional și dornică de perfecționare continuă, bine intenționată. A fost primul meu „ghid” aici.

Angela Sitar - amabilă, de o sensibilitate ce ascunde, însă, o forță nebănuită, surprinzătoare.

Aristița Borbei - un adevărat vulcan de energie, conștiincioasă: olteanca de care avem nevoie pentru a ne scoate uneori din calmul nostru ardelenesc.

Livia Grigor - fata cuminte, harnică și ordonată.

Adrian Pop - un om de bază, cu o experiență considerabilă, enciclopedia ambulantă, cum este supranumit. Este colegul la care se poate apela cu încredere în situații de „criză” informațională.

Cred că orice utilizator care vine la Împrumut pentru adulți este plăcut impresionat de ținuta impecabilă a lui *Radu Cătană*, de politețea și profesionalismul lui.

Ștefan Selek - bun cunoscător în ale calculatoarelor și în ale limbii franceze, în ciuda aspectului adolescentin, își îndeplinește sarcinile cu maturitate.

La prima impresie de-o sobrietate distantă, *Diana Gorgan* este în realitate o prezență foarte agreabilă, una din persoanele care aduc o notă de culoare colectivului.

Natalia Țoia? - O fire activă, care, chiar dacă este în stare să-și vadă de munca ei „pe modul” ore întregi fără a vorbi prea multe, putem ști sigur că va plăsmui idei noi care n-o vor lăsa să se plafoneze. Și mai are și un ascuțit simț al umorului.

Dacă răbdarea ar trebui personificată, *Delia Florea* ar putea foarte bine să o facă. Este de admirat calmul cu care-i ajută pe toți cititorii să se descurce în noianul de informații, energia de care dă dovadă, cu toate că, în ultima vreme, problemele au depășit-o. Dar niciodată nu s-a văzut.

Aplecarea spre artă, cu tot ce implică acest lucru, se îmbină uneori cu capacitatea de a trăi ancorat în realitate și atunci avem de-a face cu oameni deosebiți. *Mara Pop* este unul dintre aceștia.

Lăcrimioara Grosos este ultima venită în secție. Am apreciat la ea dorința, implicarea și eforturile pe care le-a făcut, din prima zi, pentru a deprinde cât mai repede tainele meseriei și a fi de folos colectivului.

Marcela Dragoș are o excelentă capacitate de adaptare, puterea de a trece cu calm peste situații dificile și este o foarte bună profesionistă.

Veselă și expansivă, *Laura Silaghi* creează în jurul ei o atmosferă optimistă și acest lucru place.

De la stânga la dreapta: *Adrian Pop, Natalia Țoia, Radu Cătană, Diana Gorgan, Livia Grigor, Aristița Borbei, Lăcrimioara Grosos, Anca Grobei, Delia Florea*

Petruța Avram, sufletistă, sub aparenta fragilitate ascunde o personalitate puternică.

Loredana Mariș, sobră, discretă, de încredere, are o mare putere de muncă și concentrare.

Aurica Fărcaș emană o vitalitate și o energie de nestăvilite care, bine direcționate, ar putea face minuni.

Defectele n-au importanță, din moment ce calitățile sunt cele care trebuie exploatate.

Datorită acestui valoros potențial uman, cred că această secție „de rând” a bibliotecii noastre poate fi privită ca o secție de elită.

Mi s-a spus odată că nu ne putem împotrivi destinului. Mă bucur că destinul meu profesional, a făcut să cunosc mai bine Secția

Împrumut pentru adulți a Bibliotecii Județene “Petre Dulfu”.

70 DE ANI DE LA MOARTEA BIBLIOTECARULUI IOAN BIANU (1856-1935)

Anca GROBEI

Descendent al unei familii de țărani transilvăneni, **Ioan Bianu** s-a născut în comuna Făget, din comitatul Târnavelor, în anul 1856 și s-a stins din viață în București la 13 februarie 1935.

A început școala în satul natal și a continuat-o la Blaj.

Aici Ioan Bianu a avut norocul să întâlnească două mari personalități care l-au influențat în mod hotărâtor: Timotei Cipariu și Ioan Micu Moldoveanu.

Luându-și, în 1876, examenul de bacalaureat, tânărul Bianu pleacă la București și se înscrie la facultate. După patru ani de studenție la Facultatea de litere, își dă examenele de licență și devine, în anul 1881, profesor de limba și literatura română la Liceul "Sf. Sava".

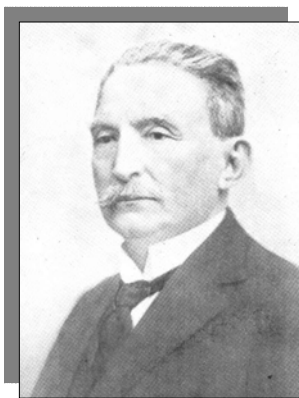
În toamna aceluiași an, a obținut o bursă pentru filologie romanică și, la sfatul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu, pleacă la Milano (unde urmează cursurile lui Graziadio Isaia Ascoli) și apoi, la Paris. Dar "mai mult decât cursurile marilor filologi pe care le urmam - spunea Bianu - mă atrăgeau însă marile organizări ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, cari la noi lipseau cu totul, sau erau numai în stare de noi începuturi improvizate din rămășițe răzlețite, scăpate din valurile prăpăditoare ale trecutului..."

Reîntors, în 1883, în țară, rechemat de Academia Română, își consacră tot timpul acestei instituții.

În mintea lui Bianu se închegea deja un plan, după care Academia trebuia să devină organul central și conducător al culturii românești.

Contactul cu marile biblioteci ale Europei, împreună cu pasiunea sa de paleograf, i-a determinat cariera științifică.

După decenii de cercetări și practică în organizarea diferitelor tipuri de biblioteci, Ioan Bianu a elaborat, pentru prima dată, o vedere biblioteconomică limpede, bazată pe redefinirea bibliotecii însăși. Astfel, într-un referat din 10 iulie 1903 sintetizează teoria și practica de

biblioteconomie: "Cărțile singure nu fac fac bibliotecă; ele sunt numai materialul necesar pentru formarea acestui indispensabil instrument de instrucțiune [...]. Spre a face bibliotecă, pe lângă cărți, trebuiește: local, mobilier, legarea cărților, organizare și personal, adică om care să știe și să aibă cu ce face din cărți bibliotecă, cum se fac cataloagele, cum se leagă cărțile, cum se așează în rafturi. Mai trebuie apoi organizarea, adică regularea modului cum să se

păstreze și mai ales cum să se folosească cărțile bibliotecii". Așa a început Ioan Bianu să constituie, din fondul pestriț al primelor donații ale Academiei Române, o adevărată bibliotecă națională. A reușit, de asemenea, să elaboreze și să pună în aplicare un Regulament pentru Biblioteca Academiei.

Ioan Bianu n-a fost numai un teaurizator al documentelor și un creator de tehnică biblioteconomică. El a rămas și istoricul literar și filologul cu preocupări științifice. Împreună cu colaboratorii săi, a realizat *Bibliografia românească veche* și *Catalogul manuscriptelor românești* - lucrări indispensabile celor interesați de istoria culturii noastre vechi. Aceeași importanță o are volumul *Publicații periodice românești*.

Sub îngrijirea sau din inițiativa lui s-au publicat și câteva lucrări complementare: *Documente românești* și *Documente de artă românească din manuscripte vechi*. Cu această colecție din urmă, Ioan Bianu continuă o operă începută mai demult prin reproducerea în facsimile a *Psaltirii Scheiene* și prin editarea - în transcriere - a *Psaltirei* lui Dosofteiu, și a *Predicelor* lui Antim Ivireanul.

Ioan Bianu a publicat numeroase studii literare, consacrate în special epocii vechi, dintre care menționăm: *Despre cultura și literatura românească în sec. XIX* (București - 1981), *Despre introducerea limbii românești în Biserica Românilor* (București - 1904), *Poezia satirică la români* (București - 1981).

În domeniul filologiei și al folclorului, a

publicat *Textele macedoromâne*, după manuscrisele lui Mihail Obedenaru Gheorgiade și a inițiat marea colecție *Din viața poporului român*.

Sub îndrumarea lui Ioan Bianu s-a organizat, în 1924, la București, primul Congres Național al bibliotecilor, care a avut ca urmare crearea, la 15 septembrie 1924, a primei Asociații a Bibliotecarilor din România, al cărei președinte a devenit.

Bianu a publicat, de asemenea, două relatări asupra călătoriilor de studii făcute în țările vecine: *Relațiune asupra călătoriei în Galiția și Relațiune asupra călătoriei în Polonia*, în care sunt cuprinse o mulțime de constatări legate de organizarea bibliotecilor și a arhivelor. Cele mai multe publicații din acest domeniu sunt în legătură cu Biblioteca Academiei Române.

Bibliografie:

Centenar Dan Simonescu : **Cartea și biblioteca : Contribuții la istoria culturii românești** / Antologie, prefată, tabel cronologic, bibliografie selectivă și note de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. -Târgoviște : Editura Bibliotheca, 2002.

Crăciun, Ioachim. **Doi bibliologi români : Ioan Bianu (1856-1935) și Al. Sadi-Ionescu (1873-1926)** / Ioachim Crăciun. - Cluj, 1937.

Buluță, Gheorghe. **Galeria bibliologilor români: portrete** / Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. - Târgoviște : Editura Bibliotheca, 2003.

Lui Ion Bianu : **Amintiri din partea foștilor și actualilor funcționari ai Academiei Române la împlinirea a șasezeci de ani.** - [f.l.] : Tipo-Litografia "Carol Göbl", 1916.

Omagiu lui I. Bianu din partea colegilor și foștilor săi elevi. - București, 1927.

Sărbătorirea profesorului Ion Bianu la Universitatea din București, Facultatea de Filosofie și Litere în ziua de 7 ianuarie 1928. - : Cultura Națională, 1928.

Scrisori către Ioan Bianu. - București : Editura Minerva, 1974-1978.

CĂRȚI, CALCULATOARE ȘI UMBERTO ECO

Sorina BERETEAN

Alături de colegi, partenerul meu în munca de fiecare zi este calculatorul. Este chiar un *prieten*, căci mă ajută mult această cucerire a minții omenești. Cu ce mă ajută? - Prin intermediul softului de bibliotecă TINLIB, facem prelucrarea documentelor, fără să mai folosim stiloul și clasicele fișe. Tot de calculator mă folosesc pentru a accesa Internetul, unde pot să fac o mulțime de căutări, găsind informațiile de care am nevoie. Pot să intru pe site-ul Bibliotecii Centrale Universitare București, să văd dacă ei au o anumită carte sau cum au descris-o, sau pot să caut la British Library vedeta unui nou autor englez, ei având, poate, informații mai multe referitoare la conaționalul lor. Poate am uneori nevoie de informații privind volumele unei lucrări: pot intra pe site-ul editurii să mă lămuresc.

Tot calculatorul și cunoștințele noastre mai noi, CD-ROM-urile, sunt lângă mine când vreau să ascult o muzică sau să consult Encyclopaedia Britannica. Doresc să-mi perfecționez cunoștințele de limbă engleză? - Apelez la CD-urile destinate studiului acestei limbi. Este foarte convenabil să utilizăm dicționarele pe CD-ROM, căutarea fiind mult mai ușoară și rapidă, dar nu cred că m-ar tenta să citesc un roman, nici măcar o carte polițistă pe monitorul calculatorului.

Discutând despre cele de mai sus, ajungem, totuși, să ne punem binecunoscuta întrebare: vor lua CD-ROM-ul și Internetul locul cărții și al bibliotecii? – Eu sper că nu. Aș putea să și explic de ce, dar, în loc să redau în cuvinte prea sterile ceea ce gândesc, prefer să citez câteva

paragrafe din eseu lui Umberto Eco, intitulat “Cărți de consultat și cărți de citit” apărut în volumul “**Pliculețul Minervei**”:

“Cărțile de citit nu vor putea fi înlocuite de nici un flecușteț electronic. Ele sunt făcute pentru a fi luate în mână, chiar și în pat, sau în barcă, chiar și acolo unde nu avem prize electrice, chiar și când bateria electrică se descarcă, pot fi subliniate, admit semne de carte și colțuri de pagini îndoite, pot fi lăsate să cadă pe jos, rămân deschise pe piept sau pe genunchi când ne fură somnul, intră în buzunar, se rup, capătă o fizionomie particulară după cât de des și de mult le citim, ne amintesc (dacă le vedem nou-nouțe și cu foile netăiate) că încă nu le-am citit, ne ținem capul cum vrem când le citim, nu trebuie să ne impunem o ținută fixă și încordată ca în fața unui ecran de computer, care ne poate fi un prieten foarte bun, mai puțin pentru zona cervicală.”

Eu zic că are dreptate. Continuă: “Cartea de citit este una din minunile acelei tehnologii eterne în care intră roata, cuțitul, lingura, ciocanul, oala, bicicleta”.

Ce pot să spun în încheiere?

Îmi place să trec prin secțiile bibliotecii noastre, să văd sala de lectură plină de cititori studiind, copiii așteptând nerăbdători să-și ia cărțile alese acasă, ori cititorii răspândiți printre rafturile de la împrumut, încercând să se decidă ce să aleagă din bogata ofertă aflată la îndemâna lor. Doresc să ne bucurăm în continuare de facilitățile oferite de informatizarea bibliotecii, dar această informatizare va fi mereu doar un mijloc modern și util într-o bibliotecă și nu-mi doresc să înlocuiască vreodată clasicele cărți. Sper ca toți cei ce trec pragul bibliotecii să rămână, alături de noi, prietenii cărților și că, atât ei, cât și noi, “vom ține în mână, încă și mereu, o carte”.

FURCULISĂON ÎN GRAI BIBLIOTECNIC, TV ETC.

Angela-Monica JUCAN

Furculisăon trăiește!
“Trăiască” și *locația*!

Nici nu ne stă prea rău. Cum lupta în om se dă, de când lumea, între *a avea* și *a fi*, iată că, la români, persistă, de veacuri, avântul spre calitate. Românul se zbuiciumă să pună mâna pe cel puțin o diplomă în viața lui și se împlântă el cumva - distonând, dacă e nevoie - în “lumea bună”.

Anii trec. *Furculisăon* mai trăiește, dar s-a retras din activitate. Astăzi face zgomot nepoată-sa - *locația*. Însă tot aia e: vorbire afectată (din vechiul și marele “nemșug” al cochetației). Franțuzismele au îmbătrânit. E vremea englezismelor. Schimbarea nu-i esențială.

E bună dorința de *a fi* nutrită în detrimentul dorinței de *a avea*. Chestiunea este, însă, puțină (că “vrutu’ cu făcutu’ - zic toate bunicile lumii - nu-i totuna”). Mult mai ușor poți să ai decât să fii. Pentru a fi, cursa diplomelor ar trebui să înceapă (scuzați) cu limba română. Altfel, avem diplome fără să fim ceea ce (Doamne!) atestă ele.

Drăgălășenia cuvântului *locație* nu dă

semantism universal cuprinzător acestui termen. În tot acest timp, marginalizatul cuvânt *localizare* nu e atins de ramoliment. *Locație*, da: a dat în mintea copiilor.

Format odinioară ca lumea (neprezentând excepții în modificările lingvistice) din latinescul *locatio*, *-onis* care înseamnă, printre altele, “chirie” sau “închiriere”, cuvântul românesc *locație* înseamnă și el *închiriere*; *chirie plătită pentru anumite bunuri luate în folosință*; *taxa de locație fiind suma [care] se plătește drept sancțiune în caz de depășire a termenului de încărcare și descărcare a vagoanelor de cale ferată*; *contract prin care una dintre părți se obligă să procure și să asigure celeilalte părți folosința unui lucru pentru un timp determinat, în schimbul unei sume de bani (vezi orice mic sau mare dicționar de profil)*. / În limba engleză, *location* înseamnă *amplasare*; *loc*; *spațiu ocupat sau ales pentru ceva etc. (vezi orice dicționar englez)*.¹

Familia cuvântului *loc*, din care face parte românescul *localizare*, are etimologie tot

sănătos latinească: locus, -i care numește locul, colțișorul, ținutul, țara, locuința, cuvintele acestea încadrându-se în sfera determinărilor spațiale (în timp ce *locație* este noțiune circumstanțială). Mai mult, în afară de „închiriere”, „chirie”, „arendare”, latinescul locatio mai înseamnă „așezare”, „dispunere”, „orânduire”, „aranjare”. Nici în acest caz locatio n-are de-a face cu toposul (ca locus), ci cu modalitatea.

Prin urmare, vorba **localizare** este exact ce ne trebuie în bibliotecă pentru a numi punctul (cuibușorul) în care punem sau găsim un document ori pentru a decide sau prezuma acest punct. *Locație*, folosit în acest impropriu sens, e pentru Chirița.

*Pentru o corectă folosire a cuvintelor, bine ar fi să consultăm un dicționar. E un efort minim, care ne ferește de ridicol.*² Deoarece „lumea bună” după cultură se cunoaște, nu după Anglia.

Ca bibliotecari bugetari (ce noroc!), nu prea avem; lucrând, însă, printre atâtea cărți,

putem *FI*. Chirița este, ea, personaj de comedie, dar *furculisăon* nu-i de (luat în) răs. Ca să nu ajungem noi de comedie cu *locație*. Nu-i frumos din partea TV că-l răspândește cu atâta încredere.

Păzea de [l o 'k e i n].

Pușchea pe limbă.

La un simpozion desfășurat anul trecut, printre titlurile comunicărilor științifice, s-au remarcat următoarele trei:

- *Aparatură electronică pentru determinarea temperaturii, umidității relative, intensității luminii și a pH-ului din locațiile și documentele de bibliotecă;*

- *Elemente de protecție a muncii în efectuarea tratamentelor preventive și curative de decontaminare, dezinsecție, dezinsecție și deratizare a locațiilor de bibliotecă și arhivă;*

- *Investigații privind calitatea actului de conservare și igienizare a documentelor și locațiilor de bibliotecă - prezentarea elementelor de analiză.*

[N o 'k ə m e n t]

Note:

¹. Patca, Iulian. **LOCAȚIE nu e totuna cu LOCATION**. În „Scutul patriei”, nr. 403, 10 sept. 2003, p. 7.

². ibidem.

COMUNA **BICAZ** CU SATELE APARTINĂTOARE **CORNI** ȘI **CIUTA**Ana-Maria **BREZOVSKI**Ana **GRIGOR**Florina **VANCIU****Bicaz**

1424 **Bykazfalwa**
 1475 **Bekacza**
 1470 **Bykaz** (Petri III 125)
 1733 **Bikház** (c.K.)
 1750 **Bikaz** (c.A.)
 1760-1762 **Bikács** (c.B.)
 1834 **Bikátza**, Bgyikaz (Lenk)
 1854 **Bikácsa**, **Bicaz** (Bul. 84)
 1913 **Bikáczfalva** (H.)

Corni

1451 **Somtelek**
 1719 **Somfalu** (Petri IV 344)
 1760-1762 **Somos** (c.B.)
 1850 **Szamos Kornye** (st. Tr.)
 1854 **Somfalu**, **Corniea** (Bul. 85)
 1913 **Szilágysomfalu** (H.)

Ciuta

1461 **Nýres**
 1543 **Kýsnyres**
 1553 **Nyeres**
 1554 **Kiws Nýres**
 1720 **predium** (Petri IV 150)
 1733 **Csuta** (c.K.)
 1760-1762 **Szilágy Kis Nyires** (c.B.)
 1850 **Csuta** (st. Tr.)
 1854 **Kis-Nyires**, **Ciuta** (Bul. 85)
 1913 **Szilágynyires** (H.)

cf. Suciu, Coriolan. *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*. București, 1966-1968, vol. 1, p. 77, 154, 167.

Repere geografice:

Comuna Bicaz, alcătuită din satele Bicaz – reședința comunei, Ciuta și Corni, face parte din zona Codrului, situată la extremitatea de sud-vest a județului Maramureș, la 83 km. distanță de municipiul Baia Mare și 22 km. de Cehu Silvaniei, orașul cel mai apropiat. Față de reședința comunei, satele aparținătoare sunt situate la distanțe cuprinse între 5 km. (satul Ciuta) și 2 km. (satul Corni).

Drumul județean Bicaz – Hideaga, în continuare drumul național Cluj – Baia Mare face legătura comunei cu reședința județului.

Relieful este deluros: bazinele de vale alternează cu colinele de tip vestic din cadrul Dealurilor Codrului, în nord – Culmea Codrului (Făget), un horst cristalin îngust și alungit. Comuna este străbătută de Cerna – afluent al

Crasnei – și afluenții săi, pâraie rezultate în urma ploilor abundente și a topirii zăpezilor.

Clima este temperat-continentală moderată cu temperaturi medii anuale cuprinse între 8 și 10 grade, cu vânturi dominante din vest și precipitații medii anuale de 700-800 mm.

Solurile sunt argiloiluviale brune podzolice în centrul comunei, argiloiluviale podzolice în nord-est și pseudorendzine, pseudorendzine cambice în vest, specifice zonei deluroase, cu fertilitate naturală mijlocie. Vegetația este reprezentată de culturi agricole și pajiști stepizate secundare cu Festuca rubra, Nardus stricta, Molinia caerulea; în sud-est sunt pâlcuri restrânse de Quercus cerris, iar în Culmea Codrului păduri de fag.

Comuna se întinde pe o suprafață de 2919 ha.

Aspecte socio-economice:

Populația comunei Bicaz, la 18 martie 2002, număra 1287 locuitori, din care 662 cu vârsta cuprinsă între 15 și 59 de ani. Cele trei sate au o populație compact românească.

Gospodăriile codrenești – în număr de 624 – prin aspectul lor, reflectă ocupațiile de bază ale locuitorilor: agricultura, prelucrarea produselor agricole, pomicultura, creșterea

animalelor, prelucrarea primară a lemnului. Comuna Bicaz dispune de 2145 ha teren agricol din care 1745 ha teren arabil și 118 ha fond forestier din care 42,5 ha compozosor.

În structura suprafeței cultivate, ponderea revine culturilor de grâu. Se mai cultivă porumb, cartofi, orz, orzoaică și floarea soarelui. Dintre pomii fructiferi, cel mai des întâlniți sunt prunii.

(Ciuta este considerată țara prunului). În ceea ce privește zootehnia, se cresc bovine, ovine, porcine, păsări.

Printre ocupațiile tradiționale ale comu-

nei se numără meșteșugurile: dulgherit, țesut, cusut, datorită cărora localitatea prezintă un mare interes din punct de vedere etnografic și folcloric.

Viața cultural-artistică:

La Bicz s-a descoperit o necropolă tumulară (pe locul numit "Togul nemților") datând din epoca bronzului, cultura Suci de Sus și grupul Lăpuș. În urma săpăturilor arheologice efectuate în locurile "Igoaie", "Oarză" și "Corbuțu" au fost descoperite materiale aparținând neoliticului mijlociu și târziu, eneoliticului și epocii bronzului. Pe o pantă a dealului Corbuțu există morminte de incinerare din epoca romană. Au fost descoperite 190 de monede romane, bătute între anii 68 și 161 d. Hr. La Corni, pe o pantă de deal din dreapta drumului Bicz - Babța și a văii Cernei, în locul numit "Băbțșoara", au fost identificate fragmente ceramice aparținând culturii Suci de Sus.

Biserica veche din Bicz, cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, construită în anul 1723 prin contribuția celor 45 de familii care populau atunci satul, este un important obiectiv turistic. Aici sunt păstrate picturile pe pânză aplicate direct pe lemn, motiv pentru care procedeul de restaurare este mai dificil. Deși se află într-un avansat proces de degradare, se mai pot distinge încă imagini care reprezintă iadul. În altar se păstrează din vechiul mobilier, o masă așezată pe o piatră. Biserica a fost restaurată în anul 1999.

Chiar dacă comuna se află la o distanță apreciabilă de reședința de județ, s-a reușit să se păstreze aici o vie activitate culturală pentru ca tradiția locală să nu se piardă. În Bicz există la ora actuală o bibliotecă și activează o formație de dansuri codrenești, un taraf și un cor bisericesc.

În anul 1820 s-a construit prima clădire a școlii din Bicz pe locul unde astăzi se află Căminul Cultural.

La Bicz și Corni există câte un mic muzeu etnografic unde sunt expuse obiecte specifice portului popular și obiecte de uz casnic, care vorbesc despre viața și spiritualitatea celor care au viețuit în această zonă deal-vale.

Din comuna Bicz s-au ridicat oameni de seamă, precum: prof. univ. dr. Vasile Zaharia, cadru didactic universitar la Institutul Agronomic din Cluj-Napoca; Viorel Mitre, șef de lucrări la Institutul Agronomic Cluj-Napoca, prof. Vasile Mitre, directorul școlii din Bicz, autor al monografiei *Bicz – istorie și tradiții*, Marcel Seraz, instrumentist (acordeon și vioară), interpret de muzică populară, inițiator al formației vocal-instrumentale "Ethnos".

Bibliografie selectivă:

Bicz:

- Abrudan, Paul.** Documente inedite privind participarea sălăjenilor la revoluția din 1918 și unirea Transilvaniei cu România. Acta Musei Porolissensis (Zalău), 5, 1981, p. 478.
- Ardeleanu, Gh.** Biczul Silvaniei. Pentru socialism, 12, nr. 2208, 21 feb. 1961, p. 2.
- Bilțiu, Pamfil ; Bilțiu Maria.** Basme, povești, povestiri, snoave și poezii populare din Zona Codrului. Cluj-Napoca : Dacia, 2002, p. 54, 77, 78, 183, 374.
- Bîrsan, Gabriel.** Biczul în întuneric : Datoriile au "stins lampa lui Ilici". Glasul Maramureșului, 3, nr. 1073, 11 oct. 2000, p. 4.
- Bîrsan, Gabriel.** Primarul din Bicz în audiență la ministrul finanțelor. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1097, 8 nov. 2000, p. 4.
- Bîrsan, Gabriel.** Școala generală din Bicz a aniversat 180 de ani. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1089, 30 oct. 2000, p. 2.
- Cozmuța, Augustin.** Depozitul de bronzuri de la Bicz : Mărturie. Pentru socialism, 29, nr. 6960, 11 mar. 1978, p. 3.
- Crișan, Ion Horațiu.** Itinerare arheologice transilvănene. București : Editura Sport-Turism, 1982, p. 202.
- Danciu, Emil.** Biczul – mai frumos prin hărnicia gospodarilor lui : În întâmpinarea alegerilor de la 20 noiembrie. Pentru socialism, 28, nr. 6842, 23 oct. 1977, p. 1, 4.
- Danciu, Emil.** Medicul primar din Bicz. Graiul Maramureșului, 17, nr. 4490, 5 ian. 2005, p. 9.
- Dobocan, Romeo.** Primarii din Bicz și Mireșu Mare ignoră ordinul de revocare. Glasul Maramureșului, 7, nr. 1957, 12 sep. 2003, p. 3.
- Gaftone, Vasile.** Ambiția : Reflecții. Pentru socialism, 36, nr. 9110, 17 feb. 1985, p. 2.

- Ghenceanu, V.R.** Azi și mâine la Bicaz : [575 ani de la atestarea documentară a satului]. Graiul Maramureșului, 11, nr. 2881, 25-26 sep. 1999, p. 2.
- Ghenceanu, V.R.** Bicaz 1424-1999 sau O localitate din miezul Codrului. Graiul Maramureșului, 11, nr. 2894, 11 oct. 1999, p. 8.
- Ghenceanu, V.R.** În sat, pentru sănătatea oamenilor. Pentru socialism, 35, nr. 8907, 22 iun. 1984, p. 2.
- Ghenceanu, V.R.** Însemnări pentru memoria locului : La Bicaz. Graiul Maramureșului, 11, nr. 2883, 28 sep. 1999, p. 1, 5.
- Ghenceanu, V.R.** Oameni și inițiative la Bicaz. Pentru socialism, 30, nr. 7235, 30 ian. 1979, p. 2.
- Gherman, Vasile.** Autobuzele nu vor mai intra în sat : Din cauza podului. Opinia, 4, nr. 882, 8 nov. 2000, p. 7.
- Gherman, Vasile.** Bezna a luat sfârșit. Opinia, 4, nr. 894, 22 nov. 2000, p. 5.
- Gherman, Vasile.** Calculatoarele sosesc în zona Codrului. Opinia, 4, nr. 659, 17 feb. 2000, p. 3.
- Gherman, Vasile.** După 20 de ani de întrerupere, în biserica de lemn se vor oficia slujbe religioase. Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Gherman, Vasile.** Nicolae Sabău: "Cântecul popular este însăși viața mea". Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Gherman, Vasile.** Preasfințitul Iustin Sigheteanul a spus că la Bicaz tradiția este păstrată cu sfințenie. Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Gherman, Vasile.** Sfințirea bisericii vechi din Bicaz. Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Kacso, Carol.** Noi descoperiri la Suci de Sus și Lăpuș în nordul Transilvaniei. În: Marmația, vol. 7/1, Baia Mare, 2003, p. 105, 108, 121, 135.
- Klein, Ioannes.** [Conscripția românilor din Transilvania în 1733]. Transilvania, 29, nr. 9-10, nov.-dec. 1898, p. 207.
- Kovács Geza.** Situația iobăgimii din Sălaj la începutul secolului al XIX-lea. În: Acta Musei Porolissensis (Zalău), 5, 1981, p. 439, 445, 448.
- * * * Lista monumentelor istorice 2004 : Județul Maramureș. Atelier, 1, nr. 1, dec. 2004, p. 7.
- * * * Localitățile județului Maramureș. [Baia Mare], 1971, p. 105-107.
- Loloș, Florin.** Lucrări de refacere a drumurilor în comuna Bicaz. Glasul Maramureșului, 3, nr. 887, 6 mar. 2000, p. 2.
- Loloș, Florin.** Primarii din zona Codrului au fost primiți în audiență la trei miniștri. Glasul Maramureșului, 3, nr. 873, 18 feb. 2000, p. 1.
- Loloș, Florin.** Primăria Bicaz se dă bine pe lângă vecinii sătmăreni. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1041, 4 sep. 2000, p. 2.
- * * * Maramureșul turistic. Baia Mare, 1998, p. 128, 129.
- Maxim, Zoia.** Descoperiri neo-eneolitice la Bicaz – "Igoaie". Marmația, vol. 7/1, Baia Mare, 2003, p. 7-13.
- Mitre, Dorin.** "Studiile pentru gaz și apă zac în dulapurile Primăriei de ani de zile" : Interviu cu Dorin Mitre, primarul comunei Bicaz. Graiul Maramureșului, 15, nr. 3897, 28 ian. 2003, p. 1, 5. (Anca Goja).
- Moldovan, Codreanu ; Istvan, Dumitru ; Pop, Ioan.** Ghidul turistic al județului Maramureș. [Baia Mare] : Casa de Editură Algoritm Pres, 1997, p. 137.
- Moldovan, Silvestru ; Togan, Nicolau.** Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria. Sibiu, 1909, p. 24.
- Nan, Ion.** Medic de țară [Ionaș Șandor din Bicaz] : Carnet de reporter. Pentru socialism, 20, nr. 4964, 10 ian. 1970, p. 1, 2.
- Pârja, Viorica.** 25 de consilii locale au fost sancționate. Graiul Maramureșului, 12, nr. 3210, 20 oct. 2000, p. 1.
- Petric, Carmen.** 575 de ani de la atestarea documentară a Bicazului. Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Petric, Carmen.** "Muzeul Codrului". Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Petric, Carmen.** 347 de familii vor avea gaz metan : Bicaz. Opinia, 3, nr. 590, 24 nov. 1999, p. 4.
- Petric, Carmen ; Gherman, Vasile.** Întâlniri cu fiii satului. Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- Pop, Ion P.** Rîndunelele pleacă. Fiii se întorc ; Prof. univ. dr. Vasile Zaharia: "Satul natal – locul privilegiat al copilăriei" ; Prof. dr. Valeriu Achim: "O întâlnire pentru neuitare". Graiul Maramureșului, 11, nr. 2894, 11 oct. 1999, p. 8.
- Posea, Grigore ; Moldovan, Codreanu ; Posea Aurora.** Județul Maramureș. București : Editura Academiei R.S.R., 1980, p. 41-42.
- Prodan, David.** Iobăgia în Transilvania în secolul al XVI-lea. București : Editura Academiei R.S.R., 1967, vol. 1, p. 236; vol. 2, p. 195-197, 199, 200, 202, 208, 212, 215.
- Ruja, Alexandru.** Credință, curaj și virtuozitate ; Moașa și triumful vieții : Oameni ai satului. Graiul Maramureșului, 11, nr. 2894, 11 oct. 1999, p. 8.
- Ruja, Alexandru.** Lecția de istorie a părintelui Crișan din Bicaz. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1109, 22 nov. 2000, p. 3.
- Sabău, Angela ; Țolaș, Radu.** Rîndunelele se pregătesc de plecare, iar fiii satului se întorc acasă la Bicaz. Graiul Maramureșului, 12, nr. 3154, 16 aug. 2000, p. 8.
- Stoica, Dionisie ; Lazăr, Ioan P.** Schița monografică a Sălăgiului. Șimleul Silvaniei, 1908, p. 203-204.
- Talpoș, Alina.** Prea multe hîrtii pentru bani puțini : Țăranii din zona Codru sînt nemulțumiți de valoarea subvențiilor. Glasul Maramureșului, 7, nr. 2072, 2 feb. 2004, p. 2.
- Teglaș, Ioan.** Marcel Seraz: "Io-s fecior de pe sub Codru". Opinia, 3, nr. 541, 28 sep. 1999, p. 4.
- * * * Un nou dispensar veterinar. Pentru socialism, 28, nr. 6834, 14 oct. 1977, p. 3.
- Voicu, Diana.** Autoritățile ignoră potențialul turistic al județului. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1030, 22 aug. 2000, p. 2.
- * * * Zile de iarnă la căminele culturale. Pentru socialism, 7, nr. 897, 23 nov. 1956, p. 1.

Corni:

- Abrudan, Paul.** Documente inedite privind participarea sălăjenilor la revoluția din 1918 și unirea Transilvaniei cu România. Acta Musei Porolissensis (Zalău), 5, 1981, p. 481.
- Bilțiu, Pamfil ; Bilțiu Maria.** Basme, povești, povestiri, snoave și poezii populare din Zona Codrului. Cluj-Napoca : Editura Dacia, 2002, p. 56, 120, 122, 126, 127, 128, 132, 133, 142, 188, 194, 228, 269, 369.
- Bîrsan, Gabriel.** Dovleac de 33 kg : Record în satul Corni : Maria Balaș vrea să hrănească tot satul cu acest bostan. Glasul Maramureșului, 5, nr. 1400, 6 nov. 2001, p. 1.
- Bîrsan, Gabriel.** Expoziție etnografică în satul Corni. Glasul Maramureșului, 8, nr. 2217, 22 iul. 2004, p. 3.
- Bîrsan, Gabriel.** Hram în satul Corni : De Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. Glasul Maramureșului, 5, nr. 1403, 9 nov. 2001, p. 3.
- Bîrsan, Gabriel.** Lumină la Corni. Glasul Maramureșului, 5, nr. 1400, 6 nov. 2001, p. 3.
- Bîrsan, Gabriel.** "Revoluție" la grădinița din Corni. Glasul Maramureșului, 8, nr. 2215, 20 iul. 2004, p. 2.
- Burnar, Ion.** Muzeul din Corni. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 861, 3 aug. 2004, p. 5.
- Cherecheș, Vasile.** Deputatul [din Corni] – om de acțiune : [interviu]. Pentru socialism, 35, nr. 9065, 25 dec. 1984, p. 1, 2. (Ion Negreanu).
- Cozmuța, A.** O idee, un tablou, o poezie : Almanahul cultural la Corni. Pentru socialism, 22, nr. 5610, 11 feb. 1972, p. 1.
- Gaftone, Vasile.** Ambiția : Reflecții. Pentru socialism, 36, nr. 9110, 17 feb. 1985, p. 2.
- Kacso, Carol.** Noi descoperiri la Suciul de Sus și Lăpuș în nordul Transilvaniei. Marmația, vol. 7/1, Baia Mare, 2003, p. 110, 136.
- Moldovan, Silvestru ; Togan, Nicolau.** Dicționarul numirilor de localități cu populație română din Ungaria. Sibiu, 1909, p. 68.
- Pop, Vasile.** Pregătiri pentru perioada de stabulație : C.A.P. Corni : [interviu]. Pentru socialism, 35, nr. 8982, 19 sep. 1984, p. 1, 2. (Ion Negreanu).
- Posea, Grigore ; Moldovan, Codreanu ; Posea Aurora.** Județul Maramureș. București : Editura Academiei R.S.R., 1980, p. 41-42.
- Stoica, Dionisie ; Lazar, Ioan P.** Schița monografică a Sălăgiului. Simleul Silvaniei, 1908, p. 232.
- *** Șematismul veneratului cler al diecezei greco-catolice române de la Gherla pe anul 1914..., p. 216.

Ciuta:

- Abrudan, Paul.** Documente inedite privind participarea sălăjenilor la revoluția din 1918 și unirea Transilvaniei cu România. Acta Musei Porolissensis, 5, Zalău, 1981, p. 481.
- Bilțiu, Pamfil ; Bilțiu Maria.** Basme, povești, povestiri, snoave și poezii populare din Zona Codrului. Cluj-Napoca : Editura Dacia, 2002, p. 56, 61, 72, 85-86, 120.
- Danciu, Emil.** Școlarii din Ciuta. Graiul Maramureșului, 16, nr. 4457, 24 nov. 2004, p. 8.
- Gherman, Vasile.** Acoperișul școlii se poate prăbuși. Opinia, 4, nr. 900, 29 nov. 2000, p. 5.
- Klein, Ioannes.** [Conscripția românilor din Transilvania în 1733]. Transilvania, 29, nr. 9-10, nov.-dec. 1898, p. 207.
- Loloș, Florin.** Ciuta – buricul pământului. Glasul Maramureșului, 5, nr. 1238, 1 mai 2001, p. 3.
- Loloș, Florin.** Episcopul Iustinian a fost întâmpinat de patru călăreți : La intrarea în satul Ciuta. Glasul Maramureșului, 3, nr. 1096, 7 nov. 2000, p. 2.
- Moldovan, Silvestru ; Togan, Nicolau.** Dicționarul numirilor de localități cu populație română din Ungaria. Sibiu, 1909, p. 64.
- Pop, Ion P.** Ciuta - Aromă de sat românesc. Graiul Maramureșului, 12, nr. 3259, 16-17 dec. 2000, p. 1, 4.
- Pop, Ion P.** Hram și sfințiri - monument, casă parohială : Cu participarea Episcopului Iustinian : La Ciuta-Bicaz. Nord Magazin, 2, nr. 75, 18-24 nov. 2003, p. 4.
- Pop, Ion P.** PS Iustinian: Ați păstrat aroma de sat românesc : În satul Ciuta – mare sărbătoare. Graiul Maramureșului, 12, nr. 3225, 7 nov. 2000, p. 1, 8.
- Posea, Grigore ; Moldovan, Codreanu ; Posea Aurora.** Județul Maramureș. București : Editura Academiei R.S.R., 1980, p. 41-42.
- Prodan, David.** Iobăgia în Transilvania în secolul al XVI-lea. București : Editura Academiei R.S.R., 1968, p. 195-197, 199, 200, 202.
- Ruja, Alexandru.** Sfințirea monumentului eroilor din Ciuta. Glasul Maramureșului, 7, nr. 2007, 10 nov. 2003, p. 2.
- *** Șematismul veneratului cler al diecezei greco-catolice române de la Gherla pe anul 1914..., p. 216.

Din folclorul comunei:

Miorița, oaia năzdrăvană

Tri păcurărei
 Tri turme de oi,
 S-o suit la munte,
 S-aduie mai multe.
 Le ieși-nainte,
 Fată de maior,
 Cu galbăn baior.
 - Hai, fraț' și-o luăm!
 - Tu de i-i lua,
 - Noi te-om împușca
 Și te-om îngropa,
 În staor de oi,

Unde-i joc de miei,
 - Fluieru' ce-i drag,
 Mi-l puneț' ca steag.
 Când vântu'-a sufla,
 Fluieru'-a cânta.
 Lancea mē, cē luce,
 Mi-o puneț' de cruce.
 Când vântu'-o sufla,
 Lancea m-a cânta.
 Când vântu'-a bori,
 Lancea m-a jeli.

(De la **Pașca Florica**, Ciuta, 1984)

Tri păcurărei,
 La o turmă de oi.
 S-o suit la munte,
 S-aduie mai multe.
 Văzură și văzură
 Fată de maior,
 Cu galbăn baior.
 - Hai, fraț', și-o luăm
 - Voi de i-ț' lua,
 Noi te-om împușca.

- Voi de mi-ț' pușca,
 Voi mi-ț' și-ngropa.
 Lancea mē cē dulce,
 Mi-o puneț' de cruce.
 Fluieru cel drag,
 Mi-l puneț' la cap.
 Oile-or vini,
 Frumos m-or jeli,
 Mieluți-or zburda,
 Mândru m-or cânta.

(De la **Șofron Maria**, Corni, 1980)

FILE DIN CRONICA LOCALITĂȚILOR BICAZ, CORNI, CIUTA

1800 – 800 î.e.n. – Depozitele de bronzuri de la Valea Chioarului, Săpânța, Dragomirești, Vadu Izei, Sarasău, Ieud, Călinești, Ungureni, Rozavlea, Lăpuș, iar în ultima vreme Bicaz, conțin un mare număr de obiecte (topoare, seceri, celturi, brățări etc.), unele dintre acestea fiind specifice doar metalurgiei comunităților culturii Suci de Sus.

1410 – Este consemnată în documente așezarea Kolbazvanfalva, pe lângă localitățile Corund și Corni, azi dispărută.

1424 – Este consemnată în documente așezarea Bicaz (Byczfalva).

1424 – Sunt consemnate în documente localitățile: Kopalchfalwa, între Băsești și Gărdani; Pathakfalva, în zona Băița – Corni; Redefalwa, lângă Bicaz. Toate aceste așezări sunt astăzi dispărute.

1451 – Este consemnată în documente așezarea Corni (Somtelek) cu o poartă și 20 de locuitori.

1461 – Așezarea Ciuta, este identificată sub denumirea de Nyres și figurează cu două porți și 40 de locuitori.

1566 – Satele din zona Codru: Băsești, Ariniș, Ciuta, Bicaz... au făcut parte din domeniul Cehu Silvaniei. Voievod al Bicăzului era în acea vreme Petru Pop.

1569 – Satele din Codru (Băsești, Bicaz, Ariniș etc.) aparțin cetății Sătmarului către care aveau obligații și dări de dat. Voievozii și libertinii dădeau: iarna o căprioară, primăvara un șoim de vânatoare, sau, dacă nu le aveau, o sumă de 58 d. pentru amândouă.

1723 – Se construiește biserica de lemn din localitatea Bicaz.

1760-1762 – În urma conscripției ortodocșilor și greco-catolicilor, întreprinsă de generalul Bucow, situația se prezintă astfel: la Bicaz existau un preot unit, 58 de familii neunite, o biserică neunită și o casă parohială; la Ciuta existau 16

familii neunite, o biserică neunită și o casă parohială.

1786 – În urma recensământului din acest an, situația se prezintă astfel: la Bicz 57 de case, 67 de familii, populația totală: 400 (210 bărbați, 195 femei); la Corni: 37 de case, 47 de familii, populația totală: 329 (168 bărbați, 161 femei); la Ciuta: 26 de case, 30 de familii, populația totală: 148 (76 bărbați, 74 femei).

1786 – Meșterului zugrav de origine maramureșeană, Ioan Țiple, i se datorează mai multe picturi murale din zona Codru: Bicz, Orțița.

1811 – Satul Oarța de Jos avea 28 de copii neșcolarizați, iar Biczul 30. Procentul de școlarizare atinge abia 37%.

1820 – Se introduc matricolele bisericesti în Cernesti, Satulung, Bicz, Rona de Jos.

1824 – Se conduc matricole bisericesti în satele: Drăghia, Coroieni, ... Corni.

1840 – Se introduc matricole bisericesti în Finteușu Mic, Ariniș, Stremț și Ciuta.

1855 – Se construiește biserica de lemn din Ciuta.

1900 – După recensământul din acest an, populația localităților se prezintă astfel: Bicz – 833 (din care 795 români); Corni – 735 (din care 713 români); Ciuta – 374 (din care 365 români).

1908 – Comuna avea următoarele date statistice:

Bicz: 2094 greco-catolici, 263 de case românești, o biserică de lemn, o școală, un învățător calificat, (salariul învățătorului: 633 de la popor și 164 de la stat), 150 știutori de carte, 76 de alegători, 164 proprietari, 2095 jugăre.

Corni: 790 greco-catolici, 140 case românești, o biserică de lemn, o școală, un învățător necalificat, (salariul învățătorului 250 de la popor), 65 știutori de carte, 76 de alegători, 128 proprietari, 2000 de jugăre.

1910 – Populația localităților se prezintă astfel: Bicz – 866 locuitori; Corni – 802 locuitori; Ciuta – 410 locuitori.

1914 – Extrase din datele statistice despre localitățile, locuitorii și învățământul confesional greco-catolic pentru parohiile aparținătoare diecezei de Gherla: **Bicz** (Bikácfalva) – Comună mică cu parohie veche. Biserică de lemn, cu hramul Sf. Arhangheli, edificată în 1723. Casa parohială și edificatele economice - din lemn. Casa cantorului laolaltă cu școala - de lemn. Matricole din 1820. Școlari de toate zilele - 65, de repetiție - 19. Paroh: Emil Deac. Cantor-învățător: Onesim Rus. Populația, după religie: 846 greco-catolici, 3 romano-catolici, 2 helvetici, 31 israeliți. În localitate exista sinagogă iudaică.

Corni (Szilágysomfalu) – Comună mică. Biserică de lemn cu hramul Sf. Arhangheli, edificată în 1850. Casa parohială și edificatele economice - de lemn. Matricole - din 1824. Școlari de toate zilele: 107, de repetiție: 37. Paroh: lipsește. Cantor: Anton Deac. Populația, după religie: 832 greco-catolici, 2 helvetici și 18 israeliți.

Ciuta (Szilágykisnyires) – Filie a Corniului. Biserică de lemn, cu hramul Sf. Arhangheli, edificată în 1885. Matricole - din 1840. Școlari de toate zilele: 55, de repetiție: 24. Cantor învățător: Alexandru Sav. Populația, după religie: 388 greco-catolici și 3 israeliți.

1918, nov. 7 – În Ciuta s-a constituit consiliul național comunal cu 14 membri, iar în Bicz și Corni - garda națională comunală cu 22 și, respectiv, 25 de membri.

1918, dec. 19 – Se constituie Consiliul național român comunal în: Ciuta (președinte: Ioan Bocuț, vicepreședinte: Ioan Sabou și Mihai Sălăjan, notar: Ioan Sălăjean); Corni (președinte: Valentin Ciurdonean, vicepreședinte: Văsălica Cucuiet și Pop Mitru a Petri, notari: Ioan Coaciu și Mihai Lodina).

1919, aug. 19 – Locuitorii din Bicz, plasa Cehu Silvaniei au trimis preturii plășii, spre a fi înaintată forului competent, o declarație de aderare la actul Unirii.

1920, dec. 1 – Populația localității Bicz era de 904 locuitori. Ciuta: 418 locuitori. Corni: 804 locuitori.

1930, dec. 29 – După recensământul din acest an, localitățile Bicz, Corni și Ciuta se prezintă astfel: **Bicz:** 868 locuitori: 430 bărbați și 438 femei. După naționalitate: 832 români, 2 unguri, 2 germani, 23 evrei, 9 țigani. După religie: 835 greco-catolici, 2 romano-catolici, 8 reformați, 23 mozaici. Știutori de carte: 274 (41%). Paroh: Emil Deac. Poșta la Hodod. Filie: Oarza. **Corni:** 840 locuitori: 409 bărbați și 431 femei. După naționalitate: 810 români, 8 evrei, 22 țigani. După religie: 823 greco-catolici, 5 romano-catolici, 2 reformați, 2 bapțiști, 8 mozaici. Știutori de carte: 216 (30,5%). Administrator parohial: George Gavriș. Poșta la Hodod. Filie: Ciuta. **Ciuta:** 477 locuitori: 230 bărbați și 247 femei. După naționalitate: 443 români, 4 unguri, un german, 11 evrei, 18 țigani. După religie: un ortodox, 460 greco-catolici, 2 romano-catolici, 3 reformați, 11 mozaici. Știutori de carte: 137 (34,3%).

Selecție din **“Cronica Maramureșului”**, vol. 1-5. Lucrare întocmită de Valentin Băințan, Zamfir Dragomir, Laura Temian, Lazăr Temian. Baia Mare, 1989.

MEMORIA ETHNOLOGICA - PĂSTRĂTOAREA TRADIȚIILOR MARAMUREȘENE ANCESTRALE

Adrian POP

O succintă prezentare a revistei de *patrimoniu etnologic și memorie culturală* **MEMORIA ETHNOLOGICA** se impune înaintea de toate. Primul număr a apărut în decembrie 2001. A fost fondată de Nicolae Scheianu (director - pe atunci - al Centrului Creației Populare Maramureș) și Dumitru Iuga, alias poetul Ion Bogdan, care a și „botezat” revista, după o serie întreagă de propuneri și analize. Păstrează formatul, caracteristicile și structura „Calendarului Maramureșului” apărut în 1981 (redactori Ion Bogdan, Mihai Olos și Nicoară Timiș), dar într-o formulă modernă, cu un design și o ținută grafică deosebite.

Este foarte apreciată în țară și peste hotare și a beneficiat de cronici elogioase în multe publicații din județ și din țară (*România literară*, *Adevărul literar și artistic*, *Luceafărul*, *Antiteze*, *Orizont*, *Observatorul cultural*, *Tribuna* etc.). Are un colectiv de redacție foarte restrâns în comparație cu numărul de pagini editate (peste 1500 de pagini până în prezent). Au apărut până acum 7 tomuri (numerele 1, 2-3, 4-5, 6-7, 8-9, 10, 11-13). În paginile revistei sunt valorificate colecțiile de folclor din Maramureș, folclorul maramureșean, folcloriștii din Maramureș.

Revista este, în primul rând, un depozitar al particularităților de viață materială și spirituală ale oamenilor de aici, de-a lungul timpului, particularități necuprinse în istoria scrisă a acestor meleaguri. Căci în tradițiile și obiceiurile noastre populare, în legendele și folclorul nostru se păstrează, nealterate, amintirile unor fapte sau ale unor eroi care coboară până la cele mai vechi timpuri. În curțile și casele oamenilor de aici există multe suvenire istorice de la strămoșii noștri cei mai îndepărtați care, împreună cu tradițiile și cu obiceiurile strămoșești, formează un fel de istorie nescrisă despre viața de pe aceste meleaguri, despre valorile și credințele strămoșești, despre evenimentele prin care au trecut oamenii de aici.

În Maramureș, ca peste tot în țară, fiecare cătun ori sat, fiecare vale sau munte își are legendele și datinile sale, diferite față de cele din alte părți tocmai datorită unui specific sui-generis. Așa cum se știe, arealul Maramureșului

n-a fost cucerit de romani și nici, în întregime, de alți năvălitori, aceasta permițând conservarea tradițiilor și a legendelor strămoșești, a vieții civice de aici, nealterate de influențe străine.

În poveștile țăranului maramureșean, în datinile și obiceiurile sale - din care o bună parte sunt cuprinse în revista în discuție - se găsește mai multă istorie veche decât se află scrisă în cărțile de istorie. Din acest punct de vedere „Memoria ethnologica” poate fi socotită ca un fel de arhivă a datinilor și a legendelor istorice, a obiceiurilor și a folclorului maramureșean, neafectat de trecerea anilor.

În acest sens, existența în Maramureș a unei publicații de patrimoniu etnologic și memorie culturală este mai mult decât salutară. În cele peste 200 de pagini ale ultimului număr (nr. 11-13, iulie-decembrie 2004) „Memoria Ethnologica” reînvie, într-un limbaj uneori arhaic, obiceiuri din zona Chioarului, Codrului, Lăpușului, Maramureșului istoric legate de riturile de construcție a caselor, de nuntă, de sărbătorile de peste an ș.a. Dintre studiile și eseurile cu profil etnologic care alcătuiesc acest nou număr enumerăm câteva: Vasile Avram - *Gândirea arhaică*; Anamaria Iuga - *Câteva concepții ale termenului "obicei" în scrierile etnologice*; Alexa Gavril Bîle - *Sărbătorile gingașe de lucru*; Pamfil Bîlțiu - *Obiceiuri de peste an în Săliștea de Sus*; Lazăr Temian - *Cununa la seceriș. Claca vândută*; V.R. Ghenceanu, Mihai Olos - *Mărturii despre folclor*; Mircea Radu - *Originea maramureșeană a lui Ion Creangă*; I. G. Nandris (Anglia) - *Sarmisegetuza și „stâna”*; Constantin Eretescu (SUA) - *Balada Fata pădurii*; Parasca Făt - *Fata pădurii și omul nopții*; Aug. Micu - *Legende, povestiri, pătanii, întâmplări*; Ioan Strete - *Toponimie în Bîrsău Mare*; Petru Dunca - *Alimentația și contextele culturale*; Alina Mondini (Elveția) - *Obiceiuri și Ajunul Crăciunului în Elveția*; Nicoară Timiș - *Rugă la Soare în dimineața de Crăciun*. Paginile din finalul revistei sunt destinate obiceiurilor de iarnă din diferite zone al Maramureșului, dar și din lume (umblatul cu „Steaua” sau „Capra”, „corindatul” în Cetățele sau Vălenii Șomcutei, Vîflaimul din Groși sau despre ajunul

D. Iuga: Nuntași din Cupșeni, Țara Lăpușului, 1995

memoria ethnologica

Revistă de patrimoniu etnologic și memorie culturală

* Chioar
* Codru
* Lăpuș
* Maramureș

Pasăre mândră măiastră,
Zboară la maica-n fereastă
Și-i fă vânt cu aripa
De tri ori când a cina
Să vadă cum i-a tihni
Ca și mie streinii.
Măicuța te-a hășai -
Tu de-acolo nu fugi
Până nu i-i povesti
Cum trăiesc cu streinii:
Streinii la masă cină -

Eu țin sfeșnic și lumină,
Streinii cină la masă -
Eu cinez imblând pân casă,
Dacă gată de cina
Eu am vase de spălat
Și prunc mic de lengănat.
Ieu cușitu să tai ptiță
Cu lacrimi învălăuită:
Da' de lacrimi nu bag samă
Că le șterg cu ce năframă
Da' mi-i milă de obraz
Că rămâne fript și ars.

Centrul Creației Populare Maramureș
An IV, nr. 11 - 13 * iulie - decembrie 2004 * BAI A MARE

Crăciunului în Elveția, ele mai încorporând și apariții editoriale din domeniul folclorului, artei populare, antropologiei și istoriei românești) precum și un bogat glosar și un indice după titluri / primul vers al colindelor, descântecele, orațiilor de nuntă și a celorlalte forme de poezie populară cuprinse în revistă. Pe fiecare pagină, ca un fel de „manșetă” ocrotitoare, figurează balade, hori, strigături, zicale, proverbe din colecțiile unor pasionați colecționari de folclor sau texte eseistice remarcabile: Maria Șerba, Lazăr Temian, Dorel Condor, Dorin Ștef, D. Rusu, Stanislava-Trebunia Staszal (Polonia), Viorica și Adela Naghiu, Gh. Iosip, Gh. Man, Liviu Tătaru și mulți alții. Meritul unui nou număr reușit se datorează în primul rând lui Dumitru Iuga,

rubrica *Semnal* (o prezentare a ultimelor secondat de Ștefan Mariș, Nicolae Scheianu, Anamaria Iuga și Corina Isabella Csiszar.

Redăm, în rândurile următoare, opiniile unor personalități culturale ale județului rostite la lansarea ultimului număr al revistei (care a avut loc la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”) așa cum au apărut reflectate în presa locală.

Prof. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare: „Cred că aici este mai mult decât o lansare de revistă, este o promovare de revistă. Data viitoare o să organizez sala pe principiul interactiv. Misiunea pe care și-a asumat-o instituția este de cea mai mare actualitate: performarea unui element strategic. Mă bucur că publicația se constituie într-un corpus, un fel de

anale, care au ajuns la 1500 de pagini. Ar trebui mai mulți bani pentru un centru de cercetare. Vă provoc

Prof. univ. dr. Petru Dunca, Universitatea de Nord Baia Mare, cadru didactic de specialitate: „Apariția revistei este un eveniment cultural de excepție. Cartea aceasta este o instituție. Îi mulțumesc directorului Centrului, Ștefan Mariș, și fondatorului ei, Dumitru Iuga: Apariția revistei este un gest absolut necesar când satul românesc trăiește mari drame economice și culturale, când fondul genetic pleacă în altă parte. Gestul revistei este de a recupera memoria colectivă, a noastră, memoria celuilalt. Este o chestiune de sincronie, dar și de diacronie. În satul maramureșean este un complex cultural marcat de rituri și mituri, unde trăiește mitul prin rit și vizează transcendența în momentele de peste an. Pe de altă parte este vorba de a recupera imaginea transcendenței în satul românesc. Fiecare text publicat reface contextul cultural, iar toate textele sunt simboluri. Avem de-a face cu mesajul simbolisticii”.

Prof. cercetător Pamfil Bilțiu, autor al mai multor cărți de specialitate: „Este un eveniment extern, extrem de important. 1500 de pagini tezaurează o realizare extraordinară. Toți din țară, pe unde merg, întreabă de această revistă, pentru că a devenit tot mai interesantă. Revista are un caracter complex, pentru că valorifică toate compartimentele culturii populare, cu accent pe obiceiuri, lucru care ar fi de dorit să se întâmple în continuare. Important este că are deschidere și spre folclorul din alte zone, europene chiar. Îmi place foarte mult la această revistă modul cum promovează disciplinele de contact. Întâlnim studii de toponimie, de termeni vechi. Are o importanță deosebită și pentru tezaurizarea folclorului, într-un Maramureș ale cărui sate sunt tot mai golite de folclor. Trebuie să tezaurizăm cât mai putem și avem ce, chiar cu foarte mari eforturi. Trebuie să păstrăm ființa noastră națională. Fotografiile din revistă sunt veritabile documente folclorice”.

Prof. univ. dr. Gheorghe Pop: „Revista este un nou dicționar explicativ de datini și virtuți. Virtutea în accepțiunea ei largă. Pentru comunitate este o nouă carte de istorie, cu multe materiale din cultura noastră populară. A câștigat în tematică, organizarea materialului, bibliografie, glosar, etc. Revista este căutată și de străini și o spun pe propria experiență. Propun o colaborare a redactorilor cu catedra de etnologie și folclor și să vă ajutați de deplasările studenților în teren”. (*Graiul Maramureșului*, 29 martie 2005)

«Pe măsură ce lansăm noi numere (cu

să încercați demersuri pentru o filială a unui institut de cercetare de profil”.

acest număr „Memoria Ethnologica” a ajuns la 1500 de pagini), oamenii de cultură înțeleg că venim de fiecare dată cu o lucrare de excepție prin care demonstrăm că provincia nu e la periferia culturii. Un prim semn că lucrarea nu este doar o carte de vizită a Maramureșului, ci și un punct de reper pentru cei interesați este dat de colaboratorii constanți (prezenți în revistă cu texte) din Polonia, Elveția sau Anglia» - a precizat Ștefan Mariș, directorul Centrului Creației Populare Maramureș.

Prof. univ. dr. Victor Iancu a subliniat faptul că și prin acest număr revista nu se dezmințe. „Vreau să laud trei calități: conținutul, grafica și calitatea tiparului, dar pentru numerele viitoare aş avea o mică sugestie legată de fotografii. Unele au un aer festiv și cred că s-ar putea căuta imagini cu mai multă autenticitate” (*Glăsul Maramureșului*, martie 2005).

Ecourile stărnite de lansarea ultimului număr al acestei reviste vin din presa centrală, de la prestigiosul săptămânal *Observator cultural* (nr. 265, 21-27 aprilie 2005) care scrie în paginile sale:

„*Memoria ethnologica*” este o revistă tip caiet (de peste 200 de pagini) editată de Consiliul Județean Maramureș și de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș. Tocmai au apărut nr. 11-13 (an IV) iulie-decembrie 2004. Tipărită în condiții grafice bune - dar fără pagini color - revista nu are parte de o viziune editorială coerentă, deși, altminteri, desfășoară un sumar foarte bogat. Pentru varietate, paginile au în centru studii de specialitate (folcloristică românească sau microistorii regionale), iar pe margini și în subsol creații populare din ținuturile Chioarului, Codrului, Lăpușului și Maramureșului, culese de diverși folcloriști, amatori sau profesioniști. Instrument de lucru excelent pentru specialiști, publicația poate trezi curiozitatea cititorului „generalist”, prin eseuri de istoria mentalităților, ca de pildă *Alimentația și contextele culturale din Evul Mediu până astăzi* a lui Petru Dunca sau prin unele povești populare ca *Povestea cu doi boi năzdrăvani*. Concepția grafică a paginilor face ca tocmai acestui eseu doct să-i fie alăturate strigături ca de exemplu: „Zis-o soacra că mi-a da / Două rațe potcovițe / Să m-apuc și io la vite, / Doi cocoși cu ochii scoși / Să m-apuc la boi frumoși.” Revista publică articole în limbi străine: de pildă, în polonă. Deși nu știm limba, ne aruncăm privirea pe tivul paginii și citim cu zâmbetul pe

buze: „Otobuzu de la tri vine / Și la tăți le pare bine, / Numa mie, maică, nu / Că nu-mi vine draguțu.”

Revista apare semestrial, iar numărul

viitor, preconizat pentru ianuarie-iulie, va veni în întâmpinarea publicului cu materiale despre obiceiurile de iarnă, primăvară și începutul verii.

ASPECTE ALE VIEȚII ȘCOLARE ȘI CULTURALE OGLINDITE ÎN ZIARUL “CHIOARUL” (2 FEBRUARIE 1930 - 22 AUGUST 1931)

Prof. Lazăr TEMIAN

În perioada interbelică, într-o atmosferă de emulație a învățământului și culturii din România întregită, în toate colțurile țării cadrele didactice s-au angajat din plin în activitatea de ridicare a învățământului prin toate formele lui, de la cel primar până la cel universitar. Se remarcă faptul că, de la dascălul

de țară până la elitele învățământului și culturii românești, toți s-au preocupat să promoveze, cu pertinență și profesionalism, în publicații periodice sau lucrări independente, experiențele didactice și metodele cele mai adecvate pentru dezvoltarea învățământului.

Astfel de publicații au apărut la Sighet

(Școala maramureșeană, 1937-1938; Viața școlară, 1925-1931), la Satu Mare (Școala sătmăreană, 1923-1940; Viața școlară, 1925-1939), la Zalău (Școala noastră, 1923 ?- 1937).

Știm că în componența actualului județ Maramureș intră localitățile fostului județ Maramureș (Maramureșul istoric), precum și localități din fostele județe Satu Mare, Sălaj și Someș.

Din județul Satu Mare făcea parte și ținutul Chioar. Și aici pulsa o bogată activitate cultural-educativă. Inimoși dascăli și preoți, printre care Andrei Grobei (inv.) și Efreim Coteț (preot) reușesc să scoată un ziar "Chioarul". (Sub acest nume apăruse un ziar, tot la Șomcuta Mare, între anii 1921-1922, la inițiativa dascălului Ștefan Pop, dar, neavând susținere materială, și-a încetat repede apariția).

Învățătorii de atunci erau conștienți de misiunea lor. Iată ce scrie învățătorul V. Diaconița - Poiana în articolul "Către învățătorii satelor": "Voi sunteți lumina lumii, la voi trebuie

să se lumineze și să se încălzească săteanul. Prin voi se face totul!"

Încă din editorialul primului număr, apărut la 2 februarie 1930, se afirmă că foaia "Chioarul" își propune ridicarea culturală, morală și materială prin "lumină, știință de carte și propagandă culturală" și se face invitație tuturor intelectualilor din Chioar să contribuie "cu scrisul lor", prin articole scurte și obiective, la progresul social-cultural al ținutului.

Pentru realizarea acestui scop, în fiecare număr cele mai bine conturate articole sunt cele privitoare la viața școlară, la acțiunile și programele cultural-artistice din localitățile ținutului, realizate de școlari sau de tineri și adulți, de asemenea, aproape în fiecare număr apar articole de istoriografie locală, seriale despre oameni de seamă din ținut, recenzii la lucrări pedagogice importante, creații literare (poezii, povestiri), culegeri de folclor.

În continuare ilustrăm această problematică prin câteva exemple.

Articole privind viața școlară:

În adunările periodice ale dascălilor din Chioar, al căror destoinic organizator era revizorul școlar Darius Pop, se prezentau și se analizau problemele învățământului. Fie că erau adunări generale, conferințe sau congrese ale corpului didactic desfășurate la nivel județean și național, pe ordinea de zi reapar aceleași probleme: scoaterea politicii din școală, mărirea salariilor și primirea lor la timp, starea materială proastă a dascălilor, lipsa de solidaritate în lupta pentru o cauză dreaptă.

Cadrele didactice erau preocupate de perfecționarea profesională cu scopul ca, la rândul lor, să devină formatori pentru ceilalți dascăli din întreg ținutul. (Inv. Sabina Muntean participă la Cursul de gospodărie și practică de la

Sighișoara și, la rândul ei, va instrui alte cadre.)

În articolul "Viața recompenselor în învățământ" C. Popa pledează pentru mai marea independență a dascălilor în luarea deciziilor privind învățământul.

Alte articole cu caracter didactic: "Foloasele învățaturii" de Traian Chilian, "Despre individualitatea copilului" de I. Vălean, "Rolul educativ al mamei" și "Rolul excursiilor școlare" de Sabina Munteanu.

Apar seriale despre viața și activitatea unor dascăli de excepție și oameni de seamă ai ținutului: "Ioan Popescu de Coaș - Viața și activitatea sa" și "Alt fiu al Chioarului. Ilie Pop. Viața și activitatea sa" sub semnătura lui V. Diaconița-Poiana.

Despre situația materială a dascălilor și a edificiilor școlare:

Nu puține sunt articolele care descriu situația materială a dascălilor și a școlilor, cu consecințe asupra întregului proces educativ. Din păcate și atunci, ca și acum, relațiile cu autoritățile se transferau de cele mai multe ori în sfera promisiunilor neîndeplinite, realizarea lor trecând "în domeniul așteptărilor vecinice". Apar articole vehemente la adresa autorităților semnate de Vasile Teianu: "Nu mai putem răbda", "Vitregia învățământului", "Asanarea școalei", "Cât vom mai aștepta?"

Și atunci se pune acut problema reparării școlilor, înzestrarea cu materiale didactice, înființarea și îmbogățirea bibliotecilor școlare, ajutorarea cu cărți a copiilor săraci.

Merituoasă este preocuparea de a susține copiii cu posibilități materiale reduse la școli și chiar la universități, propunându-se în acest sens înlocuirea "epidemiei de miss-uri" cu concursuri pentru copiii dotați dar săraci, care să primească burse de studii.

Programe cultural-artistice:

Cu multă fidelitate sunt consemnate programele culturale și artistice școlare, precum și alte acțiuni culturale realizate cu participarea corpului didactic.

Remarcăm periodicitatea cu care se desfășoară și varietatea lor: cor, declamarea de poezii, dialoguri, dansuri naționale și locale. Cele mai multe au loc cu ocazia evenimentelor religioase și naționale de peste an și la încheierea anului școlar. Conținutul lor era dominat de bunul simț, spiritul patriotic și național decent și tenta morală de îndreptare a lucrurilor.

Ziarul consemnează și apreciază implicarea studenților și elevilor, plecați la școli mai înalte, în viața satelor, bineînțeles atrași și conduși de aceiași inimoși dascăli. Ei organizează programe artistice, serate, cercuri, înființează societăți culturale, toate având ca scop “reînvierea culturală și națională a Chioarului”. Aflăm, astfel, că în acești ani în unele sate ființau societăți culturale cu program bine conturat și cu scopuri precise, ca “Tinerimea Văleană” din Vălenii Șomcutei, căreia i se publică statutul, avea ca scop, printre altele, “răspândirea culturii

necesare în pătura țărănească, curățirea limbii române de barbarisme...”

Astfel de societăți, cu activitate remarcabilă, se aflau și în alte sate: Ardușat, Săcălășeni.

În Remetea Chioarului s-a înființat “Casa de sfat și citire”, care-și propune să cumpere cărți și reviste din fondurile obținute prin organizarea de reprezentații teatrale și programe artistice.

Un rol important în activitatea culturală l-a avut “Reuniunea femeilor române - Domnița Ileana”. Acțiunile ei culturale erau îndreptate înspre mărirea fondului filantropic “care servește și spre a lăți cultura poporului român”.

Viața culturală a ținutului Chioar se desfășoară în mare parte și sub coordonarea ASTREI. Învățătorii sunt cei care îndeplinesc dezideratele Asociațiunii prin șezători culturale, răspândirea culturii prin carte, conferințe. Înv. A. Grobei amintește că “cele mai ieftine și eficace pentru răspândirea culturii în popor sunt bibliotecile, cititul cărților, serbările și șezătorile culturale și conferințele”.

Conferințe:

Conferințele ținute de învățători în fața poporenilor aveau subiecte de mare interes. Iată câteva prezentate în articolele săptămânalului: “Obiceiuri frumoase ce se pierd” (E. B.) - un semnal de alarmă privitor la înlocuirea portului popular și a cusăturilor naționale cu îmbrăcămintea orașenilor, “Relele obiceiuri ale satelor” (V. Borbel),

“Individualitatea copilului din trecut și astăzi” (I. Văleanu), “Importanța industriei și îmbrățișarea ei din partea poporului” - înv. Gavril Bogdan face o pledoarie pentru ca românii să-și “trimită copiii să învețe meserii”, iar înv. Sabina Muntean prezintă “Rolul educativ al mamei” - exponent principal în educația și progresul omenirii.

Producții literare:

În fiecare număr al ziarului, un spațiu era rezervat producțiilor literare: poezii, schițe, povestiri, de nivel mediocru, semnate de învățători și intelectuali din zonă dar și dintre cei consacrați (Petre Dulfu); recenzii: “Frații de cruce” de Darius Pop (V. Teianu); traduceri: “Cultura intelectuală” de Channing (V. Diaconița); eseuri și comentarii literare: “O mică dare de seamă asupra Literaturii religioase în țările române”, “Poezia lirică a lui G. Coșbuc”, “G. Coșbuc ca pastelist” (Florica Teianu), “Miorița și viața păstorească la români” (Vasile

Racolța); cronici: cronică filmului “Corabia lui Noe”; folclor - culegeri de folclor: obiceiuri (de Paști, de Anul Nou, de Crăciun, Săn Văsâi), colinde, legende, snoave, cântece, chiuituri, comentarii despre stadiul, din acea perioadă, al performării și autenticității artei populare.

Un merit deosebit are ziarul “Chioarul” prin susținerea tipăririi cărților, accesibile din punct de vedere al conținutului și al formatului, în colecția “Biblioteca Chioarului”, lucrări tipărite la Librăria “Mercur” din Șomcuta Mare.

Bibliografie:

Chioarul (1930/1931)

S-A ÎNTÂMPLAT ACUM 50 DE ANI
(extrase din articole ale ziarului "Pentru socialism")

Lavinia ARDELEAN

Vineri 7 ianuarie 1955 - „Noi cinematografe”

În anii regimului democrat popular în regiunea noastră au fost înființate nenumărate cinematografe la căminele culturale sătești și colțurile roșii din gospodăriile agricole colective.

Numai în anul 1954 au fost organizate 2 cinematografe cu bandă normală, în comuna Băiuț, raionul Lăpuș, și Ferneziu, raionul Șomcuta Mare; în comuna Satulung, raionul

Șomcuta Mare, la sediul gospodăriei agricole a fost inaugurat un cinematograf cu bandă îngustă. Din partea Ministerului Culturii au fost trimise 6 aparate cinematografice care au fost date cinematografelor din Seini (două), Baia Sprie (unul), precum și la grădinile de vară din Carei, Baia Mare și Satu Mare.

Sâmbătă 8 ianuarie 1955 - „Din activitatea unei biblioteci”

Printre bibliotecile cu o activitate bună se numără și cea a clubului muncitoresc al uzinelor „Gh. Gheorghiu-Dej” din Baia Mare. Sub conducerea tovarășului Lengyel Gheorghe, bibliotecar, și cu ajutorul colectivului voluntar format din funcționari și muncitori, s-a ajuns la o

activitate rodnică. La bibliotecă se organizează diferite manifestări de masă: consfătuiri, recenzii, expoziții de cărți, biblioteci mobile etc. Numai în luna decembrie au fost organizate 2 biblioteci mobile cu peste 100 de volume de cărți, iar numărul cititorilor a ajuns la 358.

Sâmbătă 15 ianuarie 1955 - „Orchestra de stat «Minerul» prin satele regiunii noastre”

Sâmbătă 8 ianuarie 1955, orchestra de stat „Minerul” din Baia Mare a prezentat, în sala cinematografului din comuna Cehul Silvaniei, un concert de muzică ușoară și selecțiuni din operete.

În cadrul programului s-au executat selecțiuni din opereta „Silvia” de Kalman, „Casa cu 3 fete” de Schubert, potpuriu de cântece românești, aranjat de Douber, potpuriu de cântece

sovietice aranjat de Schirman și altele. Orchestra a fost dirijată de Vasiliu Becea. Și-a dat concursul solista Lorincz Elisabeta de la Teatrul de Stat din Baia Mare.

Același program a fost prezentat duminică 9 ianuarie 1955 și în sala căminului cultural din comuna Ulmeni.

Marti 25 ianuarie 1955 - S-a deschis expoziția „Originea și evoluția omului”

Duminică, la orele 11 a.m., a avut loc la Școala elementară nr. 1 din Baia Mare, deschiderea expoziției permanente „Originea și evoluția omului”, organizată de filiala S.R.S.C. și Sfatul popular orășenesc.

Cu ocazia deschiderii festive a expoziției

a vorbit tovarășul Nemeșz Alois, președintele Societății pentru Răspândirea Științei și Culturii din orașul Baia Mare.

În prima zi, expoziția a fost vizitată de sute de oameni ai muncii din localitate.

Joi 24 februarie 1955 - „Concert din operele lui Mozart”

Vineri 25 februarie, orele 20, și duminică 27 februarie, orele 17, orchestra de stat „Minerul”, dirijată de tovarășul Vasiliu Becea, va prezenta, în Sala Teatrului de Stat din Baia Mare, un concert din operele marelui compozitor Mozart. În program figurează : Serenada (Eine

kleine Nachtmusik), concert pentru flaut, harpă și orchestră, aria Blondei din opera „Răpirea din Serai”, aria lui Chérubin din opera „Nunta lui Figaro” și Simfonia nr. 2. Își dau concursul soliștii : Rodica Babici, Ioana Mogoș și Maria Szokoly.

Duminică 13 martie 1955 - „Pentru mărirea fondului de cărți”

Pentru mărirea fondului de cărți existente în biblioteci și pentru înzestrarea acestora cu cărțile cele mai cerute de cititori, Ministerul Culturii în colaborare cu Ministerul Învățământului au [sic] inițiat o acțiune de înzestrare specială a tuturor bibliotecilor cu o serie de cărți și broșuri noi.

În acest scop, bibliotecile regionale vor primi cărți în valoare de 40.000 lei, cele raionale în valoare de 4.700 lei, bibliotecile satești în valoare de 3.400 lei, iar bibliotecile căminelor culturale în valoare de 900 lei. Bibliotecile școlare vor primi și ele cărți în valoare de 1.000 lei (pentru școlile cu ciclul II).

Martți 15 martie 1955 - „Ședința cenaclului literar”

Biroul cenaclului literar „Vladimir Maiakovski” din Baia Mare, organizează joi 17 martie a.c., orele 17, în sala Bibliotecii regionale

o ședință literară cu participarea membrilor cenaclului și a iubitorilor de literatură.

Sâmbătă 26 martie 1955 - „Orașul Baia Mare va fi mai frumos”

Odată cu venirea primăverii, orașul Baia Mare s-a transformat într-un adevărat șantier. Oriunde îți arunci privirea, în centru sau pe strada Alecsandri, în Piața Păcii, peste tot, oamenii muncesc cu drag la înfrumusețarea orașului. În Piața Libertății s-au început lucrările de construire a două fântâni arteziene. Monumentul Eroilor Sovietici va fi împrejmuit cu un gard din piatră cioplită, iar rondurile de flori vor fi refăcute.

Odată cu aceasta, muncitorii din întreprinderi comunale introduc conducte de apă potabilă și se instalează noi stâlpi de susținere a rețelei electrice pe străzile : Victoriei, Valea Roșie și calea „23 August”.

În Piața I.C. Frimu continuă, cu însuflețire, lucrările de pavaj cu piatră cubică, în suprafață de cca. 800 m.p. jur împrejurul pieții de alimente.

Tot în acest an se vor executa 40.000 m.p. reparații de asfalt, pavaj și trotuare și se vor construi 6.000 m.p. pavaj din calupi și 1 km. cilindări de drumuri. Vor fi de asemenea refăcute parcurile „Gheorghe Dimitrov”, cele din strada Malinovski, Piața „11 iunie”, Piața Păcii etc., iar pe unele străzi din centrul orașului vor fi plantați pomi.

Astfel, orașul minerilor devine cu fiecare zi, tot mai curat și mai frumos.

Joi 7 aprilie 1955 - „Amenajarea hotelului „Minerul”

Direcțiunile Întreprinderii de localuri și locuințe, Întreprinderii regionale cinematografice și a Trustului de alimentație publică Baia Mare, au pus la dispoziție fondurile necesare amenajării intrării în hotelul și cinematograful „Minerul” din Baia Mare.

Astfel, s-au început lucrările de lărgire a

holului cinematografului, unde se așează [sic] pardoseală din plăci de mozaic, se amenajează două case pentru vânzarea biletelor, colțul copiilor și un bufet. De asemenea, se întăresc lojile din sala de spectacol, iar pentru intrare în hotel se construiește un hol modern, dotat cu o frizerie modernă.

Cele două scări laterale vor fi modernizate, pentru a asigura accesul oaspeților din afară în hotel și din hotel în restaurantul „Ardealul”.

Astfel, se va asigura confortul necesar

oaspeților care locuiesc în hotel, iar spectatorii filmelor se vor bucura de o sală de așteptare spațioasă, corespunzătoare exigenței mereu crescânde a publicului din oraș.

Sâmbătă 9 aprilie 1955 - „Din activitatea Bibliotecii centrale raionale Sighet”

În scopul atragerii unui număr cât mai mare de cititori, Biblioteca centrală raională Sighet și-a intensificat mult în ultimul timp acțiunile de popularizare a cărții.

În mai multe locuri din oraș au fost organizate vitrine cu cărți, care sunt înprospătate săptămânal.

Pe lângă recenziile ținute la diferitele întreprinderi, institute și școli din oraș, săptămânal la centrul de radioficare se fac recenzii ale cărților nou-apărute.

Pentru popularizarea cărții într-o și mai largă măsură, de curând, activul bibliotecii a fost lărgit cu 35 prieteni ai cărții: muncitori, funcționari și elevi din localitate, care să asigure buna organizare a recenziilor, a serilor literare

etc.

Prima seară literară a fost organizată în ziua de 27 martie a.c. Printre cei peste 600 participanți se găsea și un oaspete de la București, scriitorul Ury Benador.

S-a vorbit cu această ocazie despre viața și opera lui M. Sadoveanu și s-au citit fragmente din lucrările „Mitrea Cocor” și „Hanul Ancuței”.

După discuțiile purtate pe marginea celor expuse, artiștii amatori ai Școlii pedagogice române și ai Casei pionierilor au prezentat un frumos program artistic.

A urmat apoi [sic] vizitarea unei expoziții de cărți având ca temă viața și opera lui M. Sadoveanu.

Marti 10 mai 1955 - „Uniunea artiștilor plastici a sărbătorit pe unul din membrii săi”.

Filiala Uniunii artiștilor plastici din Baia Mare a sărbătorit zilele acestea împlinirea a 75 de ani de la nașterea pictorului artist băimărean Ziffer Alexandru. La masa tovarășească organizată cu acest prilej, înafară [sic] de artiștii plastici au participat numeroși invitați din partea organelor de partid și de stat, din partea U.A.P.-

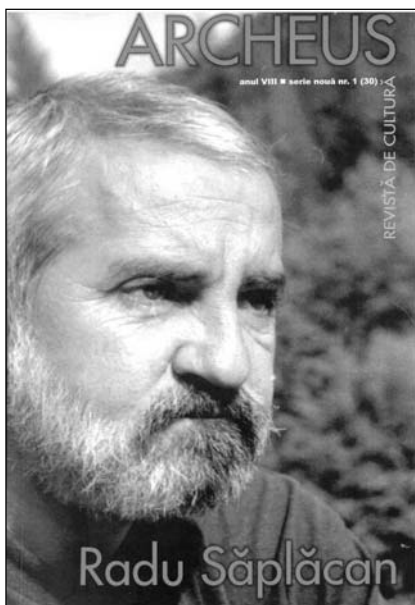
ului din București, reprezentanți ai vieții cultural-artistice din localitate.

Cu ocazia acestei solemnități, mulți dintre participanți au rostit scurte cuvântări, aducând elogii activității rodnice depuse pe tărâmul artistic de tov. Ziffer Alexandru, slujitor credincios al artei realiste.

RADU SĂPLĂCAN - GENERALUL DE PE VASER

Florin POP

Îngerul a strigat! Peste valea Vaserului se face rece “între piatră și clopote, ca între silabe”. Generalul și-a părăsit umbra, ca un poem “o bucată de tencuială într-o poiană...” Prea devreme, spun poezii Maramureșului adunați sub buzduhanul - pecete al Generalului. Le rămâne totuși, amprenta lui apăsată peste versurile și cărțile lor. Uneori, cuvântul așternut pe hârtie se oprește sugrumat, așteptând ordinele lui: “talaș-sânge-spadă, talaș-sânge-spadă” - parcă v-am mai spus asta. În toamna acestor ani “îmi va apărea o carte de critică literară, care va fi probabil un șoc pentru multă lume: N.

Steinhardt și Generația ‘80’. Dar toamna a amurgit în iarnă, iar Radu a lăsat hăturile unei generații să-i cadă din palmă: “spre memoria mea blestemată - curând, caili îmi vor scrie postumele...” Soldații s-au conformat, căci Generalul știa să-i aducă aproape de cuvinte “Aici, în tabără, ascultându-vă creațiile, mi-am înfrânt o prejudecată: m-am apucat să scriu din nou poezie și care se va constitui probabil într-o carte”. Revista ARCHEUS s-a înregimentat astăzi în marea armată a Generalului, (re)cucerind o parte importantă din sufletul poeziei maramureșene.

Numele lui **Radu Săplăcan** este pentru totdeauna legat prin nebănuite fire - de aur de raze de lumină - cu ținutul atât de singular pe pământ al Maramureșului. S-a simțit întotdeauna acasă în Vișeu și pe Vaser, în Baia Mare sau în Borșa, unde trăia cu o intensitate greu de egalat și clipa și veșnicia.

A murit nedrept de devreme și cu atât mai revoltător cu cât nu a reușit să scrie decât puțin din ceea ce avea atât de pregnant de spus. Deși nu o mărturisea, el era mai întâi de toate un poet și trăia și gândea totul în acord cu marea poezie. Radu Săplăcan este un mare poet român din Ardeal - dincolo de

temutul critic și de cunoscutul om de radio, prețuit pretutindeni.

Poetul s-a gândit totdeauna pe sine și așa și-a trăit viața până în ultima clipă ca un vizionar, ca un călăreț de himere, ca un dezvăluitor de adevăruri ultime, revelate de vers și de trăirea înlăuntrul poeziei. Pentru că el chiar credea că “poetic locuiește omul pe pământ”.

Opera lui poetică este relativ mică - doar câteva zeci de poeme - strânse în doar trei cărți - dar toate vibrând de intensitatea trăirii și încărcate de sens și conștiință poetică.

Din ultimul număr al revistei “Archeus” (nr. 30) dedicat în întregime, de către prietenii din Maramureș, amintirii și personalității sale, nu se cuvenea să lipsească o selecție din poemele sale, amprente ale unui spirit de care ne va fi dor întotdeauna.

TIMOTEI CIPARIU 200 DE ANI DE LA NAȘTERE (1805 – 2005)

Marioara MUREȘAN

“Un profil de umanist european, descins din legendă pe pământul nostru ca să ne studieze limba și istoria, tainele sufletului și zbuciumul de veacuri.”
(Nicolae Iorga)

Timotei Cipariu - teolog, lingvist, istoric, pedagog și orientalist - s-a născut la 21 februarie 1805, în Pănade, jud. Alba și a trecut în eternitate la 3 septembrie 1887, în Blaj.

Și-a format încă din adolescență o pregătire enciclopedică, iar poliglotismul său era neobișnuit. Țipar, cum îl numeau contemporanii, a avut o îndelungă și prodigioasă activitate de profesor, preot, publicist, om de știință și participant la revoluția din 1848.

Prin periodicele înființate și/sau conduse, el, a fost unul din pionierii ziaristicii românești din Transilvania: «Organul luminarei» (1847) cel dintâi periodic românesc tipărit cu litere latine, «Învățătorul poporului» (1848), «Archivul pentru filologia și istoria» (1872), prima revistă românească de filologie. Membru fondator și primul vicepreședinte al ASTREI, apoi președinte, membru al Societății Literare Române, devine ulterior vicepreședinte al Academiei Române. Este și membru al Societății Germane de Orientalistică.

A publicat o serie de studii asupra limbii române și gramatici, fiind considerat întemeietorul filologiei românești. Volumul «Crestomație sau Analecte literare din cărțile mai vechi și noue românești, tipărite și manuscrise, începând de la secolul XVI până la al XIX-lea» (1858) este prima antologie sistematică a unor monumente de limbă. În 1860, «Elemente de poetică, metrică și versificațiune» se constituie ca cea dintâi poetică românească amplă. Cunoscător al folclorului, va alcătui prima culegere mai mare de expresii și locuțiuni din Transilvania. El a fost și primul orientalist în cultura românească. La anii senectuții a scris și în limba arabă.

Pasiunea sa ieșită din comun pentru carte l-a făcut posesorul celei mai bogate biblioteci particulare din Transilvania, prețioasă și prin raritățile ei. Ion Breazu scrie despre Timotei Cipariu: «universalist prin pasiune și vocație dar în primul rând prin actul de teaurizare a cărții,

biblioteca sa este o adevărată mină pentru așezarea pe noi temelii a studiilor noastre de istorie și limbă și o desfătare pentru orice intelectual care vrea să cunoască grandiosul spectacol al înțelepciunii și artei românești».

«Ex libris Timothei Czipar rhetoris Nr. 5», consemnat pe una din edițiile de la Lipsca ale Iliadei lui Homer, este momentul de început al bibliotecii cipariene.

Din punct de vedere al conținutului, biblioteca lui însumează domeniile: bibliologie, istorie universală, istoria țărilor române, filozofie, filologie, lingvistică, literatură, științe, carte românească veche, manuscrise.

Se găsesc în biblioteca lui lucrări de sinteză, dicționare, lexicoane, tratate, manuale, monografii. În privința limbilor în care sunt scrise cărțile, s-a remarcat mulțimea lor: greacă, latină, germană, franceză, italiană, maghiară, spaniolă, engleză.

În acțiunea sa de colecționare a cărții, se disting două perioade: una până în anii 1848 – 1849; a doua începe cu acești ani, când Cipariu va depune un maximum de stăruință pentru a reface și îmbogăți colecția distrusă în anii revoluției. Între anii 1838 și 1848, el și-a concentrat achiziția pe domeniile filologiei și istoriei, formându-și un excelent fond de specialitate: cărți vechi românești de până la 1700, clasici latini, inscripții romane, documente etc.

Constituirea bibliotecii s-a făcut prin diverse modalități de achiziții: moșteniri, donații, licitații, schimburi și cumpărări. A apelat la surse de achiziții specializate, a cumpărat cataloage de biblioteci, de librării și de edituri. Aiud, Blaj sau București au fost cele mai importante surse din țară ale bibliotecii lui.

La Aiud a cumpărat, de la Ludovic Locsei Spielberg, compactor și comerciant de cărți, aproximativ 1000 de volume provenite din colecția lui Ioan Bodola, fost episcop reformat de Transilvania. Dintre acestea câteva au semnătura

prelaturii: «Aristophanis comoediae undecim graecae et latinae» 1670, «Publii Terentii, Comoediae sex», Georgii Ludovico Boehmeri cu «Principia iuris Canonici», 1767.

Tot la Aiud, va achiziționa o însemnată colecție de cărți de la profesorul Ioan Baritz. Cipariu a încercat și o sistematizare a bibliotecii sale. S-au păstrat, pe unele cărți, cote autografe ale lui Cipariu, constând din numele sau inițiala proprietarului și un număr de ordine.

Unul din principalii săi furnizori va fi ibrarul Iosif Romanov din București.

Cum reiese din scrisorile sale, cumpăra cărți și din Blaj.

Achiziții prețioase, precum «Palia de la Orăștie», «Psaltirea în versuri» și multe altele poartă ștampila lui Cipariu. Pe lângă menținerea relațiilor cu marile librării din Transilvania (precum Kraftt) și din București, stabilește legături și cu unele din afara granițelor.

Cipariu a menținut mulți ani legătura cu Romanov. În 1840 a stabilit relații și cu comisarul acestuia la Constantinopol, Simion Petroviciu, prin care și-a îmbogățit colecția orientală. Pe la 1842, o importantă achiziție a fost cumpărarea colecției dr. Vasile Pop precum și a lucrărilor lui Vasile Aron. Ultima cumpărătură mai mare de cărți de la Aiud a avut loc în 1845 când s-a pus în vânzare biblioteca lui Mihail Szathmari Pop.

Dintr-un fragment al jurnalului lui Cipariu reiese că a avut relații comerciale permanente și cu anticarul clujean Paul Burian. Cele mai importante achiziții din această sursă sunt manuscrisele și tipăriturile provenite din colecția lui Nicolae Cserey.

Timotei Cipariu a fost un spirit enciclopedic, manifestând interes atât pentru teologie, cât și pentru literatură, filozofie, pictură, etc. Alături de dicționare și gramatici, de «Spanische Sprachlehre», 1855, găsim «Summa Theologia» a lui Toma d'Aquino, poemul lui Lucrețiu, «De rerum natura», «Dictionaire philosophique» de Voltaire, «Oeuvres philosophiques» de Helvetius, «System der praktischen Philosophie» de Krug etc.

Pasiunea sa față de cărțile rare e ilustrată de titluri precum «Elementa philosophiae de cive, auctore Thomas Hobbes...apud Danielem Elzevirum», 1669, sau exemplarul din Niccolò Machiavelli, «Historiae Florentinae», 1658.

Multe din lucrările de largă circulație în Europa în secolul al XVIII-lea, cum ar fi epopeea «Luisiadele» a lui Camoes, le găsim doar în biblioteca lui Cipariu, într-o ediție din 1819, publicată la Paris.

Timotei Cipariu citea făcând însemnări și notând titluri de cărți cu gândul de a le procura spre a-și îmbogăți biblioteca.

Cei care au avut ocazia să-l vadă către sfârșitul vieții au fost impresionați de mulțimea cărților care-i umpleau locuința. Vizitându-l la Blaj, etnograful german Rudolf Bergner ne oferă o imagine de ansamblu a bibliotecii lui Cipariu: «Dânsul te poartă prin împărăția sa, care seamănă cu o mare bibliotecă. Peste tot, dulapuri vechi care sunt pline de cărți științifice latine, eline și franceze, iar pe masă și pe jos se află grupate grămezi uriașe de cărți ebraice, arabe, turcești și persane. Acest bătrân domină toate aceste limbi. În alte odăi, scriitori români, germani, italieni, francezi, spanioli și maghiari, toți citiți și bine ordonați».

Dar adevărata descriere a bibliotecii sale a făcut-o însuși Cipariu când îi comunica lui Maiorescu că are: «*Clasici greci și latini, toți în mai multe edițiuni vechi și noi, patres graeci și latini, cei mai aleși scriitori itali, gali, ispani, angli, germani, latini recentiori, hungarici, etc.. Multe edițiuni scumpe și rare.*»

Jakó Zsigmond a demonstrat pe baza unei analize riguroase a tuturor documentelor referitoare la biblioteca lui Cipariu că aceasta «reprezintă cea mai veche bibliotecă românească, științifică, de specialitate, realizată din perspectivă europeană».

Volume deosebite aparținând marelui cărturar sau lucrări despre acesta găsim în biblioteca noastră, la Fondul Documentar. Menționăm câteva dintre ele:

* *Acte și fragmente latine romanești pentru istoria bisericii romane mai alesu unite* / Timotei Cipariu. - Blasiu : Tipariulu Seminariului Diecesanu, 1855. (Cota: D II 884);

* *Compendiu de gramatec'a limbei române* / Timotei Cipariu. - Edițiunea 3-a îndreptată. - Blasiu : Tipariulu Seminariului Diecesanu, [1855]. (Cota: D I 1374);

* *Compendiu de gramatică română pentru școlele primari și secundari* / Timotei Cipariu. - Edițiunea a 7-a. - Blaș : Tipografia Seminariului greco-catolic, 1897. (Cota: D II 3500);

* *Elemente de limb'a română după dialecte și monumente vechi* / Timotei Cipariu. - Blasiu, 1854. (Cota: D II 357);

* *Elemente de poetică metrică și versificațiune* / Timotei Cipariu. - Blasiu : Tipariulu Seminariului, [1860]. (Cota: D I 917);

* *Gramatec'a limbei romane. Partea a I-a. Analitica.* - București : Societatea Academică Romane, [1869]. (Cota: D III 388);

* *Gramatec'a limbei romane. Partea II-a. Sintetica.* - București, 1877. (Cota: D III 388);

* *Principia de limba și de Scriptura* / Timotei Cipariu. - Edițiunea 2-a rev. și înmulțită. - Blasiu : Tipariulu Seminariului, 1856. (Cota: D I 208);

* *Scienti S. Scripture* / Timotei Cipariu. - Blasiu : Tipariulu Seminarului Diecesanu, 1854. (Cota: D II 3788);

«Cipariu e cap de afiş în multe din disciplinele științifice de azi [...] în bibliografie, bibliologie sau bibliofilie, în arabistică, arhivistică și folclor [...]. Este de asemenea printre primii cercetători ai vechii literaturi românești, editor și tipograf, inițiator și conducător de reviste literare, filologice și politice [...]. Corifeu al Bisericii Unite, apărător al cauzei revoluției de la 1848 și al drepturilor naționale ale românilor, [...] el s-a dovedit unul

din acele spirite care făuresc o țară și o epocă» (Mircea Popa).

Al. Odobescu spune: «Timotei Cipariu merită să fie lăudat și admirat ca o figură ce răsare originală și simpatcă, energică și măreață, printre bărbații de frunte ai întregii românimi».

Cât despre cărțile sale care au intrat în patrimoniul Bibliotecii Filialei Cluj a Academiei (câteva sute de titluri) i se împlinește, prin ele, gândul de a se vedea «*nu de tot a fi murit și după moarte-mi, ci sufletul meu încă va via întru acest popor care providența mi l-a asemănat ca să-mi fie pe pământ părinte și frățietate*».

Bibliografie:

„Biblioteca”, nr. 6-8 / 1995.

Cipariu, Timotei. *Jurnal*. - Cluj-Napoca : Dacia, 1972.

Dicționarul general al literaturii române, C – D. - București : Univers Enciclopedic, 2004.

Nițu, Valeriu. *Timotei Cipariu : Arhetipuri ale permanenței românești* / Valeriu Nițu, Traian Vedinaș. – Cluj-Napoca : Dacia, 1988.

Păcurariu, Mircea. *Dicționarul teologilor români*. - București : Editura Enciclopedică, 2002.

“Tribuna”, nr. 25 / 1957.

